

društvene obavijesti

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U ŠVICARSKOJ

BR. 97, PROSINAC 2005.

PRILOG HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

Bleiburg, 60 g. genocida nad Hrvatima ◀
10 godina nakon Oluje ◀
Oluja i Dayton u očima Švicaraca ◀
Podrška generalu Anti Gotovini ◀
Janjevka u Zürichu ◀
DO na Interliberu ◀



IGROKAZ UČENICA
HRVATSKE DOPUNSKE ŠKOLE
NA ZAVRŠNOJ PRIREDBI
OBITELJ U MOM SRCU

Sretan Božić i Nova 2006!

GODIŠNJICE STRADANJA I

GODIŠNJICE SJAJA

Piše glavni urednik Osvin Gaupp

**Da b' Rvati skladni bili,
ne b' ovako žalost pili.
Reko, da bi sklad imali,
svim bi svitom ti vladali.**



Iz pjesme "Od naravi i čudi arvacke" od fra Filipa Grabovca, objavljeno u knjizi "Cvit razgovora", 1747. g.

Ne nije zabuna. Gore citirana knjiga stvarno je tiskana 1747. g. i to u Mletcima na "Jeziku

ilirskom aliti arvackom" kako piše autor. Fra Filip Grabovac, između ostaloga i dušobrižnik "Compania Croati a cavallo", t.j. hrvatskih konjanika u mletačkoj vojsci (gdje nas sve nije bilo!), završio je zbog domoljubne knjige u mletačkoj tamnici i umro dvije godine nakon njenog tiskanja.

Naravno, Mlečanima su ga denuncirali neki naši ljudi zbog "poticanja naroda na ustanak". Primjerci knjige su bili javno spaljeni u Zadru, Splitu i Sinju, pa su sačuvana svega četiri primjerka. Na isti način, kako je ovaj hrvatski domoljub prije 258 godina završio u tamnici, mnogi drugi domoljubi su završili u Haagu. A za jednim još tragaju, napisao sam prije par dana. Boli me srce i duša, jer od danas, 08. prosinca 2005., ta rečenica nije više aktualna.

Zbog hrvatskog nesklada, koji je tako davno uočio fra Grabovac, hrvatski narod je prije 60 godina prošao bleiburšku kalvariju. Nadajući se zaštiti britanskih snaga od partizana, hrvatski zbjege civila i vojske prešao je jugoslavensko-austrijsku granicu kod Bleiburga. Umjesto zaštite Britanci su tajno odlučili Hrvate izručiti partizanima, a ruske kozake sovjetskoj armiji. Dana 15. svibnja 1945. u 4.30 sati u bleiburškom dvorcu hrvatski zapovjednik Herenčić je pod pritiskom britanskog brigadira Scott-a usmeno kapitulirao. General Herenčić je svojim postrojbama naredio da polože oružje i nakon toga je počinio samoubojstvo. Premda je daleko veći broj žrtava bio ubijen kasnije na križnim putevima, **Bleiburg** je simbol

stradavanja Hrvata. Na komemoraciji povodom 60-godišnjice tog zločina okupilo se je neobično puno Hrvata iz svih dijelova Lijepe naše kao i iz svih zemalja svijeta. Među njima bila je i Hrvatska kulturna zajednica. U ovom broju DO-a podsjećamo na tu tragediju i pitamo se, potaknuti uhićenjem hrvatskog viteza generala Ante Gotovina, kad će biti suđeno onima koji su te zločine počinili. Ali, ne samo njima. Treba Britance, koji su tako uporno tražili izručenje generala Gotovine, podsjetiti na haške kriterije zapovjedne odgovornosti: *krivi su i oni koji nisu zločine spriječili iako su znali, ili su morali znati, da će se dogoditi*. A to su u bleiburškom slučaju mnogi britanski generali znali, a prije svega, prema istraživanju grofa Tolstoya, Harold MacMillan, tadašnji ministar i kasniji premijer.

Međutim fra Grabovac nije samo prvim dijelom svoje strofe ušao u srž "naravi i čudi arvacke" nego i drugim dijelom. 2005. godine smo obilježili 10-godišnjicu "Bljeska" i "**Oluje**". Ta, po mom mišljenju najsajnija hrvatska pobjeda od Tomislava na ovamo, izvojevana je zahvaljujući jedinstvu hrvatskog naroda zahvaćenog domoljubnim zanosom u jednom od svojih povijesno najkritičnijih trenutaka. U Domovinskom ratu Hrvatska je bila prisiljena braniti se bez oružja, odnosno sa embargom na uvoz oružja, i to protiv do zuba naoružanih Srba. Hrvatska se je obranila i "Oluja" je bila ona odlučujuća prelomnica. Međunarodna zajednica nam je najprije embargom uskratila pravo na samoobranu, a sada nas kažnjava Haagom. "Oluja" i naknadni hrvatski proboj u Bosni i Hercegovini, koji je stao kod Banja Luke zbog američkog ultimatum, omogućili su **Daytonski sporazum**.

To je druga 10-godišnjica koje se prisjećamo u ovom broju. Upravo obrnuto srpskom jadikovanju, da oni ono osvojeno u ratu izgube u miru, Srbi su bili Daytonom nagrađeni, dok Hrvati svoje vojne pobjede nisu uspjeli valorizirati. Uvidjevši da komplicirana Daytonska konstrukcija BiH ne može zaživjeti, međunarodna zajednica se je odlučila ne reviziju te tvorevine. Bojim se, na užtrb Hrvata, a to zaključujem na osnovu onoga što je bilo propagirano na forumu u Zürichu, na kojem smo i mi prisustvovali i oglasili se. Sad u miru prijeti hrvatskom narodu u

BiH, pored Dalmacije, nekadašnjem srcu hrvatske države, da bude sveden, kao Indijanci u Americi, na manjinu za zabavu turistima.

Folklorna skupina "**Kolovrat**" proslavila je svojih 10 godina djelovanja, pa smo zabilježili i tu treću 10-godišnjicu.

Naš poznati nogometni reprezentativac i stomatolog, član AMAC-CH, dr. **Željko Matuš**, proslavio je svoj 70. rođendan. Bili smo i tamo, i zabilježili tu 70-godišnjicu.

Slijedeća godišnjica, ona stota hrvatskog pjesnika **Dragutina Tadijanovića**, proslavljena je dostojno u Domovini. Ni mi je ne možemo zaobići i posvećujemo joj odgovarajući prostor.

Veze između Švicarske i Hrvatske su vrlo stare. To pokazuje 400-ta godišnjica rođenja **Serafin Schöna**, Švicarca koji je postao Hrvat. Proslava te godišnjice održana je u Menzingenu, njegovom rodnom mjestu, i bila je popraćena izložbom iz Hrvatske.

I ove godine smo u suradnji sa *Hrvatskom dopunskom školom* organizirali natjecanje za učenike. Na to ukazuje naslovna slika, a nagrađene radove predstavljavamo na središnjim stranicama.

I na kraju, vratimo se fra Grabovčevoj strofi "**Reko, da bi sklad imali, svim bi svitom ti vladali**". Ovaj puta se ne radi o nikavoj godišnjici već o sadašnjici. Ivan Ljubičić i Mario Ančić ponijeli su Hrvatsku na vrh teniskog Olimpa. 4. prosinca 2005. osvojili su Davis cup. Veliku ulogu u tom od neočekivanom uspjehu odigrao je sklad između hrvatskog prognanika iz Bosne i našeg mladog Splićanina uz vodstvo Nikole Pilića i asistenciju Gorana Ivaniševića. Na putu do Olimpa odlučujuće su bile pobjede u parovima. Ljubičić i Ančić su tako harmonirali da su pobijedili i američki par koji slovi kao najbolji na svijetu, i to na njihovom bunjištu. A Nikola Pilić se upisao u tenisku povijest kao prvi voditelj koji je osvojio Davis cup sa dvije momčadi: sa Njemačkom 1988., 1989. i 1993., i eto sada sa Hrvatskom 2005.

P.S. U zadnju minutu saznali smo za akciju Hrvati AMAC uredništva - **ŽUTA VRPCA** za generala Antu Gotovinu (str. 34). Podržavamo i preporučujemo tu akciju. Nosimo **ŽUTU VRPCU** do povratka naših sužnjaka iz Haaga! ■

IMPRESSUM

Društvene obavijesti - Glasilo Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj
Vereinsblatt des Kroatischen Kulturvereins Schweiz

NAKLADNIK / HERAUSGEBER:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Naklada 1500 komada
Grafičko oblikovanje: Dunja Gaupp
Tisak/Druck: Ekološki glasnik

UREĐIVAČKI KOLEGIJ / REDAKTION:

Osvin Gaupp, gl. urednik / Chefred.,

Mirko Marković, Ljupko Perić
Tomislav Kukalj, urednik web stranice

PIŠU / ES SCHREIBEN:

biskup Mile Bogović, Damir Borovčak,
Marjan Bošnjak, Milan Bugarić, Jadranka Cigelj, Šimun Šito Ćorić, J. Drexel, Dunja Gaupp, Osvin Gaupp, fra Lucije Jagec, Fredi Kramer, Jeffrey Kuhnner, Iris Martina Kovič, T. Kralj, Željka Lešić, Ivan Matarić, Đurđica Mučnjak, Ljupko Perić, Jure Primorac, Uredništvo Hrvati AMAC, Upravni odbor HKZ, Ante Žužul

SPONZORI / SPONSOREN:

Bandalò, Bilić, Biočić, Brkić, Ganz,

Haramina, Herenda, Klanfar, Kožić, Kutleša, Marić, Masek, Medved, Ptiček, Vručina-Strojin, Hrvatski svjetski kongres CH/FL.

PRILOGE I OGLASE SLATI NA:

Kroatischer Kulturverein, Postfach
8050 Zürich

FAX: 0041 56 2218208

e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch

e-mail: osvin.gaupp@bluewin.ch

Za potpisane članke odgovara autor, za nepotpisane uredništvo.

www.hkz-kkv.ch

Mojih prvih 100 godina

*Sav moj život je u mojim pjesmama.
Dok one žive, živjet ću i ja.*

Dragi i ljubavi

GRMLJAVINA

Grmi... I munje se hitaju...
Kad bijah malen,
Baka mi je pripovjerala,
Dok bi grmjelo, da se to sveti
Ilija vozi nebom
U kolima ognjenim;
A kad se naljuti
Na zločestu djecu,
Odpadne strelicu od vatre;
I tad zagrmi, strahovito,
No, poslije, čuo sam
Od učenih ljudi,
Da je grmljavina
...»Učinak elektriciteta"...
Meni se bolje dopadalo ono
Što mi je nekada
Kazivala baka.
A sada
Kiša pada,
Krupna, topla kiša.
I grmi... I munje se hitaju!

Rastuše, 11. travnja 1924.

PJESMICA ZA VELIKU I MALU DJECU

Ima na svijetu šuma
Kojom prolaze zvijeri
I čovjek s nožem i puškom.
Tko će odgovor dati:
Što je zvijer, a što čovjek?
Čovjek će reći: «Čujte!
Ja sam gospodar svijeta,
I tko se meni opre
U mojoj naći će ruci
Smrt, života svoga kraj!»
Mudra će lisica na to:
«Čovječe plemeniti,
Veću bi pokazao moć
Da ne siješ smrt oko sebe
Nego da jednako voliš
I ljude i zvijeri, sav svijet.»
Al čovjek sluša samo
Svoj glas, a ne glas zvijeri,
I šumom ide, i vreba -
Dok ga ne pogodi metak
Nevidljive Puške.

Rab, 21. srpnja 1970.

PADA SNIJEG

I tako ideš, prijatelju moj, ideš
Pa si odjednom na kraju zimskog dana,
Pa te zasipaju krupne pahulje snijega,
A ti pomišljaš na proljetno davno
Zelenilo, na vrt u cvijeću, na ruže
Rumene koje su u njoj crnoj kosi
Mirisale onog predvečerja
Kad si je ljubio u sjeni stare lipe.

A snijeg pada svejednako,
I polako tvoje stope zapijele:
Nije ga briga, hoće li sutra itko
Tvoj prepoznati trag... Pada snijeg,
Bez prestanka pada, u pahuljama
Mekanim kao krilo tvoje majke.

Zagreb, 17. prosinca 1979.



MJESEC U POSJETIMA

JELICI ZA IMENDAN

Mjesec je na prstima noćas
Ušao u sobu kao tat,
Dok si ti spavala; on je
Šuškao i šaputao obasjavajući
Sve što je bilo oko tebe i na tebi,
I nadao se: otvorit ćeš oči.
Ali kad se ništa nije desilo,
Razočaran, on je napustio
Još tiše sobu i tebe, i nestao mu trag.
I meni se ponekad pričinja isto
Kao i tajanstvenome Mjesecu
Da ulazim u sobu, da tumaram,
Da očekujem zagrljaj ljubavi,
A onda se naglo kao probudim;
Ti poznaš svaki moj pokret, moj svaki
dah.

Rab, 18. kolovoza 1986.

MOLBA MUNJI NEBESKOJ

O, da se pokrene,
Da se od Iskona pokrene
Točak Usuda
I okrene se prema Munji
U oblačnom nebu
I da uništi Onoga
Što cereći se u svome Kabinetu
Ubija
Jednoga po jednog nedužnika,
U kući, na cesti, u polju,
A on, ubojica,
Pred Svijetom izigrava
Nevinašce, ovčicu božju.
Čuj me, Munjo nebeska!
Sažeži ubojicu!
Pretvori ga u crni pepeo!

Zagreb, 4. rujna 1991.

ONAJ U PRVOJ STOTOJ...

Onaj u prvoj stotoj zaželio je
Napisati posljednju pjesmu
(Taj sam ja! Tri su mjeseca do stote!)
Prošla je ponoć, otvoren je prozor,

A on olovkom napisa sve ovo
Što ste pročitali, i ne zna,
Koliko da ih još zabilježi
Da se čudite od iznenađenja.

Kroz prozor mu ulazi svjež zrak,
On ga udiše, sav radostan, i gleda
Pred sobom slike, i ormar, i knjige,

I sav se najednom rastuži: Zašto,
Pomisli, zašto me ostaviše riječi,
Drage, mudre, za posljednju pjesmu?

Zagreb, 3. kolovoza 2005.



Moj život su moje pjesme S TADIJOM U 101.!

Piše: Ante Žužul, Školska knjiga

Slaveći 4. studenoga 2005. s Tadijom njegov 100. rođendan, pjesnikove nadahnute riječi *sav moj život je u mojim pjesmama, dok one žive, živjet ću i ja* podsjetile su me na stih *Ne bismo li mogli malo odškrinuti vratašca žalosne duše pjesme Onome koji leži u šumama bolesti*, što ju je Tadija napisao 1938. i posvetio Ivanu Goranu Kovačiću, kao i na prekrasne riječi iz Goranova pisma kojima Tadiji ganuto zahvaljuje: "Prostro sam svoj kaput na lišće i plakao sam nad Tvojom pjes-

mom. Ja se suza ne stidim. (...) Čini mi se, slap je suza tekao po recima Tvojih stihova, kao po srebrnim stepenicama."

Jednako smo ganuti i mi ovih svečarskih rođendanskih dana zbog sreće što Tadija već 80 godina živi i stvara uz nas - u svome Zagrebu u kojem ga šum Save podsjeća na žubor potoka iz njegova Rastušja.

Zahvalni smo Tadiji za njegovih 45 godina plodonosne suradnje sa Školskom knjigom, za sreću što stvara i živi s nama gradeći hrvatsku pjesničku riječ, što nam je podario svoje *Srebrne svirale*, pjesničku zbirku koja je doživjela 20 izdanja, što nam je podario prepjeve strane poezije naslovljene *Ostani, ostani uza me, Ne prolaznost prolaznosti* i svoje *Sabrane pjesme*, u kojima su objavljene i četiri nove pjesme napisane u Tadijinoj stotoj godini: *Jesam li ja...*, *Pitanja*, *Onaj u prvoj stotoj...* i *Drage moje riječi*.

Za svu ljubav, vjernost i dobrotu darivamo Tadiji dvojezičnu grafičko-poetsku mapu *Kruh na stolu / Bread on*

the Table u kojoj su objavljene 22 Tadijine pjesme (na hrvatskome i engleskome jeziku) u prijevodu i s grafikama Dennisa Warda.

Tadijine su pjesme uistinu Tadijin život, uostalom, on ih je sam nazvao "*osobnim dnevnikom*" u čijem središtu stoji, kako kaže Ivo Frangeš, "svijest o tome da je pjesma ponornica koja iz života izvire i u život se ponovno vraća". U svojoj pjesmi *Drage moje riječi*, napisanoj u Zagrebu, u Gajevoj ulici 2a, 6. kolovoza 2005., oko 7 sati navečer, naš Tadija se pita:

Drage moje riječi,
Mile moje riječi,
Što ćete mi reći,
Ako vas zapitam:
Dokle će moj život
Živovati s vama?
Riječi prstom prijet
Blago se smješkuju,
Za uglom nestaju.

Raduju nas slapovi Tadijinih riječi koje se nježno sunovraćaju kao Božji dar svome pjesniku. ■



Nositelj nacionalnih projekata ŠKOLSKA KNJIGA ZAGREB

Priredila D. Gaupp

Među članovima i prijateljima Hrvatske kulturne zajednice postoji ne mali broj ljubitelja dobre knjige. Iz toga razloga želimo predstaviti *Školsku knjigu*, najveću i najugledniju kuću koja više od 50 godina predstavlja najbolje u hrvatskom nakladništvu. U to smo se mogli uvjeriti i na ovogodišnjem Interliberu, internacionalnom sajmu knjiga na Zagrebačkom velesajmu, gdje je *Školska knjiga* predstavila svoja izdanja, među njima i ona najnovija. Na primjer, posebno izdanje za 100. rođendan pjesnika i akademika Dragutina Tadijanovića u prigodnoj kutiji, odličan je dar svakom

ljubitelju poezije. Ili, *Leksikon svjetske književnosti djela i pisci* (dvije knjige) koji je dobio *Povelju Josip Juraj Strossmayer* za najuspješniji izdavački pot-hvat u 2004. godini. Leksikon je napose namijenjen mladeži, srednjoškolcima i studentima književnosti, ali i profesorima, te široj čitateljskoj populaciji, ukoliko svima koji žele saznati nešto više o književnim djelima i piscima.

Mene je posebno razveselila linija *Klasici u novome ruhu*, jer donosi sabrana djela najčitanije hrvatske književnice, Marije Jurić Zagorke. Kao gimnazijalka i studentica, od svoga sam skromnog džeparca svaki tjedan kupovala na kiosku njene romane, koji su izlazili u nastavcima. Poslije sam ih dala uvezati i danas su mi draga uspomena na te godine. *Školska knjiga* izdala je *Gričku vješticu*, a za veljaču 2006. najavljuje romane *Plameni inkvizitori*, *Jadranka*, *Kći Lotrščaka* i *Vitez slavonske ravni*.

Školska knjiga nositelj je brojnih nacionalnih projekata, od udžbeničkih, stručnih, znanstvenih, leksikografskih i kulturoloških knjiga i priručnika, do lijepe književnosti, dječje knjige, časopisa i drugih vrijednih izdanja.

Zbog odgovornosti prema nastavnicima, učenicima, studentima i cijeloj kulturnoj javnosti *Školska knji-*

ga je razvila moderan nakladnički program koji odgovara očekivanim izazovima trećeg stoljeća. Potvrđujući se u suradnji s najuglednijim domaćim autorima i najvećim svjetskim nakladnicima, *Školska knjiga* svojim programom objedinjuje tradicionalne vrijednosti i suvremene dosege.

I na kraju, ali ne manje važno, *Školska knjiga* se ljubazno odazvala zamolbi Hrvatske kulturne zajednice da sponzorira poklon knjige nagrađenoj djeci na završnoj priredbi *Obitelj u mom srcu* koju smo zajedno s Hrvatskim dopunskim školama u Švicarskoj organizirali 19. studenog ove godine. Od srca hvala u ime cijelog Upravnog odbora. ■

Troknjižje "S Tadijom u 101. godinu!"



60. GODINA OD POKOLJA NA BLEIBURŠKOM POLJU

SAMO ISTINA O GENOCIDU NAD HRVATIMA OSLOBAĐA HRVATSKU OD ROPSTVA I PODJELA IZ PROŠLOSTI

Piše T. Kralj

Kardinal Bozanić je na Kupresu rekao, da je u Hrvatskoj 1945. počelo doba zatvaranja i tamnice naroda, dok je kardinal Puljić na 60-toj obljetnici bleiburške tragedije rekao, da je napokon vrijeme da se sazna potpuna istina o stradanjima nakon II. Svjetskog rata i da se to sve dokumentira i povijesno obradi, jer zaista samo istina oslobađa.

15. godina nakon neovisnosti, istina o genocidu nad Hrvatskom nakon 1945. još uvijek je tabu tema

Hrvatska je još uvijek u mraku komunističke laži o prenapuhanim žrtvama Jasenovca (čime ne želim umanjiti strahote i grozote bilo kojeg koncentracijskog logora) i prešućenim tj. tabuiziranim masovnim, možda i millionskim, hrvatskim žrtvama poraća od Bleiburga do Dakse. To je tema, koja naše tzv. nezavisne medije, a niti hrvatske vladajuće političke stranke tj. partije, ne zanima. Aktualiziranje te teme moglo bi naškoditi pregovorima o ulasku u EU, a preko nje i obnovi Zapadnog Balkana, tj. realizaciji treće Jugoslavije. Sve je to predigra za nove ratove i nove zločine Velikosrba, a ne budu li ni tada uspješni, haški će sud opet brisati tragove zločinaca, ili ga neće ni osnivati.

Nerazumljivo je, da u nezavisnoj i slobodnoj Hrvatskoj, Bleiburg, strahote Titovih gulaga, poput Golog Otoka, jugokomunistička strahovlada iz 1971. godine i druga stradanja hrvatskog naroda još uvijek nisu dovoljno tematizirani. Štoviše, u emisijama poput "Latinice", ali i u većini tiskovnih medija, Titova, za hrvatski narod genocidna tvorevina, stilizira se u doba kada je teklo med i mlijeko.

Zašto još čekamo na punu istinu o genocidu nad Hrvatima u Titovoj velikosrpskoj Jugoslaviji?

Tome se ne treba čuditi, jer nismo proveli lustraciju. Tako se dogodilo da 70.000 komunista prijeđe 1990. u Tuđmanov HDZ, Mesić postane predsjednik po drugi puta, itd. Naše su sve vladajuće partije prožete bivšim jugokadrovima, udbašima i jugojanjičarima, tj. posrbicama. Zato imamo državu koja radi protiv sebe, protiv istine o sebi, a na užtrb svoje bogate i slavne, ali i tragične povijesti.

Kako smije i može biti da 60 godina nakon Bleiburga i umalo 15 godina slobodne hrvatske države, hrvatski narod



još uvijek čeka na punu istinu, a da se jugojanjičari kroz HTV i većinske medije ismijavaju našim žrtvama Bleiburga i poraća, te čak i žrtvama obrambenog i oslobodilačkog Domovinskog rata. Ti kadrovi i te snage su najvjernije sluge Haaga!

Zato je moguće da nam engleski veleposlanik prodaje maglu tvrdeći da je Gotovina navodno jedini problem između Hrvatske i Engleske. Zato nama jedna Carla del Ponte može najnormalniju stvar na svijetu, kao što je odbrana od agresije i legalno oslobađanje svoje države (odobreno UN rezolucijom), pretvoriti u zločinački pothvat. Jedan napuhanko iz EU-a, Wuneberger, optužuje Hrvate za nacionalizam. Da je njegovu zemlju netko tako divljački napao, razarao i klao, a njegovi sunarodnjaci pobjedili, dogodila bi se masovna osveta, a pobjednici bi bili bi junaci, koji se s pravom izivljavaju nad agresorom. Osvete kod nas nije bilo, ali smo za njih svejedno divljaci, a oni napredni građani svijeta. Što je najtužnije, nema hrvatske diplomacije da se bori protiv laži i širi istinu po svijetu. Štoviše, naša vlada i diplomacija prihvaćaju te klevete kao da ih i nema, te zaključuju da su odnosi Hrvatske i EU u uzlaznoj putanji.

Tužba protiv UN-a i tvoraca Jugoslavije zbog 80 godina genocida nad Hrvatima i dopuštanja agresije 1990-91.

Samo istina oslobađa, istina o velikosrpskom i komunističkom genocidu nad hrvatskim narodom i državom 1945.-1990., istina o širenju Srba i Muslimana u Hrvatskoj i BiH na naš račun, itd. Povratak Srba u Hrvatsku vječno je aktualna tema, a šta je sa povratkom Hrvata u Španovicu ili Udbinu i druga mjesta koja su Srbi etnički očistili za vrijeme i poslije II. svjetskog rata? Kada bi hrvatska diplomacija upoznala svijet sa učincima četničkog divljanja i rekla - *nema povratka Srba dok se ne vrate*

Hrvati prognani nakon 1945. i 1991. - smanjili bi se pritisci. Ne smije se prešutjeti, da je hrvatski narod tjeran na iseljavanja kako bi se Srbi i Muslimani širili po hrvatskim povijesnim zemljama. To svijet ne može znati, jer su odgojeni na jugolažima protiv Hrvata i Hrvatske, a u nas nema hrabrosti ni istinoljubivosti da im se ukaže istina. Zato, veća je krivnja na našim političarima i diplomaciji nego na Bildtu, Wunebergeru ili Petrischu, koji kritiziraju Hrvatsku, ali usprkos tome kupuju kuće kod nas. Koji je to paradoks: neprijatelji države kupuju kuće da bi uživali u toj istoj državi kojoj su grob kopali.

Mi još nemamo političkih snaga, koje će zastupati naš narod i širiti povijesnu istinu bez obzira da li ona neko me odgovara ili ne

Nezamislivo je da bi Francuzi, Englezi, Danci, Norvežani ili Nizozemci, koji još gledaju na Nijemce poprijeko zbog II. Svjetskog rata, dopustili da im se vraća onaj, koji je 4 godine klao, palio i silovao po njihovoj zemlji. Samo "naša politika" to dopušta i siluje istinu i ponovo ubija svoje žrtve. Čak ni kulturni Norvežani nisu zaboravili da su 400 godina bili pod Danskom i onda pod Švedskom, pa su grandiozno ("nacionalistički") proslavili 100-godišnjicu suverenosti (1905.) od Švedske. To nije nacionalizam g. Wuneberger, niti je nacionalizam kada 50 % Engleza na odmoru nose majice s nacionalnim obilježjem, čak i na kupacim gaćicama gledamo engleske zastave. Kada to rade Europljani, onda su oni kulturni i to je dozvoljeno, kada to isto rade Hrvati, onda su oni divljaci, iako se do nogu potučenom agresoru nisu osvećivali.

Kada bi mi svima njima rekli istinu u lice, ne bi bilo slučaja Wuneberger, haškog terora i svih ovih nemogućih ponižavanja vlastite patnje i svih nevinih žrtava zbog otimačine hrvatske zemlje ►

od Velikosrba uz blagoslov velikog svijeta. Upravo zato je osnovan Haag, jer Srbi u svom naumu nisu uspjeli. Da su JNA i Milošević realizirali Veliku Srbiju, nikakvog suda u Haagu ne bi bilo; bilo bi milion Hrvata i Muslimana pobijeno, par miliona protjerano i nikog to ne bi zanimalo. Čak bi JNA i Milošević bili slavljani zbog pobjede nad "divljim" nacionalizmom i "rehabilitacijom" NDH, sve bi to napravila engleska propaganda i njihovi prijatelji od Rusije do Francuske. Toga mora biti svjesna hrvatska

diplomacija, koju mi očigledno još nemamo. Inače ne bi sve bilo ovako, kako je. Svi argumenti su na našoj strani, a mi se stidimo naših žrtava. A upravo te žrtve i naši heroji stvorili su i obranili državu uz Božju Milost, kada to nitko racionalan nije očekivao. Sanader kao baron Münchhausen priča o dobrim odnosima sa EU. Takvi su bili i 1990. kada je EU podržavala opstanak Velike Srbije, i nije ih smetalo klanje koje su provodili JNA i četnici po Hrvatskoj.

Samo istina oslobađa! Neka nam

Svevišnji bude u pomoći i pokaže put našem pravednom, napačenom narodu, koji gine na svojoj zemlji zbog velikosrpskog fašizma, ostataka turske islamizacije i dvoličnosti velikog svijeta. Hrvatski političari i mediji umjesto da štite taj narod, služe našim vjekovnim neprijateljima i otvaraju ponovo pozicije Velikosrbima za novo prestrojavanje snaga, jer od silnog uvlačenja i udvoravanja velikosrpskim prijateljima iz EU-a nema ju vremena za hrvatsku nacionalnu strategiju. ■

MEMORIJALNI CENTAR ZA SVE HRVAT-SKE STRADALNIKE

CRKVA HRVATSKIH MUČENIKA U UDBINI

Priredila D. Gaupp

(korišteni materijali: pismo biskupa M. Bogovića, časopis *Vila Velebita*, fotografije sa internet stranice <http://hr-mucenici.hbk.hr/>)



Ideja o memorijalnom centru povezana je s Papinom porukom na prijelazu u treće tisućljeće, kada je pozvao cijeli kršćanski svijet da popiše svoje svjedoke vjere, svoje mučenike, kako bi se to kao dragocjeno blago prenijelo preko praga tisućljeća i idućim generacijama poslužilo kao uzor.

Prije dvije godine, točnije 9. rujna 2003., navršilo se 510 godina od tragedije na Krbavskom polju, što je biskupa Milu Bogovića navelo na ideju o izgradnji memorijalnog centra upravo na Krbavskom polju, u Udbini. Nakon dvije godine, projekt se počeo ostvarivati. 9. rujna ove godine položen je kamen temeljac za **Crkvu hrvatskih mučenika**, kojeg je blagoslovio papa Ivan Pavao II. u Rijeci 8. lipnja 2003. godine. Svečano euharistijsko slavlje na 512. obljetnicu Krbavske bitke predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zajednici s gospičko-senjskim biskupom Milom Bogovićem, a prisutni su bili hrvatski biskupi, predstavnici Biskupske konferencije BiH, više stotina svećenika, državni predstavnici i veliki broj vjernika pristiglih sa svih strana.

Teško je bilo koju tragediju u hrvat-

skej povijesti usporediti s onom na Krbavskom polju 9. rujna 1493., kada je u nešto više od jednoga sata poginulo gotovo deset tisuća branitelja. Nerazumljivo je zato da nikada i nigdje u okolici nije postavljen ni najmanji znak spomena. Od biskupa Bogovića saznajemo da je tu ideju gajio jedan stranac, general Laudon, koji je na Krbavskom polju zasadio hrastove u obliku vojne postrojbe. Na sadašnjoj je generaciji da odradi svoju obvezu, da nas ne okrive oni koji će iza nas doći, što smo propustili ono što nismo smjeli, poručuje biskup Bogović. Bilo je prijedloga, kaže on, da se na spomen Krbavske bitke postavi negdje na Krbavi jedna ploča ili neko drugo spomen obilježje. Mislim da bi smo se time slabo odužili svima onima koji su se i na Krbavi i drugdje po Hrvatskoj žrtvovali za one koji će za njima doći, što znači i za nas. Na putu između hrvatskog sjevera i juga potrebno nam je jedno svratište, jedno duhovno odmorište, nešto što bi povezivalo ne samo naš prostor nego što bi također povezivalo i sažimalo našu povijest u svom najpozitivnijem vidu, koje bi bilo trajni spomen na one koji su branili ove prostore od vanjskih i unutarnjih opasnosti (svjedoci-mučenici), a ujedno bi nas podsjećalo i na posjet velikog našeg prijatelja pape Ivana Pavla II.

Pod povijesnim vidom, osim već spomenute činjenice krbavske bitke, valja istaknuti rezultate istraživanja našeg vrsnog pravnog povjesničara akademika Luje Margetića. On je u svojim radovima dokazao da se misao o samostalnoj hrvatskoj državi počela u Hrvata naglo razvijati upravo nakon Krbavske bitke, t.j. u ona vremena kada su opasnosti bile tako velike da su nam prijetile nestankom. Tada se javlja najprije (sve)hrvatski grb i nešto poslije zastava. Zagreb postaje hrvatska metropola. Pod vidom državotvornosti i formiranja nacionalnog identiteta mogli bismo to vrijeme usporediti s još nekim dionicama naše povijesti sve do najnovijih vremena. Stvaranjem samostalne hrvatske države sveukupna javnost postala je osjetljivija za vremena naročite ugroženosti hrvatskog bića za predvjeke koji su u prošlosti postavljani da bi se jednog dana izgradila hrvatska državna samostalnost. ■

Prilozi za Crkvu hrvatskih mučenika na Udbini mogu se slati na sljedeću adresu i račune:

Gospičko-senjska biskupija, kod Erste & Steiermärkische Bank, Gospić:

1. Kunski žiro-račun:

2402006-1400 400362 (za Crkvu hrvatskih mučenika)

2. Devizni račun:

70300000-98608620

(za Crkvu hrvatskih mučenika)

Adrese i brojevi:

Gospičko-senjska biskupija (za Crkvu hrvatskih mučenika),
Ulica Ante Starčevića 19
53000 Gospić,
Tel. 053/572-363, Fax: 053/572-365,
E-mail: biskupija-gospic@inet.hr

P.S.: Molimo darovatelje da izravno jave na našu adresu o poslanoj pošiljci jer nam je često vrlo teško preko banke dobiti cjelovitu adresu darovatelja, pa u tom slučaju nismo u stanju poslati obavijest i zahvalu. Priloge u vrijednosti od 1000 kuna i više objavit ćemo u posebnoj knjizi ili na drugi prikladan način kojim će se iskazati javna zahvalnost.



KRBAVSKA BISKUPIJA

Piše biskup Mile Bogović

Krbavska biskupija osnovana je na provincijskom saboru u Splitu 1185. g. Arheolozi su nedavno otkrili temelje katedrale koja je stajala u središtu Krbavskog grada (pokraj današnje Udbine). U blizini su bila i dva franjevačka samostana, a izgleda prije i benediktinski. Na temeljima jednoga od njih Marko Mesić je nakon oslobođenja od Turaka podigao crkvu sv. Marka – Groba.

Biskupsko sjedište je 1460. preneseno u frankopanski Modruš jer je Krbava već u drugom dijelu 15. stoljeća bila dosta izložena turskim napadima, a ujedno je papa Pijo II. prijenosom biskupskog sjedišta u Modruš želio nagraditi Stjepana Frankopana za snažan otpor koji je na svojim posjedima pružao Turcima. Papa je iste godine izišao ususret molbi Sigismunda Frankopana, Stjepanova brata, i osnovao biskupiju u Otočcu.

Prije nego će turska vojska 1493. doći na Krbavsko polje, opljačkala je ona i zapalila modrušku varoš, gdje je bila katedrala i biskupski dvor, tako da se biskup Kristofor tada sklonio u Novi Vinodolski. Njegov nasljednik Šimun Kožičić Benja tražio je odasud pomoć, govoreći o "skrbi velijoj" u njegovoj biskupiji i domovini. Među ostalim govorio je on da su tada jednog dječaka oslobodili iz turskog ropstva za jednu pogaču, ali da je siromaštvo takvo da se ne može doći ni do tako jeftine otkupnine. Njegova biskupija, modruška ili krbavska, nije imala snage za samostalan život, pa je, povezana sa senjskom, nakon Kožičića živjela više u naslovu nego u stvarnosti.

Nakon oslobođenja od Turaka u Udbini je sagrađena župna crkva sv. Nikole, župni stan i područna crkva sv.

Marka u Podudbini. Udbinska župa brojila je 1939. 1700 katolika. 12. prosinca 1942., katolici, koji su u samom mjestu činili glavninu stanovništva, protjerani su iz Udbine i nisu se smjeli vratiti. Sakralni objekti sa župnim stanom su porušeni do temelja, također i groblje. Na mjestu župne crkve sagrađen je hotel, a na mjestu župnog stana bolnica (danas dom umirovljenika). Porušenu crkvu sv. Marka pokušali su na istom mjestu obnoviti protjerani Udbinjani. Zaustavili su ih arheolozi, jer su ispod ruševina crkve nađeni temelji predturske crkve i još neke građevine, možda samostana. Crkvu istih dimenzija sagradili su pokraj ruševina bivše crkve.

U Udbini su se nakon "Oluje" nastanili prognani Hrvati i izbjeglice iz BiH. Sada se vraćaju i Srbi. Za župnika i za bogoslužni prostor dobivena je od Općine dosta prostora kuća, koja se vodi kao vlasništvo odbjele srpske obitelji. Stoga je stiglo rješenje da se sve isprazni, ali na intervenciju iz Biskupije to je odgođeno jer nije nađen adekvatan prostor za župnika i za bogoslužje.

Izgradnjom memorijalnog centra do-



U povijesti je naše kolektivno iskustvo. To je nešto slično kao i s pojedinačnom osobom. Ako netko stavi prst na peč pa se opeče i to odmah zaboravi, ponovno će se opeći. Jednako tako ako je zapamtio kako je nešto uspješno riješio, može se tim pamćenjem i poslije koristiti.

Kako to pjesnik zgodno reče, onaj koji ti želi napakostiti uđe u tvoju povijest i sve poremeti. Zar nemamo dovoljno iskustva da su oni koji su nas htjeli drukčijima krenuli mijenjati nam prošlost. Tko uspije zagospodariti tvojom prošlošću, bit će gospodar i tvoje sadašnjosti!

bila bi i župa prostorije za normalno funkcioniranje. ■

KRBAVSKA BITKA

Nakon što je 1463. turski sultan Mehmed II. Osvajatelj srušio Bosansko kraljevstvo, turska vojska se sve češće zalijetala na hrvatsko područje. Papa Pijo II. poticao je europske vladare da se ujedinjeni suprotstave turskom napredovanju. I sam je bio spreman krenuti ovamo, ali ga je smrt pretekla. Većih obrambenih uspjeha imali su u Hrvatskoj knezovi Frankopani, zato ih je Papa podržavao i izdašno pomagao. Veliki nam je neprijatelj bila nesloga između pojedinih velikaša i kralja Matijaša Korvina. Upravo kad je kraljeva vojska opkolila Brinje u nastojanju da ga otme Frankopanima, došla je vijest da se turska vojska vraća iz Kranjske preko Modruša s velikim plijenom i brojnim kršćanskim robljem. Na tu vijest došlo je do mira među zaraćenima i posvuda je proglašen poziv da svi sposobni za oružje dođu na Krbavsko polje gdje će sačekati Turke. Odaziv je bio iznad očekivanja. Ljudi su s pjesmom i molitvom odlazili prema Krbavi, gdje se uz hrvatske plemiće i bana Derenčina okupilo oko 13.000 vojnika. Nažalost, niti

su bili dobro naoružani, niti su svi imali ratničkog znanja. Frankopani su predlagali da se Turke sačeka u klancima gdje će stabla i kamenje biti saveznici u boju. No ban Derenčin je tražio vitešku borbu na otvorenom, a ne da se sakriva iza stabala i kamenja. Posljedica tog viteškog etosa bila je tragična. Iako malobrojnika, dobro opremljena i uvježbana turska vojska, u roku od gotovo jednoga sata potukla vojsku oboružanu više poljoprivrednim oruđem (motike, krampovi i sl.) nego ratnim oružjem i opremom. Ljudi su odvažno krenuli u boj nadajući se da će zaštititi svoje obitelji, sela i gradove, svoj narod, ali većina njih ostala je na bojnom polju.

Nije jasno gdje se točno bitka dogodila. Svakako je to bilo u

blizini Udbine, pa bi to naselje bilo najpogodnije za izgradnju centra, jer dominira nad cijelim poljem. To bi uvelike oplemenilo ovaj kraj koji je nekoć bio žarište vjere i kulture, da bi već dugo plivao prema osiromašenju u jednom i drugom smislu. ■

*"Nema (nikog) pod kapom nebeskom,
Tko misli da pritekne u pomoć mojoj stvari.
Tko li će ovaj nevoljnoj (hrvatskoj) zemlji pomoći...
Što Francuska spava ili Španjolska, ništa nije čudno:
Naravno, ni jednoj ni drugoj opasnost ne prijeti bliska.
Niti pomisliti smijem da će mi nešto pomoći Englezi,
Koji su u zaklonu, daleki ih odvaja ocean.
I sama Njemačka, zar je imalo pritekla u pomoć,
Iako je, o teško meni, s kraljevstvom spojena mojim....
Francuska spava, Španjolska za Krista baš ne mari,
Engleska propada od pobune velikaša.
A susjedna Njemačka u besciljnom zborovanju vrijeme trati,
Italija se i dalje svojom trgovinom bavi,
Bilo da nam stigne velika pomoć il' sitnica neka,
Mi ćemo ipak svomu domu i vjeri ostati vjerni."*

Stihovi velikog hrvatskog humanista i pjesnika Ivana Česmičkog, (Janus Panonius, 1434-1472.)

**POVODOM SJEĆANJA NA
VUKOVARSKA STRADANJA
DOMOLJUBNO VRELO ISTINE I
LJUBAVI ZA HRVATSKU**

Piše Damir Borovčak

Povodom 14. obljetnice vukovarskih stradanja predstavljena je u Muzeju Mimara u Zagrebu knjiga autorice Valentine Krčmar, *Hrvatska mojim očima i srcem*. Odmah zatim predstavljena je i u Vukovaru, Vrbani i Vinkovcima.

Slikovitom mozaik-naslovnicom ocrta se putopisno-monografski sadržaj knjige, a slijedom tema uklapaju se lijepe fotografije koje je ponajviše snimala sama autorica i dijelom njen suprug Vlado. Valentina živi tridesetak godina u Torontu i iz Kanade često dolazi u obilasku Hrvatskom. Sadržaj knjige neupitno je domoljuban i poticajan za razmišljanje: Odakle smo, kuda i zašto nas različite okolnosti i režimi već stotinama godina proganjaju iz prekrasne zemlje Hrvatske? Čitanjem knjige, postaje jasna želja autorice da se taj proces konačno zaustavi. Knjiga zavrijeđuje slojevit pristup i raščlambe i zato je potrebno istaknuti neke paralele između sadržaja knjige i nekih suvremenih okolnosti.

NE ZABORAVITI ANTUNA MIHANOVIĆA

Prvo poglavlje knjige nosi naslov *Lijepa naša domovino*. Valentina Krčmar u tom tekstu pjesniku Antunu pl. Mihanoviću Petropoljskom, stihotvorcu hrvatske himne, izražava duboku zahvalnost. Temeljila je taj tekst na spoznajama o kojima smo zajedno pričali, o kojima sam i sâm pisao, pa smo zaključivali - kako premalo Hrvata uopće nešto više zna o autoru hrvatske himne!

Antun Mihanović potiče iz južne Hrvatske, a rijetki znaju da je rođen u Zagrebu. A kako bi i znali kad se u Zagrebu, primjerice, uopće ne spominje ni u turističkim prospektima, ni u turističkim vodičima. Na pitanja imaju li tekst ili prospekt o himni i Mihanoviću, turistički djelatnici na info-mjestima u Zagrebu odmahuju glavom. Oni ljubazniji pokušavaju nešto izvući iz svog računala posredstvom interneta. Malo njih zna za spomen-ploču u samom centru Zagreba, na mjestu Mihanovićeve rodne kuće na današnjem Trgu bana Jelačića, kućni broj 4, koju je tamo još 1991. postavila Matica hrvatska. Antun Mihanović rođen je 10. lipnja 1796., a umro je 14. studenog 1861. A tko još uopće zna gdje je pokopan Antun Mihanović?

Valentina - to zna! Jer Valentina zna, tko ne drži do svoje nacionalne baštine i povijesti, taj ne drži niti do svoje budućnosti! Upravo zato prva fotografija u knjizi *Hrvatska mojim očima i srcem* prikazuje grob Antuna Mihanovića u malom zagorskom mjestu - Klanjcu!

Promocija knjige održana je 14. studenog, na dan 144. obljetnice Miha-



novičeve smrti, pa smo poželjeli zapaliti svijeće i izmoliti 'Oče naš' na grobu našeg pjesnika. Otišli smo u Zelenjak i Klanjec. Iako smo strepili što ćemo tamo ugledati, ostali smo ugodno iznenađeni. U Zelenjaku trava sviježe pokošena, šikara uz Sutlu posječena, u gaju oko spomenika hrvatskoj himni sve uređeno... U Klanjcu na starom groblju gdje počiva Mihanović, isto sve uredno, na grobu aranžmani cvijeća, gori više svijeća... Viđeno služi mještanima malog Klanjca na čast.

No državnim sinekurama ne služi na čast što na grobu nedostaju vijenci Hrvatske vlade, Hrvatskog sabora, saborskog Odbora za kulturu, Odbora za kulturu grada Zagreba, Ministarstva kulture... Mi smo Hrvati doista čudan narod. Vjekovima mislimo kako je strano uvijek bolje od našeg domaćeg. Mislimo kako nam ne treba, upravo to što nam treba. Jeli tako i sa hrvatskom himnom i njenim autorom? Desetljećima je bilo opasno po osobnu slobodu zapjevati, *Ustani bane, Oj, ti vilo Velebita, Marjane Marjane*, pa i *Lijepu našu*... Od malih nogu učilo se pjevati 'Hej, slaveni' i trajalo je to tako u beskraj... Konačno, kad je tome došao kraj, za par godina kao da zaboravljamo ono što smo desetljećima prkosno čuvali u našim srcima... Upravo je autorica, već u prvom poglavlju svoje knjige, ukazala na te zablude i propuste.

**KANADSKO DOMOLJUBLJE ZA
USPOREDBU**

Ponekad je potrebno učiti na usporedbama. Hrvatska himna nastala je 32 godine prije nego su se ujedinile četiri provincije (New Brunswick, Nova Scotia, Quebec i Ontario) i time osnovala državu Kanadu (1867.). Hrvatska je zastava stara nekoliko stoljeća, hrvatski grb još puno, puno više stoljeća, a kanadska je zastava usvojena tek u prosincu 1964.g. Prije toga važila je jedna inačica britanske zastave. U Kanadi, u kojoj tridesetak godina živi i iz koje nam

dolazi Valentina Krčmar, djeca u školi, svi, bez obzira na rasu, vjeru ili podrijetlo, svaki dan prije početka nastave, ustaju na zvuke kanadske himne i pjevaju "O, Canada!" Tako im započinje školski radni dan, sve dane u godini, dok god idu u školu! Tako započinje ljubav za njihovu domovinu, - za Kanadu! U Kanadi čovjek ostaje zatečen brojem suvenira koji sadrže kanadsku zastavu, javorov crveni list kao grb ili upravo himnu. Kanadsku himnu možete naći od otiska na šalici za kavu, do uokvirenih tekstova spremnih za postavu na zid. Voljeti Kanadu ne smatra se konzervativnim, primitivnim, rigidnim, ili zaostalim! Dapače, upravo suprotno, ta se ljubav u toj multikulturalnoj zemlji, jednoj od najdemokratskijih na svijetu, potiče na svaki način i to je svakom posve razumljivo. Onaj tko želi živjeti u Kanadi to jednostavno prihvaća. Svi s dostojanstvom pjevaju kanadsku himnu i pohađaju obvezne kanadske škole bez obzira na rasu, vjeru ili nacionalnost. U školama je nastavni program za sve jednako obavezan. Ako netko želi svoju nacionalnu školu, može ju osnovati i izgraditi o svom trošku i u nju ići u svoje slobodno vrijeme, poslije kanadske obvezne školske nastave. Tamo nitko ne pokušava svojatati prava u ime manjina ili istaknuti pravo manjine na isključivost. Tamo ne postoje prava manjina temeljena na osvajačkim pravima, na načelima 'vekovnih ognjišta' i na načelima 'kostiju i grobova'. Tamo vrijedi pravo: ili poštuj državu u kojoj živiš, ili idi tamo gdje ti je bolje... Himna, grb i zastava, nisu nepoželjni simboli u multikulturalnoj i demokratskoj Kanadi i ne smatra se da ih igdje ili ikada ima previše, ili ih treba u ime nekih manjinskih, stranačkih i nacionalnih interesa zanemariti! Najnaprednija i najmodernija demokracija, i nitko ne pokušava lamatati manjinskim pravima ili upotrijebiti riječi nedemokratska, zaostala ili šovinistička vlast i država! U cijeloj Kanadi, svaki se običan radni dan, u svakom gradu i provinciji, može vidjeti toliko kanadskih zastava, koliko se nikada i nigdje ne može vidjeti u Hrvatskoj hrvatskih zastava - čak ni za najveći hrvatski blagdan, poput Dana državnosti, Dana neovisnosti ili Dana zahvalnosti!

Valentina Krčmar u svojoj knjizi ne spominje tako često Kanadu, ali činjenice o Kanadi treba spomenuti kako bi se bolje razumjela njena iskrena ljubav za Hrvatsku. Ona piše, i o Klanjcu i o Vukovaru, i o Hrvatskoj Kostajnici i o Dubrovniku, kao gradovima u kojima se još nedavno umiralo i ginulo za slobodu, zbog suludih ideja zatiranja hrvatskog indentiteta, zbog luđackih osvajačkih ideja, zbog velikosrpske zločinačke politike, zbog pljačke i zločina, a protiv prava na hrvatsku povijesnu zastavu i grb, protiv hrvatske vjekovne baštine, vrijednosti i tradicije, i protiv katoličke vjerske tradicije. ►

Braniteljica pravde i istine

Primjerice, što Klanjec znači Vukovaru i obratno? Povezuje li ih išta osim himne? Za naraštaje koji o Domovinskom ratu premalo znaju i premalo uče povijest na činjenicama, za njih još danas nisu utemeljeni nastavni programi koji bi nedvojbeno ukazali na nepatvorenu istinu ili odredili obvezne sate učenja na mjestima gdje je ta hrvatska povijest u krvi nastajala. Po tom načelu, u Hrvatskoj bi trebala postojati školska obveza posjetiti i Klanjec i Vukovar, i Hrvatsku Kostajnicu i Škabrnju, i Dubrovnik... Tada nitko ne bi mogao zaključivati da ta mjesta nemaju ništa zajedničko, jer postoji premnogo toga zajedničkog!

Valentina Krčmar veliki je domoljub, braniteljica za pravdu i istinu, s perom u ruci. Duboko proživljava hrvatsku ratnu tragediju, patnju i nepravdu koja se nanosila njenom narodu i domovini. Njezina knjiga ruši mitove o isključivoj važnosti ljudskog materijalnog blagostanja. Ona upućuje na nešto drugo u čovjeku. U svojoj je duši osjećajna i skrbna za bližnje, nježna, nostalgичna, a emotivno često razapeta između apsurdnih svjetonazora. Dok opisuje tragediju Vukovara, proučava listu imena poginulih branitelja i kao da naslućuje njihovo podrijetlo... Vremena kada je cijela Hrvatska bila krvava bojišnica su iza nas, no danas se treba prisjetiti da su Hrvati iz svih dijelova Hrvatske branili Vukovar. Tako su se i Hrvati sa sjevera Hrvatske borili i ginuli u Vukovaru, jer su znali da se Hrvatska ne brani u svom dvorištu, već tamo gdje gori na braniku Hrvatske. A danas nam se sve više želi podvaliti kako je Vukovar izdan, upravo iz Zagreba. Želi se to zbog toga kako bi se još više pojačao razdor među Hrvatima, i kako bi se još više nametnuo osjećaj grižnje savjesti, malodušja, omalovažavanja i obezvrijeđivanja vremena i djela onih koji su samo prije 14 godina u nemogućim okolnostima stvarali i branili hrvatsku državu. Medijskim nasiljem želi se promijeniti svijest naroda kako bi se dokazalo da su Hrvatsku stvarali zločinci, kako bi se doka-

zalo da je Hrvatska stvorena na laži, prijevarama, krađi i lopovluku.

Pomoć djeci u potrebi

Pokušava se manipulirati s onima koji su najosjetljiviji, s onima koji su najranjiviji, a to su Vukovarci. Jer oni su stradali prvi, najviše i najteže. U svim su dijelovima Hrvatske nalazili utočište u svom tužnom i preteškom egzodusu. U progonstvu se rađalo, i liječilo, i umiralo, i međusobno pomagalo, dok se predugo iščekivala nova zora slobode. U progonstvu su nažalost rasla i vukovarska djeca. Medicinsko osoblje i liječnici malog Doma zdravlja Klanjec pored redovitog posla, odlazili su na prve crte bojišnice, ali su i cijelo vrijeme skrbili za nekoliko stotina Vukovaraca koji su bili udomljeni u kraju gdje je ispevana *Lijepa naša*. U iseljeništvu su se dotle osnivale i započinjale radom mnoge udruge za pomoć stradalnoj djeci Hrvatske. Hrvati Toronta pomagali su preko Humanitarne organizacije 'DORA' od kumtara do raznih drugih načina. Podaci govore kako je preko 10.000 hrvatske djece izgubilo roditelje u Domovinskom ratu. Strašna je to brojka, a posljedice trajno ostaju do danas. No Hrvati Toronta, kao i iz cijelog iseljenništva, nikada nisu prestajali pomagati. A Vukovar i danas je grad u koji se Hrvati presporo vraćaju i nikada se više neće svi vratiti. Međunarodna zajednica zauzeto se skrbila i još uvijek skrbi samo oko povratka Srba, dok su neki hrvatski prognanici i danas poput prosjaka u vlastitoj zemlji i u vlastitim mjestima stradavanja. A to se ne proglašava ni zločinom, ni nepravdom, niti se vode medijske kampanje za ispravljanje posljedica takvog stanja.

Valentina, nakon uspješnih godina u Kanadi, svjedoči radom, očima i srcem - sve za Hrvatsku! Knjiga *Hrvatska mojim očima i srcem* slijed je tih aktivnosti. U Valentini, poput simbola njena imena, plamti trajna ljubav za Hrvatsku. Autorica te osjeća ne skriva u svom srcu, već ih širokogrudno dijeli sa svojim prijateljima i čitateljima. Valentina je svojom knjigom još jednom potvrdila svoju

izuzetnu energiju. A potencijalna energija Hrvatske su - hrvatska djeca!

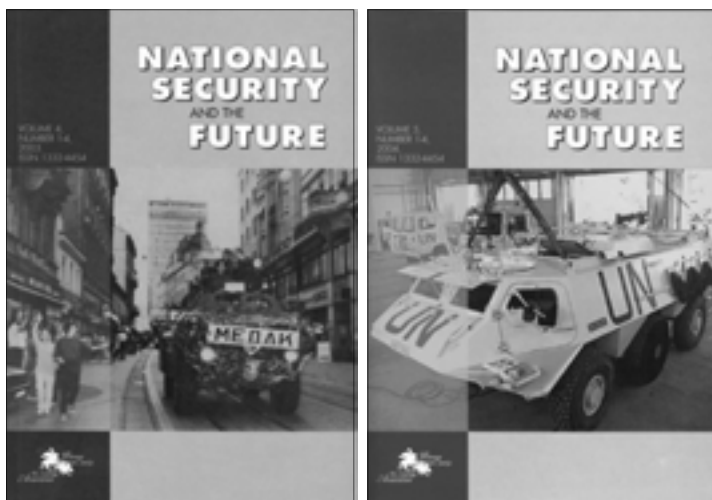
Autorica je izdanje svoje knjige darovala Humanitarnoj organizaciji 'DORA' za dar onima koji pomažu hrvatskoj djeci. Ta je knjiga potrebna i samoj djeci, kao budućim hrvatskim naraštajima, koja trebaju učiti istinu na domoljubnim izvorima. Knjiga autorice Valentine Krčmar *Hrvatska mojim očima i srcem* domoljubno je vrelo nepatvorene istine i velike ljubavi. Vrijedi je posjedovati i preporučiti. ■



Hrvatska mojim očima i srcem,

Urednik Damir Borovčak
dim. 15x23 cm, 368 str., 65 kolor fotografija, tvrdi uvez, daruje se donatorima iznosa od 150 kn za djecu u potrebi Humanitarnoj organizaciji 'DORA'
Trg S. Radića 3, Zagreb,
tel. 01 6154 987, www.dora.hr

Humanitarna organizacija "DORA" osnovana je u samom početku srpske agresije na Hrvatsku, u jesen 1991. g. Jedna je od prvih nevladinih organizacija u Hrvatskoj za pomoć djeci i mladeži, stradalnicima Domovinskog rata i svojoj ostaloj djeci u potrebi. Aktivno djeluje sve do danas.



Medački džep NEPOSTOJEĆA BITKA S KANADSKIM BATALJUNOM

Priredila D. Gaupp

Međunarodni časopis *National Security and the Future* prošle je godine objavio studiju Miroslava Međimorca o Medačkom džepu, a ove se godine taj časopis prvi puta pojavljuje na hrvatskom jeziku.

Studija, tiskana u dvije knjige, predstavljena je 15. ožujka o.g. u prepunoj dvorani *Hrvatskog novinarskog društva* u Zagrebu, a o potrebi studijskog pristupa temi *Domovinski rat* govorili su Davor Domazet Lošo, Miroslav Tuđman i Zdravko Tomac. ►



Razlog za izdanje na hrvatskom Uredništvo pojašnjava ovako: "Studija Miroslava Međimorca *Medački džep – nepostojeća bitka* od posebnog je interesa i za širu hrvatsku javnost. Naime, neki međunarodni čimbenici pokušavaju prikazati kako je operacija Medački džep (rujan 1993.) ona prijelomna točka na kojoj je nedvosmisleno dokazana hrvatska krivnja za zločin i etničko čišćenje te pokazana jednakost u zločinu između Hrvata i Srba. Hrvatska je od žrtve postala krivac za raspad Jugoslavije i "građanski" rat. Dokaz tome je i junaštvo kanadskog bataljuna koji je vodio (nepostojeću) bitku s hrvatskom vojskom u Medačkom džepu (i zato dobio visoka kanadska priznanja 2002. – za prvu bitku od Korejskoga rata što ju je vodila kanadska vojska). Zato je presudno da hrvatska javnost bude upoznata s objektivnom analizom činjenica i svih izvora o ovoj operaciji, pogotovo što je ona predmetom haških optužnica protiv generala Rahima Ademija, Mirka Norca i pokojnog Janka Bobetka".

Na ovoj je studiji autor radio pune tri godine, s ciljem dokazati tri teze. Prvo,

da je vojno-redarstvena akcija Medački džep bila legitimna hrvatska vojna akcija, izvedena na profesionalan, uredan vojnički način, s minimumom "kolateralnih žrtava". Drugo, da nije bilo bitke između hrvatskih i snaga UNPROFOR-a (Kanadana). I treće, da nije postojao naum, plan i namjera hrvatskog političkog i vojnog vrha da se područje Medačkog džepa etnički očisti i počine zločini po zapovijedi.

Da nije bilo bitke hrvatskih i kanadskih snaga dokazuju i nalazi Patološkog odjela riječke bolnice. U tijelima tridesetak hrvatskih vojnika nije nađeno niti jedno zrno kalibra NATO-oružja koje koristi kanadska vojska, a u navodnom napadu hrvatskih postrojbi na kanadski bataljun nije ranjen ni jedan kanadski vojnik. I to je trebala biti najveća bitka kanadske vojske nakon Korejskog rata?

U zadnjem poglavlju studije autor piše da istraživanje nije mogao završiti, jer mu je pristup dokumentima bio često otežavan, a velikom broju dokumenata koji su iz hrvatskih arhiva dostavljeni Haaškom tužiteljstvu, nije bio dozvoljen.

"Prije početka rada na ovom studij-

skom istraživanju znao sam da je stalnim ponavljanjem tvrdnje, u optužnicama haaškoga suda, u političkim istupima, u elektronskim i pisanim medijima, kako je operacija u Medačkom džepu planirani zločin, ona toliko ojačala da mnogi u nju vjeruju. I ne samo što u nju vjeruju već i odbijaju svaku suradnju ili pomoć u vezi s tim događajem. Predrasude/odbojnosti prema toj vojno-redarstvenoj operaciji su bile važan faktor. Ona je stalnim sotoniziranjem i prokazivanjem HV i policije kao ratnih zločina kod većeg dijela

hrvatskih građana, pa i jednog dijela sudionika/svjedoka, postala sumnjiva i opasna. Sudionike i svjedoke je bilo strah zbog eventualne izloženosti istražiteljima Haaškog suda. Strah i zazor od kazne/posljedica otkrivanja činjenica o Medačkoj operaciji veće su od svijesti da se kaže istina o tom događaju. Jedino istina, kakva god bila, može s Medačkog džepa skinuti odijum, a s vojnika i policajaca koji su izložili svoje živote u legitimnoj vojno-redarstvenoj akciji oslobađanja dijela okupiranog hrvatskog područja skinuti stigmatu da su sudjelovali u opasnom, kriminalnom i zločinačkom pothvatu", piše autor.

Iako se radi o studiji, a ne romanu, štivo će biti zanimljivo svima, koje prije svega zanima istina. Studija nam nudi pregršt argumenata kojima se možemo suprostaviti onima koji svjesno i namjerno šire neistine o Domovinskom obranbenom ratu. Njihovi "aduti" stoje na staklenim nogama i činjenicama iz ove studije lako ih možemo srušiti. ■

10. OBLJETNICA "OLUJE"

Povodom obljetnice "Oluje" donosimo komentar objavljen na *Hrvatskom radio programu 3zzz Melbourne, Hrvatskom radio programu Sydney i australskom Hrvatskom vjesniku*:

- Danas je kao što znate, utorak 6. kolovoza.
- Na današnji dan hrvatski je narod slavio veliku pobjedu.
- Na današnji dan Republika Hrvatska je skoro u cijelosti bila oslobođena.
- Na današnji dan hrvatski barjak se visoko i ponosno vijorio i na Kninskoj tvrđavi i nad skoro svim hrvatskim gradovima, a Hrvatski su vojnici stajali na skoro svim hrvatskim granicama.

Miloševićeva okupatorska jugoarmija i lokalni četnici su na današnji dan već bili razbijeni i u paničnom su bijegu, za sobom ostavljajući i tenkove i ogromna skladišta oružja, i rakete i čitava vojna uzletišta. Na današnji dan je svima bilo



jasno, da je tijekom rata agresorska vojska imala sve, i oružje i moć i silu, ali na današnji dan je također svima bilo jasno, da agresorska vojska nije imala niti hrabrosti niti ponosa niti časti.

Akcija "Oluja" koju ovih dana obilježavamo je trajala ukupno 84 sata, a počela je u petak 4. kolovoza 1995. točno u pet sati ujutro. Okupatorske su linije već u prvim satima probijene na 30 taktičkih smjerova u širokom pojasu

od Siska i Petrinje do Karlovca Gospića i Splita. Zapovjednik južnog bojišta general Ante Gotovina i njegove elitne jedinice stežu обруč oko okupiranog Knina. Hrvatsko zrakoplovstvo već u prvim naletima uništava radiorelejno čvorište Čelavac te zapovjedna mjesta jednog korpusa i jedne brigade. Hrvatska radiotelevizija i sve ostale hrvatske radio postaje neprestano, svakih pola sata, emitiraju poruku predsjednika Franje Tuđmana koja glasi:

"Pozivam sve pripadnike srpskih paravojnih postrojbi, koji su svojevoljno ili prisilno mobilizirani u paravojne srpske postrojbe, da predaju oružje hrvatskim vlastima, uz jamstvo da će im biti udijeljena amnestija prema važećim hrvatskim zakonima".

Predsjednik Tuđman je također poručio:

"Pozivam sve građane srpske nacionalnosti da ostanu u svojim kućama i bez bojazni dočekaju hrvatsku vlast".

Ošamućeni četnici se ipak uspijevaju dovoljno približiti za još dva napada na hrvatske gradove. Dalekometnim topovima granatiraju Dubrovnik, od čega je poginulo troje hrvatskih civila i troje ranjeno. Granatiraju i Sisak gdje je ranjeno preko pedeset hrvatskih civila. Tu je četnicima ipak bio kraj. Ova su im dva napada bila zadnja. Već slijedećeg dana, 5. kolovoza, Hrvatska vojska oslobađa Knin, Gračac, Lovinac, Ljubovo, Žitnić, Rakovicu, i Primišlje i otvara put prema Slunju.

U subotu, 5. kolovoza, točno u podne, na kninskoj se tvrđavi zavijorila dvadesetmetarska hrvatska zastava.

Hrvatska vojska istoga dana oslobađa Dubice i izbjija na granicu sa BiH. Preko Grabovca, HV se spaja sa opkoljenim Petim korpusom armije BH čiji je zapovjednik Atif Dudaković svega dva dana ranije proročanski govorio da ih sada jedino može spasiti hrvatska vojska. Hrvatske snage su u svega dan i pol oslobodile više od 720 četvornih kilometara. Hrvatska televizija prikazuje velike kolone izbjeglih Srba, i civila, ali i četnika koji su odbacili oružje i uniforme, i koji zajedno sa civilima po ljetnoj vrućini bježe na pretrpanim traktorima, automobilima i kamionima,



Ali Hrvatska televizija prikazuje i hrvatske vojnike

koji tim srpskim kolonama dijele i pitku vodu i voćne sokove. Četničkim zločincima koji su pune 4 godine Hrvatsku rušili i palili, a hrvatske civile ubijali i maltretirali, hrvatska vojska nije uzvratila istom mjerom, nego je prema izbjeglicama postupila po načelu "tko tebe kamenom, ti njega kruhom", u ovom slučaju vodom i voćnim sokom. Svojim vojnim uspjesima i svojim discipliniranim i humanim ponašanjem hrvatska je vojska zadivila gotovo sve zapadne sile, i naše protivnike i naše saveznike. Jedino je još srpska propaganda drecala o neakvim masovnim zločinima.

Trećeg dana "Oluje", šestoga kolovoza, sve je bilo gotovo. HV oslobađa Petrinju, Obrovac, Korenicu, Plaško, Plitvice, Lički Osik, Vrhovine i mnoga druga mjesta. Okupatorske snage koje su prva dva dana na nekim područjima ipak pružale otpor, sada su sasvim razbijene. Demoralizirani četnici ili masovno bježe ili se masovno predaju.

7. kolovoza, ministar obrane, povratnik iz dijaspe, Gojko Šušak, objavljuje da je, nakon 84 sata, akcija Oluja u bivšim sektorima sjever i jug završena. U tri je dana oslobodeno oko 11 tisuća četvornih kilometara okupiranog područja, ali je u borbama poginulo 211 i ranjeno 1430 hrvatskih vojnika. U akciji



Oluja nije samo oslobođena RH, nego je spašeno i preko stotinu tisuća muslimana i katolika opkoljenih u takozvanoj "zaštićenoj zoni" oko Bihaća kojoj je prijetila ista sudbina kao i ostalim takozvanim zaštićenim zonama oko Žepce i Srebrenice. Mnogi bosanski muslimani tu činjenicu danas ne spominju što je žalosno, a pogotovo je žalosno što dijelovi muslimanske propagande žele po svaku cijenu izjednačiti one koji su im pomogli sa onima koji su ih progonili i uništavali. Koliko god se "Oluja" slavi diljem Republike Hrvatske, toliko bi se trebala barem poštivati i priznavati diljem Bosne i Hercegovine, jer "Oluja" nije samo oslobodila RH nego je spasila i Bihaćku enklavu i oslobodila cijelu Zapadnu Bosnu. "Oluja" je stvorila preduvjet za totalni vojnički poraz okupatorskih snaga, poraz kojega je Miloševićeva armija izbjegla samo zahvaljujući zapadnoj intervenciji koja je hrvatsku vojsku uspjela zaustaviti tek pred Banja Lukom.

Danas srpska propaganda opet diže glas. I domaći četnici i Miloševićev nasljednik Koštunica se trude nebi li akciju "Oluja" prikazali kao nekakav pokušaj namjernog etničkog čišćenja. A to, zna se, čine po starom srpskom propagandnom načelu "držte lopova" ne bi li odvratili pozornost svijeta od pravog i dokazanog etničkog čišćenja kojeg su oni planski provodili, i u Hrvatskoj i u Bosni i na Kosovu.

Ali zašto su toliko Srbi pobjegli iz Hrvatske? Mnogi su pobjegli jer su mrzili sve što je hrvatsko, i što nisu mogli niti podnijeti niti zamisliti bilo kakav život u hrvatskoj državi. Mnogi su pobjegli jer su tijekom 4 godine okupacije počinili brojne zločine nad hrvatskim civilima, jer su opljačkali i spalili brojne hrvatske kuće i hrvatska sela. Mnogi drugi su pak pobjegli bespovratno, jer su unatoč službenoj propagandi i službenim lažima, ipak svi znali, da to nije njihovo, da to nije njihova nego da je to hrvatska zemlja. Velika većina je ipak znala da je to bila vjekovna hrvatska zemlja, a da je Knin još od davnina bio hrvatski kraljevski grad. Zato su mnogi pobjegli, i zato se mnogi danas nemaju obraza vratiti natrag iako je njihova izdaja i njihova nelojalnost odavno zakonski amnestirana.

Ali danas se puno toga već promijenilo. Neki bi htjeli da se zaboravi tko je

bio agresor, a tko se je morao braniti. Neki bi htjeli da se čim prije zaboravi ogromni doprinos hrvatskih branitelja, hrvatskih generala i hrvatskog predsjednika. Sadašnji predsjednik čak govori kako bi se "svi trebali svima ispričati".

Danas se jednog od najvećih heroja domovinskog rata, generala Antu Gotovinu traži diljem države koju je on oslobodio, nebi li ga se izručilo kapricioznim strancima da oni njega, a s time i "Oluju" i Hrvatsku, u Haagu tuže i sude.

Danas smo svjedoci da vuk mijenja dlaku, ali ne i ćud. Svjedoci smo da se agresori još uvijek ponašaju kao agresori. Svjedoci smo da je jedno područje kod Kostajnice još uvijek pod srpskom okupacijom. A u Istočnoj Slavoniji smo svjedoci ne samo da Srbi još uvijek drže preko 20'000 hektara hrvatskog teritorija s one strane Dunava nego čak i to, da srpska armija puca na čamce hrvatske delegacije koja je htjela posjetiti hrvatski državni teritorij na Šarengradskoj adi na Dunavu. Danas naši neprijatelji na istoku i na zapadu, izgleda ne spavaju. Mi moramo ipak ostati budni, moramo znati prepoznati opasnosti, i znati očuvati našu hrvatsku državu za koju su se mnogi tako hrabro borili. Neki od nas ćemo se možda upitati, "Pa dobro, ali mi smo vani, mi smo daleko od naše domovine. Pa što bi mi mogli učiniti? Ovih dana, kada slavimo obljetnicu "Oluje" i naš Dan pobjede, ovih dana je najvažnije se sjetiti naših junaka, sjetiti se njihove žrtve i sjetiti se zašto su se oni borili. Ovih dana je važno da svaki od nas shvati da smo, bez obzira gdje živjeli, svi mi pripadnici jednoga Hrvatskog naroda, i da svaki od nas, svaki pojedinačno, u sebi nosi odgovornost, zapravo dužnost, za buduću opstanak i našeg naroda i naše države. Mi danas slavimo naš Dan pobjede. I trebamo ga slaviti, ali ne smijemo zaboraviti našu braću i sestre koji su za hrvatsku slobodu i hrvatsku državu dali svoje živote. U Domovinskom ratu je poginulo oko 20'000 Hrvata i Hrvatica i mi njihovu žrtvu nikada ne smijemo zaboraviti.

Dozvolite mi na kraju da svim slušateljima/čitateljima čestitam Dan hrvatske pobjede i dan Domovinske zahvalnosti.

Hvala na slušanju.

Marjan Bošnjak, 6. kolovoza 2002. ■

Primjedba urednika DO:

Kladim se, da nitko nije došao na ideju da se radi o tekstu koji je sročen prije tri godine, sve dok nije pročitao zadnji redak sa datumom objave. A upravo je to ono što zabrinjava.

Naravno, povijesni događaji ne ovise o tome o kojoj se godišnjici radi, ali da činjenično stanje opisano sa "Danas ...", a zabilježeno 2002 godine, ima još punu aktualnost, to je zabrinjavajuće.

OCJENA IZ HRVATSKE PERSPEKTIVE

DESET GODINA DA TONA

Piše Ljupko Perić

Što je to uistinu Dayton

Daytonski sporazum je komplicirani ustavnopravni akt, koji se sastoji od "Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini" i jedanaest dodataka (aneksa) temeljnom sporazumu. U dodacima ugovoru regulirana su pitanja vojne naravi, ali i pitanja entitetskih granica, izbora, ustava, arbitraža, ljudskih prava, izbjeglih i raseljenih osoba itd.

No najbitnija značajka ovog mirovnog sporazuma, koji se pokazao konačnim, je to, da je teritorij Republike Bosne i Hercegovine podijeljen na dva dijela i to na entitet Republike Srpske i na entitet Federacije BiH u omjeru 49 % prema 51 %. Kako smo u međuvremenu doznali od sudionika u pregovorima oko razgraničenja u gore navedenom omjeru i oko imena "Republike Srpske" nije se moglo pregovarati. Ti okviri su naime bili zadati, dogovorio ih je najvjerovatnije američki pregovarač Richard Holbrook sa Slobodanom Miloševićem, što je kontaktna skupina poslije i prihvatila kao polazište za mirovne pregovore. Tako smo dobili sporazum, koji je, kako je u više navrata govorio uzoriti kardinal Vinko Puljić, zaustavio rat, ali i ozakonio nepravdu, doveo do podjele teritorija nagrađujući izravno agresora

Iz perspektive hrvatskog naroda u BiH praktična provedba Daytonskog sporazuma pokazat će svu katastrofalnost principa podjele teritorija na dva dijela između tri konstitutivna naroda. Ne znamo u kojoj su mjeri naši pregovarači bili prisiljeni potpisati ovaj sporazum, ali bez obzira na to, oni, na čelu sa predsjednikom Tuđmanom, snose punu povijesnu odgovornost za ovaj po Hrvate krajnje nepovoljan državno-pravni akt.

Razvoj situacije u BiH u proteklih deset godina

U proteklih deset godina političkom scenom u BiH dominiraju predstavnici međunarodne zajednice, poglavito "Visoki predstavnik", koji ima gotovo faraonske ovlasti. Veliki je problem hrvatske politike u BiH što nije uspjela uspostaviti konstruktivan odnos sa ovom "institucijom". Prostor koji su svojom nesposobnošću Hrvati propustili, popunili su u velikoj većini slučajeva Bošnjaci, postajući službeno djelatno osoblje u pratnji političkih predstavnika i na državnoj i na lokalnoj razini. Na taj način su Bošnjaci došli u poziciju na svojim radnim mjestima direktno, ili radeći u pravilu kao prevoditelji indirektno utjecati na percepciju kod stranih diplomata o naravi sukoba u BiH, ali i o principima poslijeratne funkcionalnosti ove u mnogo čemu jedinstvene države.

Povrh toga treba imati u vidu heterogenost međunarodne zajednice, njihove različite interese i nastojanja, kada u većini slučajeva primjenjuju različite standarde kada su u pitanju Hrvati.

Kao potkrijepljuju ovoj tvrdnji imamo svjedočenje Biskupa banjolučkog, gospodina Komarice, koji je javno govorio o tomu kako su mu predstavnici jedne "bitne europske zemlje", a radilo se o francuskom veleposlaniku u BiH, poručili: *Biskupe, pa što radite Vi ovdje? Vi, a za Vama i Vaš narod, morate nestati odavde!* Ako se tomu doda skandalozno instruiranje lokalne srpske uprave u Dobroju od strane međunarodnih namještenika, kako aktivno spriječiti povratak hrvatskih prognanika na ova područja, onda imamo potpuniju sliku o tome što međunarodna zajednica uistinu smjera učiniti sa Hrvatima u BiH. Naravno da ne možemo abolirati gotovo poslovičnu nesposobnost hrvatskih političara u BiH od njihovog dijela odgovornost za ovako jadan položaj Hrvata u BiH, no čini mi se ipak prepoznatljiv trend, koji upućuje na to, da je BiH definitivno podijeljena na dva dijela između dva naroda. Hrvatima je u tom kontekstu, po mojemu dubokom uvjerenju, namjenjen egzodus ili u najboljem slučaju prihvaćanje uloge nacionalne manjine, bez ikakvih institucionalnih mehanizama zaštite nacionalnih interesa.

Kao ilustracija za ovu fatalističku tvrdnju i licemjernost politike međunarodnih moćnika, kada govore o ravnopravnosti i konstitutivnosti sva tri naroda u BiH, neka nam posluži i primjer prijetnji upućenih biskupu Vrhbosanskom Periću Sudaru od strane američkog Veleposlanika u BiH, odmah nakon rata: *"Zašto se zaboga katolici u ovoj zemlji zovu Hrvatima. Vi ćete se ili asimilirati ili nestati odavde"*. I jedno objašnjenje zašto su objekti javnih prijetnji uvijek crkveni velikodostojnici? To je vrlo jednostavno objasniti time, što su skoro svi hrvatski političari u velikoj mjeri ucjenjivi, jer su svojim djelovanjem često na rubu zakona (korumpiranost, gospodarski kriminal i sl.). To sa crkvenim velikodostojnicima nije slučaj. Postoji jedna anegdota o tome, kako je trenutni "Visoki predstavnik" Sir Ashdown, revoltiran postojanošću argumenata kardinala Puljića, molio Papu da ga smijeni, no ta mu je želja ostala neostvarena. Zato narod sve više kao legitimnog čuvara nacionalnih hrvatskih interesa vidi Crkvu, kao u nekim prošlim vremenima za koja smo mislili da su zauvijek iza nas.

Na razini donošenja pravnih akata od strane "Visokog predstavnika" spomenimo "tenkovskog upravitelja", austrijskog diplomatu Wolfganga Petritscha. On je donio odluke kojima je direktno revidirao izborni zakon u BiH, uvodeći na taj način mogućnost da Bošnjaci biraju i izaberu "svog" Hrvata tako gdje za to imaju interes. Ne mogu

se oteti dojmu nekadašnje manipulacije u predsjedništvu SFRJ, kada je Milošević u predsjedništvo doveo "svog" Albanca, stanovitog Sejdu Bajramovića, koji je onda glasovao uvijek onako kako je to srpskoj politici u određenom momentu odgovaralo.

Tako smo imali primjer, da su hrvatski političari izabrani velikom većinom hrvatskih glasova bili smjenjivani od strane "Visokog predstavnika", a na njihova mjesta dovođeni ljudi koji su osvojili jedva 172 glasa. Reakcija na promjenu Daytonskih sporazuma na štetu Hrvata bio je rijetki i potpuno neuspjeli pokušaj uvođenja Hrvatske Samouprave na osnovi rezultata referenduma provedenog među Hrvatima BiH. No to je izazvalo za Hrvate krajnje ponižavajuću akciju tenkovskog upada u Hercegovačku Banku, čime je uništen financijski temelj svakom razmišljanju o cjelovitom i institucionalnom rješavanju "hrvatskog pitanja u BiH". Poslije je isti taj gospodin, čuvar Daytonskog sporazuma i veliki osporavatelj borbe Hrvata za jednakopravnost, licemjerno u nekoliko navrata izjavio kako je Daytonski mirovni sporazum "luđačka košulja" nametnuta BiH.

Položaj Hrvata u BiH

Iz gore navedenog je uočljiv vrlo težak politički položaj Hrvata u BiH. No situacija se iz dana u dan sve više pogoršava. To se osjeti poglavito na "mekim" poljima, kao što su kutura, jezik i obrazovanje. Svima su poznata nastojanja da Hrvati dobiju kanal na hrvatskom jeziku na javnoj državnoj televiziji. Široka je fronta osporavatelja ovoga, po svim uzusima koji vrijede u civiliziranoj Europi, standardnog zahtjeva. No interesantno je, kada se ne samo od strane bošnjačke nomenklature u BiH, nego i od strane recimo britanskog veleposlanika, čuju jedinstveni negativni stavovi po ovom pitanju. Pitanje srpske TV na srpskom programu se naravno ne dovodi u pitanje. Iste tenzije se osjećaju u školstvu, gdje Bošnjaci nastoje na sve moguće načine osporiti hrvatske školske programe i sustavno putem školskih programa i nametanja "njihovih" rješenja ubrzati ono što je američki veleposlanik označio asimilacijom.

Tako nam nude čitanku po kojoj hrvatska djeca slovo "F" trebaju učiti na primjeru riječi: fildžan, fudbal ili fes.

No najgorim mi se čini u kontekstu cjelovitog rješavanja hrvatskog pitanja u BiH to, što je hrvatska zvanična politika doslovno eutanazirana i nije u stanju artikulirati prema međunarodnoj zajednici ili druga dva naroda u BiH niti najevidentnije i legitime zahtjeve glede zaštite hrvatskih nacionalnih interesa, sve zbog straha da ju se nebi, ne daj Bože, optužilo za miješanje u unutarnje stvari BiH. Izuzetak u ovom kontekstu je svakako inicijativa HSP-a, koja je ►

ponudila prijedlog kantonalizacije BiH, što je po mom skromnom mišljenju pravedno rješenje za ovu državu, koje dugoročno može garantirati stabilnost cijele regije.

Uplitanja u unutarnje stvari su samo onda dobro došla, kada su direktno na štetu tamošnjih Hrvata.

Trenutačno stanje i mogući razvoj BiH u budućnosti

Dakle, projekcija položaja Hrvata u BiH u budućnosti nije sjajna i bojim se, da su propuštene gotovo sve mogućnosti promijeniti nešto značajnije u položaju Hrvata u BiH. Okruženje i momenat u kome se Hrvati trenutačno nalaze je krajnje nepovoljno: nesposobna i korumpirana politička nomenklatura, posvemašno odsustvo intelektualne kritične mase, bezidejnost, izvaran i izmanipuliran narod su slabosti današnje hrvatske pozicije. S druge strane stoji potpuna nezainteresiranost hrvatske zvanične politike da se jasno i dosljedno, na legitimnim načelima angažira u pomoći našem narodu, nesklonost međunarodne zajednice, te naš "federalni

partner" koji koristi sve mogućnosti kapitaliziranja svoje brojčane premoći kako bi zavladao svim važnijim pozicijama u državi i društvu. U biti rat je nastavljen drugim sredstvima, a Hrvati gube jednu bitku za drugom.

Jedina svijetla točka u cijelom spletu negativnih čimbenika je inventivnost hrvatskih ljudi, angažiran poslovni mentalitet i sposobnost, da od onoga što im stoji na raspolaganju pokrenu poslove, otvaraju koliko-toliko nova radna mjesta i da su barem gospodarstveno vitalniji i ipak nešto uspješniji od drugih.

Nadajmo se, da će europska perspektiva, onda kada i BiH postane kandidat za prijem u EU, uspjeti razriješiti neke od gordijskih čvorova BH društva. Ako si uzmemo ideal civiliziranog europskog društva kao cilj kome trebamo težiti i po njemu mjeriti naše uspjehe i neuspjehe na tom putu, i tome suprotstavimo ono što nam je Daytonski sporazum zaista donio, onda su proteklih 10 godina u mnogo čemu uludo potrošene, izgubljene i usudio bih se reći pokradene ljudima koji tamo žive. ■

PODIUM DISKUSIJA U ZÜRICHU

DESET GODINA NAKON

DA TONA

Piše Osvin Gaupp

Međunarodna zajednica je nakon 10 godina protektorata nad Bosnom i Hercegovinom očito zaključila da je Daytonka konstrukcija te države neodrživa i da je stoga treba revidirati. Iz raznih novinskih komentara može se zaključiti da će ta revizija biti na štetu Hrvata u BiH, u skladu sa dosadašnjim iskustvom da Hrvati pobjeđuju u ratu, a gube u miru. Podium diskusija održana 22. studenog 2005. Zürichu, a na kojoj su bili prisutni i djelatnici HKZa, potvrđuje tu namjeru. Ono što je prije svega bilo iritirajuće, jest činjenica da je opet – kao i na svim ovakvim dosadašnjim tribinama sa temom koja se tiče nas Hrvata – na podiju sjedio i širio svoju mudrost jedan Srbin, ovaj puta neki Gajo Sekulić, filozof, a od Hrvata ni korova. Naravno da taj gospodin nije propustio dobru priliku da na suptilan način glavnog krivca za sukobe u njemu tako divnoj Jugoslaviji pronađe u nacionalističkim Hrvatima. Čak je tvrdio da je nacionalizam i sada u Hrvatskoj daleko izraženiji nego u Srbiji. Ali, kad dobro razmislim, ako gleda redovno Latinicu mora doći do tog zaključka.

Glavni tenor u govoru ostalih diskutata – kod nekih jače, a kod drugih manje izraženo – išao je u smjeru centralistički uređene BiH države kao rješenje za međuetničkih probleme. To bi za Hrvate u BiH bilo najgore rješenje. Prema tom modelu bi hrvatski narod, kao najmalobrojniji, bio nadglasan većinskim muslimanskim glasačkim tijelom i bio

nedovoljno, odnosno još manje nego sada, zastupljen u parlamentu i vlasti, o zastupljenosti u državnim službama da i ne govorimo.

Za pitanja iz publike na kraju tribine bilo je predviđeno tek 15 minuta, tako da je uspjelo samo troje doći do riječi, od toga su dvoje bili iz HKZa, g. Ljupko Perić i pisac ovih redaka.

Ljupko Perić je ukazao na nepravdu daytonskog sporazuma i nasilje koje su oba "Visoka predstavnika" učinila nad hrvatskim narodom u BiH oduzimajući mu pravo na vlastito izabrane predstavnike, kulturu, jezik i školstvo. Ja sam s druge strane izrazio svoje čuđenje da se upravo u Švicarskoj – koja kao multietnička država ima dobra iskustva sa federalnim principom – propagira centralistički model. Ukazao sam na primjeru Appenzell-a da je u religijskim sukobima upravo podjela na kantone donijela mir. Izrazio sam puno uvjerenje da samo kantonalno uređena BiH može voditi prema pomirbi i normalnom suživotu Hrvata, Muslimana i Srba, te u konačnici i trajnom miru na tim prostorima. ■



O. Gaupp

HRVATSKA,

10. GOD. O ENZIVE U KRAJINI

... Hrvatska je vrlo ponosna na te dane, rekao je premijer Sanader u parlamentu. Kao posljedica operacije "Oluja" bilo je oko 200'000 Srba protjerano sa svojih ognjišta...

Ovo je bila vijest koju su donijele sve novinske redakcije i radio postaje koje koriste izvještaje agencije **sda**, a to čini većina švicarskih medija.

Mittelland-Zeitung objavile su slijedeću reakciju čitatelja, koja je ujedno bila i jedina s hrvatske strane. (Prijevod s njemačkog.)

TENDENCIOZNO I

NEURAVNOTEŽENO

Vijest švicarske novinske agencije **sda** je tendenciozna i neuravnotežena.

Na isti način mogla bi se sažeti proslava saveznika 8. svibnja povodom godišnjice završetka rata u Europi u slijedeće dvije rečenice: "Engleska je vrlo ponosna" na te dane, rekao je premijer Blair u parlamentu. Kao posljedica pobjede saveznika protiv hitlerove Njemačke bilo je protjerano oko 15 miliona Nijemaca sa njihovih ognjišta."

Krajina je područje unutar internacionalno priznatih granica Republike Hrvatske. Srbi nisu bili protjerani. Masovni bijeg je bio unaprijed planiran i organiziran kako bi se na taj način postigao internacionalni pritisak na Hrvatsku. To je posvjedočio tadašnji američki veleposlanik Peter Gailbright na UNO-vom tribunalu za ratne zločine u Den Haag-u. Zbjeg Srba je bila povorka prenatrpanih automobila i traktora sa prikolicama.

Nasuprot tome je oko 400'000 Hrvata, prije toga protjerano od Srba, moglo u najboljem slučaju ponijeti po jednu plastičnu vrećicu sa sobom, a bili su često natjerani da pješice prelaze preko minskih polja.

Ako snage UNO-a, usprkos njihovoj trogodišnjoj prisutnosti u Hrvatskoj, nisu bile u stanju spriječiti Srbe u granatiranju hrvatskih gradova, o povratku protjeranih Hrvata da i ne govorimo, onda je prema međunarodnom pravu bilo legitimno da Hrvatska vlastitim snagama učini kraj tom terorističkom djelovanju. A da je za to koji put potrebno upotrijebiti i vojnu silu morala je na kraju krajeva priznati čak i Europa sa vojnim letovima Nato-a u Bosni i Kosovu. Pritom su mnogi Srbi izbjegli iz Sarajeva i Kosova. Je li prema tome i Nato protjerao Srbe? Od **SDA** očekujemo "švicarsko" izvještavanje, koje je nekada bilo poznato po vjerodostojnosti i objektivnosti.

Osvin Gaupp, Baden

P.S. Na objavu odgovora možda su utjecale i poslane slike kolone Srba u kamionima i one Vukovaraca s pokojom vrećicom u ruci! ■

NAJVEĆI KRIVAC U OVOME IJASKU, IPAK JE HRVATSKA VLADA

CRNI DAN ZA HRVATSKU

Piše Jeffrey Kuhner, urednik Insight on the News, 8. prosinca 2005.

Odbjegli hrvatski general Ante Gotovina uhićen je u četvrtak u Španjolskoj. To je crni dan za sve one koji su se borili i ginuli za hrvatsku neovisnost od Jugoslavije. Ustvari, njegovo uhićenje i izručenje Međunarodnom sudu za ratne zločine za bivšu Jugoslaviju (ICT) najzlokobniji je događaj u tom području od završetka balkanskih ratova.

Protiv gen. Gotovine je ICT podigao optužnicu 2001. za navodne zločine počinjene 1995. kad su vraćeni dijelovi zemlje koje su bili okupirali srpski pobunjenici. Konkretno, optužen je za "zapovjednu odgovornost u zajedničkom kriminalnom pothvatu koji je pokrenula hrvatska država da bi protjerala 150'000 etničkih Srba".

Glavna tužiteljica, Carla Del Ponte, zajedno s Europskom unijom, State Departmentom i hrvatskom vladom, tvrdi da je uhićenje gen. Gotovine pobjeda vladavine prava. Hrvatski premijer Ivo Sanader čak inzistira na stavu da je generalovo uhićenje i izručenje UN-ovu sudu "konačno potvrđena vjerodostojnost Hrvatske." Pogriješili su.

Brojni su svjetski pravni stručnjaci pokazali da je optužnica protiv gen. Gotovine neutemeljena, neetična i lažna. Povijesni zapisi jasno pokazuju da je hrvatska operacija 1995. provedena u skladu s najvišim standardima zapadne vojne prakse – sa izričitim ciljem da se popratne civilne žrtve svedu na minimum. Službeni dokumenti također otkrivaju da je do povlačenja hrvatskih pobunjenih Srba došlo po zapovijedi vodstva iz Beograda koja je izdana nekoliko dana prije početka operacije. Stoga, to nije bio – niti je mogao biti – planirani pothvat hrvatske vojske.

Vojska gen. Gotovine nije samo us-

postavila teritorijalni integritet Hrvatske, nego je razbila srpske snage i u susjednoj Bosni. Njegove operacije su uspostavile ravnotežu snaga protiv srpskog diktatora, Slobodana Miloševića. Time su balkanski krvnik i njegovi poslušnici u Bosni i Hrvatskoj bili prisiljeni na mirovne pregovore za diplomatskim stolom. Ukratko, gen. Gotovina je heroj, koji je učinio više nego bilo tko drugi – uključujući birokrate skrštenih ruku iz UN-a – da se zaustavi genocidna kampanja za Veliku Srbiju.

Da bi on sad trebao doći na optuženičku klupu u Haagu, užasna je karikatura pravde. S gđom. Del Ponte na čelu, ICT je postao politizirani sud. Kao na montiranim procesima u komunističkoj Jugoslaviji, gen. Gotovina je već proglašen krivim. Po varljivoj teoriji za "zapovjednu odgovornost", svaki vojni čelnik u povijesti (uključujući američke generale) može biti označen kao "ratni zločinac" zato što nije uspio spriječiti izolirane slučajeve zločina od strane svojih postrojbi. Tako će zbog same naravi optužbi protiv njega gen. Gotovina biti osuđen na višegodišnji zatvor.

Činjenica da je on nevin ništa ne znači za gđu. Del Ponte. Del Ponte i njoj bliske globaliste u ICT -u ne zanima istinska pravda. Ona zapravo vjeruje da kroz svoj mandat treba donijeti konačni "povijesni sud" o raspadu Jugoslavije. Odlučna je u uništenju gen. Gotovine kako bi kriminalizirala rat za neovisnost Hrvatske 1991.

Presuda protiv gen. Gotovine potvrdit će po međunarodnom pravu da je Hrvatska država uspostavljena na masovnom etničkom čišćenju. Takvom presudom, podijelit će se teret krivnje za krvoproliće devedesetih godina jednako između Srba i Hrvata. Još bitnije, osporit će se legitimitet hrvatskog teritorijalnog suvereniteta. Time se polažu temelji zahtjevima srpskih revanšista za oduzimanje velikih dijelova hrvatskog teritorija putem žalbi pred međunarodnim sudovima. Generalovo uhićenje je ozbiljan udrac hrvatskoj ustavnoj demo-

kraciji prije nego jačanje vladavine prava. Najjača politička stranka u Srbiji, radikalni ultranacionalisti, već nastoji na slučaju generala Gotovine uspostaviti moralno-pravni temelj za veliku Srbiju.

Uhićenje gen. Gotovine predstavlja diplomatski trijumf za Beograd. Od početka jugoslavenskih ratova za odcjepljenje, Beograd se služi strategijom izbjegavanja odgovornosti na svoju glavnu ulogu u agresiji. Zbog toga Srbi uporno zagovaraju uhićenje gen. Gotovine. Sada su postigli svoj cilj.

Najveći krivac u ovome fijasku, ipak je hrvatska vlada. Zagreb je mogao iskoristiti svoju diplomaciju za lobiranje zapadnih središta moći kako bi se general oslobodio. Gosp. Sanader je to javno i obećao tijekom svoje posljednje izborne kampanje. Umjesto toga, današnji hrvatski vođa izdao je svoje birače. Odigrao je ključnu ulogu u uhićenju generala; gosp. Sanader je cinično iskoristio generalov slučaj u nagodbi kojom će se Zagreb dodvoriti Britaniji, Austriji i Brüsselsu. Gosp. Sanader se pokazao plitčkim oportunistom, koji će bilo što napraviti i reći u nadi da će tako uvesti Hrvatsku u Europsku uniju – čak i po cijenu izdaje vitalnih nacionalnih interesa države.

A ovakav stil vladanja nije potvrđen samo na primjeru Gotovine. Otkako je došao na vlast 2003., Sanader se pokazao nesposobnim za vođenje države: njegova je vlada aktivno poticala britanske agente na špijuniranje hrvatskih građana; veliki dio hrvatske netaknute obale prodan je stranim ulagačima; Hrvatima su uskraćena prava na ribolov da bi ih izdao Talijanima; nebrojeni su skandali korupcije; ugušena je sloboda tiska obzirom da su urednici novina pod pritiskom da ne objavljuju pozitivne članke o Gotovini. Ukratko, postojeća vlada prodaje vitalne interese hrvatske države u svojoj slijepoj žurbi da uđe u EU-ju. Gosp. Sanader je prokockao svoj mandat za vođenje države. Birači trebaju smijeniti njegov režim na sljedećim izborima.

Hrvatska je pretvorena u političkog i ekonomskog slugu Brüsselsa. Hrvati sad spoznaju da su, otrgnuvši se iz Jugoslavije u kojoj su vladali Srbi, promijenili jedino gospodara. A u konačnoj analizi, nikoga ne mogu za to kriviti nego sebe same. ■



INTEGRACIJA KAO TEMELJNO PRAVILO SUŽIVOTA

PRVI SABOR MIGRANATA ŠVICARSKJE

Piše Ljupko Perić

Dana 23. travnja 2005. u kongresnom centru hotela Arte u Oltenu održan je prvi Sabor migranata Švicarske u organizaciji Foruma za integraciju migranata. Ovom, za nas vrlo važnom događaju nazočili su predstavnici Hrvatske kulturne zajednice, kao i predstavnici nekih drugih hrvatskih udruga, a među nazočnima zapazili smo i predstavnika Hrvatskog veleposlanstva iz Berna gospodina Ivana Burića. Sa strane domaćina u redovima organizatora našla se i gospođa Bundesrätin Micheline Calmy-Rey.

Sabor su otvorila gospođa Thelma Huber i gospodin Mariano Pacheco, predsjednici FIMM-a, a o ciljevima i organizaciji sabora govorili su najprije gđa. Bundesrätin Micheline Calmy-Rey, Claudio Micheloni generalni sekretar FIMM-a Švicarske, Antonio Cunha, predsjednik FIMM-a Švicarske, te gospođa Francis Matthey, Felix Hürli-mann i Florian Forster.

U drugom dijelu sabora održani su okrugli stolovi (Workshops) na teme:

1. Novi zakon za strance
2. Dublin/Schengen ugovor o slobodi gibanja ljudi
3. Azil i osobe bez reguliranog pravnog statusa u Švicarskoj
4. Državljanstvo
5. Rad i integracija
6. Informacije i komunikacija
7. Međukulturalni dijalog
8. Odgoj i obrazovanje



U trećem dijelu sabora na tzv. podijumu, a na temelju spoznaja do kojih se došlo na okruglim stolovima, odvijala se diskusija sa predstavnicima političkog života u Švicarskoj.

Sabor je održan pod motom: "Naša domovina je čovjek, on ponajprije zavjeruje našu naklonost" (Max Fischer 1911-1991).

Cilj sabora je aktivnim, organiziranim djelovanjem, artikulirati interese ca. 1.4 miliona stranaca, koji rade i žive u Švicarskoj. Ova skupina je u velikoj većini slučajeva izopćena iz svakog političkog odlučivanja te po današnjem stanju stvari nema realne mogućnosti participirati u donošenju odluka na političkoj razini. Migranti ovim saborom šalju snažnu poruku kojom ukazuju na neodrživost neuravnoteženog stanja u kome su oni kao važan gospodarski i društveni čimbenik zaklinuti za gotovo sva politička prava.

Temeljni ciljevi djelovanja naznačeni su u na saboru donesenoj Integrations-Charta. U ovom dokumentu integracija nije shvaćena kao asimilacija, jer asimilacija podrazumjeva napuštanje vlastitog identiteta. Tu vrijedi temeljno pravilo, da se i švicarsko društvo pod stalnim utjecajem različitosti ljudi i njihovih identiteta, a u okvirima kodeksa zajedničkog suživota neprestano obogaćuje i razvija.



Integracija se shvaća kao suživot ljudi koji imaju korijene u različitim kulturama, religijama i kontinentima, ali u zajedništvu žele živjeti isti sustav vrijednosti.

Na tematskim okruglim stolovima konkretizirane su gore navedene temeljne postavke. Zapažene su i diskusije predstavnika afričkih zemalja i predstavnika naroda koji dolaze izvan kruga članica EU na temu diskriminacije i netolerantnosti. U proceduri donošenja novog "Zakona za strance" tražit će se napuštanje principa ovog diskriminirajućeg pristupa. Pozornost je usmjerena i na najizloženije skupine: djecu, žene i one sa slabijom naobrazbom. Također je tematiziran problem priznavanja diploma osoba sa višom i visokom naobrazbom.

Na saboru nije zapažen nitko od predstavnika poslodavaca, koji su u kontekstu zapošljavanja stranaca nezaobilazan čimbenik. Tim više raduje odaziv prominentnih predstavnika iz političkog života Švicarske.

Od interesa za Hrvate u Švicarskoj je svakako princip aktivnog sudjelovanja u tijelima FIMM-a. Za sada Hrvati tamo imaju dva predstavnika: gospođa Ana Števanja i gospodin Jure Primorac. Nadamo se da će Hrvati svojim djelovanjem u FIMM-u svoje pozicije u budućnosti i ojačati. ■

DOČEKALE SU ME ISPLAKANE OČI, DRHTAVE RUKE, NESIGURNI KORACI

RAZGOVOR S VUKOVARSKIM GVIARDIJANOM, RA ZLATKOM ŠPEHAROM

Razgovarao Ivan Matarić

Razgovor je vođen u dva dijela, prvi kada smo saznali da su orgulje kupljene i drugi, nakon njihove kolaudacije.

Prvi dio

Na početku našeg razgovora molio bih patra Zlatka, gvardijana vukovarskog, da se sam predstavi.

Rođen sam u Novoj Gradiški, 26.09.1953.g. Na krštenju roditelji su mi dali ime Zlatko Ivan. Osnovnu školu sam pohađao u selu Brđani i Adžamovci – župa Zapolje. Klasičnu gimnaziju sam završio i maturirao u Samoboru na

Franjevačkoj gimnaziji "Mater et Magistra" 1973.g. Nakon odsluženog vojnog roka (Novi Sad), upisao sam studij filozofije na Filozofskom učilištu Hrvatske franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda u Rijeci na Trsatu. Nakon položenih ispita upisao sam i završio teološki studij u Rimu i Asizu na Papinskom Lateranskom sveučilištu. Kao kapelan djelovao sam u Osijeku i Virovitici.

Poslijediplomski studij iz moralne teologije u međuvremenu sam upisao na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Od 1983. g. pa sve do 1999. g., vodio sam Hrvatsku katoličku misiju u St. P. Itenu u Austriji. Kada sam na Bečkom državnom sveučilištu magistrirao iz moralne teologije i duhovnosti, imenovan sam i direktorom socijalne službe za strance u Donjoj Austriji. Od 1991. g., početka Domovinskog rata, vršio sam dužnost direktora Caritasa za Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu – sve do mog odlaska iz Austrije i povratka u

Hrvatsku – u Vukovar. Tada me Uprava Franjevačke provincije imenovala (pod prisilom) gvardijanom u Vukovaru, gdje se i sada još uvijek nalazim.

Za čitatelje Društvenih obavijesti pojasnite, što to znači biti gvardijan.

Gvardijan je latinski naziv za "čuvara" braće, samostana, crkve.... Odgovoran je za duhovni život franjevaca koji pripadaju tom samostanu, ali i za duhovno djelovanje među pukom i za širenje franjevačke karizme mira i skrbi za sve stvoreno. Sve to prema Pravilu sv. Franje Asiškog.

Godinama ste bili misionar u Austriji. Koji su bili najčešći problemi naših ljudi u dijaspori i šta su očekivali od Vas?

Kao što sam u kratkom predstavljanju rekao, bio sam u Austriji punih 16 godina – od 1983 - 1999. To je bilo vrijeme većih ili manjih kriza, koje su izazvale migraciju Hrvata iz Bosne i ►

Hercegovine, a manjim dijelom i iz same Hrvatske. Uglavnom su to sve bili dobri radnici, vjerni katolici, koji su pod utjecajem komunističkog režima bivše države rijetko spominjali i svoju nacionalnu pripadnost. Kako je Hrvatska katolička misija u St. P. ltenu od samoga osnutka 1972. g. bila i socijalno orijentirana, susretao sam se najčešće sa administrativnim i socijalnim problemima - od pomoći pri zapošljavanju i oplođenju sa raznim državnim uredima, prijevoza dokumenata, pa sve do zastupanja na socijalnim i drugim sudovima.

Vrlo često sam posjećivao zatvoreničke u najstrožem zatvoru u Austriji, u Stein-u. Uspio sam neke doživotno osuđene osloboditi i privesti ih njihovim obiteljima. U pastoralnom radu bio je naglasak na obilaženju i stalnom praćenju radnika, posebno samaca, zatim obitelji, rješavanje njihovih obiteljskih problema, razmirica. Organizirano se držao vjeronauk i učenje hrvatskog jezika i povijesti po svim filijalama gdje je bilo djece. Župa mi je imala radius od 200 km i jedanaest filijala.

Jednog lijepog dana opraštate se sa sigurnošću i izvjesnim "komforom" koji ste uživali u Austriji, i dolazite u Vukovar. Stojite na ostacima ostataka herojski branjenog Vukovara. Vaši prvi utisci ljudski, svečenički, emotivni....?

Od života i rada u Austriji oprostio sam se 13. rujna 1999. g., kada su se za mnom zatvorila samostanska garažna vrata. Iza mene je ostalo puno: posao koji sam iznad svega volio, moji divni ljudi, pastoralna suradnica, gospođa Ružica Nikolić, s kojom sam radio sav socijalni posao. Ostalo je i ime, služba, poznanstva, "komfor" - t.j. stan, sređeni ured, sva uredska i druga pomagala....

A u Vukovaru, nikakvi heroji me nisu dočekali. Dočekao me teško razrušeni grad, koji je izgubio dah života. Nisam našao ured, niti stan, usudio bih se kazati onako kao što je Isus rekao apostolima: "nema niti kamena gdje bi glavu naslonio". Dočekali su me živi mučenici, pomalo preplašeni, ostavljeni, zaboravljeni u urušenim dušama i sigurnostima. Dočekale su me isplakane oči prepune neizgovorenih pitanja, drhtave ruke, nesigurni koraci koji su imali jedini smjer: prema Dubravi - groblju pobijenih branitelja - njihove djece, očeva, braće, sestara, prijatelja.

Susretali smo se i živjeli nedjeljom u polurazrušenoj crkvi, bez prozora, razvaljenih zidova, a preko tjedna smo zajedno ispraćali pobijene, pronađene i identificirane. Uvečer, još za dana, molili smo u baraci. Nije bilo svjetla. Ni ptice nisu pjevale, ni žabe nisu kreketale. Mrtvi grad na Dunavu, koji je tiho, kriomice gurao svoju vodu, da ne preplaši smrtni muk ubijenog Grada. A njih je ostalo više od deset tisuća - Srba....

Franjevački samostan, dvorište - ni spomena od civilizacije i kulture. Pra-

šuma raspamećenog i poludjelog čovjeka s Istoka... Ulazna vrata u tu prašumu bila su dva povećana žbunja trnja - za sigurnost, da netko ne provali razvaljenu kapiju. Završio sam u bolnici već četvrti dan. Pukao želudac, otišla krv. Na smrt blijed, niti svjestan svega, bez bolova - spasila me moja tetka, časna sestra Elvira, medicinska sestra i spremila u bolnicu u Osijeku. Bog me valjda još treba..

Nakon šest godina provedenih u Vukovaru kao gvardijan učinili ste čuda. Od razrušene crkve kao i samostana napravljen je novi pastoralni Centar, Caritas ponovo funkcionira, briga oko školske djece... Čitatelje sigurno zanima kako se je u te ruševine i pepeo vraćao malo po malo život.

Svih ovih šest godina od dolaska u Vukovar, život se vraćao sa svakim povratkom Vukovaraca na svoja ognjišta. Zatekao sam 250 hrvatske djece u svim osnovnim školama u Gradu (šest škola), a srpske djece je bilo više od 1200! Maleni, preplašeni bili su hrvatski učenici, tjerani da kleknu u hrvatskom gradu u Hrvatskoj na pod i da dižu tri prsta!

Vlada je šutjela. Međunarodni promatrači prešutno su preko toga prelazili i čekali priliku da vukovarski povratnik Hrvat prijekim pogledom ošine Srbina, dojučerašnjeg čelnika, pa da podigne hajku na sve što je hrvatsko. Najveći problem je što se Vukovar nalazi na istочноj granici, na kraju Hrvatske, i zemljopisno i politički i gospodarsveno.

Pokušao sam s mojom franjevačkom subraćom okupljati djecu i ono malo mladih koji su se našli u gradu. S postepenim povratkom obitelji bilo je djece sve više. U malu baraku nismo više stali. Samostanski prostori su bili još urušeni. Izgradili smo donacijama dobrih ljudi i institucija Pastoralni centar i dali mu ime Sveti Bono - po vukovarskom zaštitniku i mučeniku iz rimskih doba, - Srbi su njegovo tijelo spalili 1995. g. U centar dolazi oko 600 vukovarske djece! Otkako je prije dvije godine otvorena i velika dvorana, Centar je postao dušom vjerskog, kulturnog, društvenog i znanstvenog života u Vukovaru, pa i istočne Slavonije. Sada je u školama oko 1600 vukovarske hrvatske djece, a srpske manje od 600. Oni svojoj djeci ne dozvoljavaju ići ni u dječje vrtiće niti u osnovnu školu s nesrpskom djecom.

Ovogodišnje izvješće Caritasa govori, da smo svaki mjesec prehranili 630 obitelji, obukli i obuli 862 obitelji. Porazno za "herojski" Grad. Vukovar je i nadalje mučenik politike svih boja..

Kao što vidimo život se polako i mukotrpno vraća u Vukovar. U jesen 2004. g. stiže prelijepa vijest od Vas iz Vukovara - Vukovar ima ponovo orgulje!

Da, Vukovarem struji glas švicarske HKZ, koja nam je pomogla nabaviti polovne 12-registarske orgulje. PRAVE!

Veliki je to dar ovom povratničkom vukovarskom vjerničkom puku. Možda si ne možete u Vašem "normalnom" svijetu zamisliti, što to znači da netko i na ovaj način misli na nas. Mi glazbom krpamo potrganu dušu naših povratnika.

Blagoslov novih orgulja odražati će se 13. ožujka 2005, dva tjedna prije Uskrsa, koje li simbolike. Nekoliko riječi o tom velikom događaju u Vukovaru.

Mi se već radujemo ovim danima. Orgulje će biti "službeno" kolaudirane po prof. Ivanu Matariću, koji obnaša dužnost predsjednika HKZ CH. Tom prilikom nastupa i liječnički zbor iz Splita.

Drugi dio razgovora

Nedjela 13.ožujak 2005., Vukovar. Crkva dupkom puna vjernika. Po zidovima u crkvi jasni i duboki ožiljci divljanja srpskih "osloboditelja". U oči upada grafit "Bog prašta - Srbi ne". Spaljeni kor na kojemu su nekada stajale i svirale prekrasne barokne orgulje, potpuno je pust. Na zidu kora stoji samo maleni i spaljeni ostatak djela podnožja leđnog pozitivna na kojemu možemo pročitati 18.....

Nove orgulje smještene su s lijeve strane oltara na zidnim konzolama, te gledajući ih tako daju prelijepu sliku ravnoteže, stapanja vizualnog i duhovnog. Crkva puna Vukovaraca i gostiju, u očima domaćina mir i zadovoljstvo, svi smo puni emocija, spontana kemija među nama svima. Kolaudacija - blagoslov novih orgulja u Vukovaru.

Dragi fra Zlatko, veliko Vam hvala za prihvatanje nas svijet koji smo došli u Vukovar na kolaudaciju orgulja. Broj gostiju nije bio mali, ali sve je organizirano vrhunski. Kako uspijevate sve to skupa uskladiti sa nizom Vaših svakodnevnih obaveza?

Svaki dar se prima s velikom radošću. Vi ste nam DAR NEBA! I za Nebo se usklađuje sve. Obveze su samo put k cilju, a taj je, s čovjekom do Neba. Ovako mi to u Vukovaru nakon teške tragedije gledamo. Da nam nije cilj Nebo - mi bi bili zločinci koji bi savršili sa zemljom naše mučitelje i rušitelje. Ali u Nebo se ne može olovnim stopalima zla. U Nebo se ide slobodan od svega što nije čovjeka i Boga. Mi to u Vukovaru razumijemo u najtežim činima za čovjeka: opraštanjem. Eto, i tu ste nam pomogli, da se kroz molitvu uz zvuke ORGULJA raspoloži duša za taj sudbonosni trenutak oprosta zločina zločincu. Zvuk orgulja je melem napuknute duše Vukovara.

Sv. Misa je potrajala duže nego obično. Ispunjena pjesmom župnog zbora, zbora splitskih liječnika kao i sviranjem na orguljama dala nam je svima nešto posebno, lijepo i sveto. Kakvo je Vaše viđenje tog velikog događaja u crkvi? ►



Nešto sam već o tome u prethodnom odgovoru rekao. Veličina svakog događanja i događaja je ona istinska povezanost srdaca iz koje zrači nevidljiva mreža dobrote i lijepih misli. Zvucima orgulja, skladbama za tu prigodu napisanima, povezali smo se bili svi u jedno, zapravo u ono što jesmo u dubini svoje ljudske kršćanstvom oplemenjene duše. Nije to bila manifestacija koja je tražila izvanjsku zahvalnost. Suze su bile ogledalom duše. A bilo ih je puno....

Recite nam za kraj, služe li orgulje samo za bogoslužje, ili se možda mogu koristiti i za nastupe zborova kao i za koncerte?

Orgulje koje ste nam Vi - HKZ CH daro-

vali, svakodnevno sviraju Bogu na čast, a vukovarskim povratnicima na spomen jednog divnog prijateljstva i ljubavi Iseljene Hrvatske, koja nije zaboravila na svoje srce.

Na orguljama su svirani koncerti, a pripremaju se za iduću godinu neki u suradnji s Zagrebačkom filharmonijom. Nemali broj je posjetitelja koji se ugodno iznenade toj "Kraljici" svih instrumenata u našoj ranjenoj crkvi. Opazio sam kako se neki od njih sa strahopoštovanjem njima približavaju i često pitaju: "Smijemo li malo zasvirati?". To malo onda zvucima zagrlj ranjene stupove, poderane prozore, pomiluje srušene oltare, razgoni miris paljevine duše, koja mržnjom još uvijek u nekima u Vuko-

varu izgara... A o zborovima ne treba niti govoriti. Imamo ih mnogo i svima je nejasno kada na njihov upit: "A kakvu sviralu imate?" odgovorimo ORGULJE - i to prave. HVALA VAM. Neka sve Vas, naše dobročinitelje i organizatore pomoći Vukovaru i na ovaj plemeniti način, Bog obdari dobrim zdravljem i svojim blagoslovom.

Dragi fra Zlatko, zahvaljujemo Vam ne samo na razgovoru, nego i na gostoprilstvu, a napose prijateljstvu. Vama i svim našim dragim Vukovarcima želimo blagoslovljen Božić i Novu godinu s puno manje problema, a puno više zdravlja. ■

DRUGA PRIREDBA S DJECOM HDŠ OBITELJ U MOM SRCU

Piše Ljupko Perić

Nakon prošlogodišnjeg prvog i uspješnog natječaja za literarni i likovni rad, te glazbenu izvedbu i ove je godine održan natječaj koji je organizirala Hrvatska kulturna zajednica u suradnji s Hrvatskim dopunskim školama na području Švicarske.

Tema ovogodišnjeg natječaja za literarni i likovni rad bila je "Obitelj u mom srcu", dok su teme glazbenih izvedbi bile slobodne.

Učenici su marljivo izrađivali svoje radove tijekom početka školske godine 2005./06. u rujnu i listopadu, da bi oni najuspješniji nastupali na završnoj svečanoj večeri koja je održana u subotu, 19. studenoga 2005. u Joni, u prostorijama Pfarramt St. Franziskus Kemperten.

Na natječaj je pristigao velik broj poetskih i proznih radova, te likovnih uradaka u raznim tehnikama. Odazvali su se učenici od 1. do 8. razreda iz brojnih HDŠ u Švicarskoj.

Ocjenjivački odbor u sastavu: učiteljice Božena Alebić, Tamara Benčić, Andrijana Matić, te Marijan Karabin, književnik, Vlado Franjević, likovni umjetnik i Ivan

Matarić, glazbenik, pregledao je detaljno sve radove, izvršio odabir po skupinama od 1. do 4. i od 5. do 8. razreda i donio suglasno odluku o pobjednicima natječaja.

Nagrađenim učenicima od 1. do 4. razreda uz priznanje je uručena i knjiga Sunčane Škrinjaric "Kaktus bajke", a učenicima od 5. do 8. razreda knjiga "Zafrkancije, zezancije, smijancije i ludancije" Sanje Pilić u izdanju "Školske knjige". Mi se ovom prigodom našem sponzoru "Školskoj knjizi" najsrdačnije zahvaljujemo.

Svečano proglašenje svih pobjednika započelo je u 17:30, a kroz program su vrlo uspješno vodile sestre Ivana i Vedrana Župa. Priredbi su nazočili uvaženi izaslanici Veleposlanstva Republike Bosne i Hercegovine u Švicarskoj, predstavnici Upravnog odbora Udruge roditelja HDŠ u Švicarskoj, brojni članovi Hrvatske kulturne zajednice, koordinatorica HDŠ, učiteljice HDŠ, brojni učenici koji su sudjelovali u natječaju u pratnji svojih obitelji.

Ražalostila nas je činjenica, da se na završnoj večeri nije pojavio nitko od



Voditeljice, blizankinje Ivana i Vedrana Župa

diplomatskih predstavnika Republike Hrvatske, tim više, što se ovim projektom na konkretan način radi na jačanju i širenju hrvatske kulture i hrvatske pisane riječi među djecom i mladeži, dakle onim najvitalnijim dijelom hrvatske populacije u Švicarskoj.

Nagrađeni radovi bili su izloženi na panoima u dvorani uz ostale likovne radove koji su ušli u uži izbor.

Završetak samog natječaja bit će odlazak u Zoološki vrt u Zürichu za sve nagrađene učenike koji ćemo ostvariti u proljeće. Veselimo se još jednom ugodnom druženju.

Puno hvala svim učesnicima natječaja, posebno onima koji ovaj puta nisu dobili nagrade. Iz izobilja odličnih radova nije bilo jednostavno izabrati po samo tri najbolja u svakoj kategoriji. Stoga, srdačne čestitke nagrađenim učenicima! ■



Martina Rusan, 1. mjesto

Josip Buzaj, Pjesma, 1. mjesto

Moja obitelj nije mala
U nju su: mama, tata
I dva brata stala.

Moj tatek cele dane dela
al duša mu je uvek vesela.
Moja mama je domaćica
I lepa je ko jedna rožica.

Nikola, Ivan i ja
Mi smo braća,
volimo se igrati
a negda i svaditi.

Moja obitelj je meni draga,
draža od svjetskog blaga.
Znam da nisam sam
I zato sam sretan.

Lea Jemrić, Pjesma, 2. mjesto

Moja mama rado peče kolače,
a tata joj pomaže
i sve oko zamaže.

Moj veliki brat stalno
zaključava sobu
da ja unutra ne mogu.

Moj mali brat voli žvakati
žvaku
i ljutiti baku.

A ja se zovem Lea,
koja rado televizor gleda.

Moja obitelj je stvarno
krasna i jako glasna.



Andrea Mijić, 2. mjesto

Nagrađeni radovi u skupini 1. - 4. razred

Domagoj Lukić, Pjesma, 3. mjesto

Nije lako biti mali
Stariji brat uvijek krivicu
Na mene svali.
Ja ne smijem puno pričat
Mama odmah počne vikat
Svi su od mene jači i veći.
Svi mogu sve reći.
Nije lako biti mali.



Ivana Matić, 3. mjesto

Petra Belošević, Priča, 3. mjesto

Moja obitelj je za mene nešto posebno. Takve obitelji nema dva puta na svijetu.
Moj brat mi ide ponekad na živce, ali ako ga nema prazan mi je stan.
A moj tata radi do navečer i kada dodje kući uzme si vrijeme da se sa nama igra.
Volim se sa tatom igrati igrice, slagati kocke i lamelice i jos mnoge stvari.
Moja mama je isto nešto posebno kao tata i brat. Ona nam kuha, pere, pegla, posprema stan i mnoge druge stvari. Kad tata stigne on pomaže mami.
Mama i tata rade sve što je moguće za mene, tako da budem sretna, a ja to i jesam.
Ako mojih roditelja ne bi bilo, ja ne bih imala toliko, toliko ljubavi!

Ivan Dedić, priča , 1. mjesto

Sretan žurim u obitelj gdje ima puno ljubavi. Jedino sam dijete mojih roditelja. Moji roditelji rade i zadovoljni su sa svojim poslom. Željeli su da i ja budem sretan dok idem u školu. Omogućili su mi da budem učenik privatne škole d Insle u Zürichu. Nastava je na engleskom, njemačkom i francuskom jeziku. U školi imam dobre prijatelje i učitelje. Petkom pohađam Hrvatsku dopunsku školu. Mama i tata ponosni su kada u Hrvatskoj naša šira rodbina primjeti kako lijepo pričam hrvatski jezik. Pomislim što je tu čudno, pa ja sam Hrvat koji ima švicarsko državljanstvo.
U školi mi je uvijek jako lijepo. U 16 h žurim se kući što prije susresti moje roditelje. Oni pripremaju večeru, a ja im pričam događaje iz škole. Nakon toga slijedi naša zajednička molitva prije jela, večera, domaća zadaća i pripreme za spavanje.
I tako prolaze dani. U nekima poneka poteškoća koja nestane i brzo je zaboravim kad je ispričam tati i mami. Ponekad se sjetim "Djevojčice sa šibicama" ili "Pepeljuge". One nisu imale roditelje.
Znam koliko sam sretan što imam mamu i tatu, koji me beskrajno vole.

Katarina Kovačević. Priča, 2. mjesto

Zovem se Katarina i imam deset godina. Moj stariji brat Marko ima jedanaest godina, a moja mlađja sestra Matea četiri godine. Tu su naravno i mama i tata. Jako volim svoju obitelj. U našem domu nikada nije dosadno, uvijek imam nekog za igru, ali i za pomoć u domaćoj zadaći, moji mama i tata uvijek su tu da mi pomognu. Ako sam tužna, tu je moja sestra koja me svojom pričom uvijek razveseli, a za vragolije je uvijek spreman moj brat. Jako sam sretna što imam takvu obitelj.



Martina Drinjak, 1.mjesto



Linda Cetković, 2. mjesto

Mirko Šuta, Priča, 1. mjesto

Uf! Što da napišem? Sve su obitelji iste. Svi su dobri, svi se vole, sve je ok. Takvi smo i mi. Jedna obična, srednja obitelj. Ima nas petero. Prvo su se tata i mama zaljubili, pa se oženili. Onda se rodilo prvo dijete, a zna se žensko. Moja velika sestra Doris.

Pa su htjeli jednog muškog. I tako sam se rodio ja, Mirko, ponos čaće svog. Nosim ime dida moga. Lip sam, velik, igram nogomet za Inter, samo mi se neda puno učiti. A zakon u našoj kući je – učiti se mora. Najviše volim ferije.

Kad smo sestra i ja pošli u školu, tata je rekao da hoće još jedno dijete. Mama je rekla ne, ali bilo je kako muški kaže i rodio se jedan muški uljez, moj brat Ivan. On je baš razmažen i hoće mamu samo za sebe. Braća smo i volimo se, ali dobije on batina kad nitko ne vidi.

Tata i mama rade. Doris i ja idemo u školu. Ivan ide u vrtić i kaže da će biti astronaut. Doris bi htjela biti učiteljica, a ja ću biti pravi, veliki, poznati nogometaš. Imat ću puno novaca. Kupit ću tati i mami veliku kuću, a za mamu još i auto.

To je moja obitelj. Nedjeljom idemo u crkvu, da ostanemo na pravom putu i budemo dobri ljudi, kaže tata. Na ljetu i za Uskrs idemo u Hrvatsku. Tada susrećemo još tatinu i maminu obitelj.

Sve ih volim i u srcu ih nosim.

Antonia Budimir Bekan, Priča, 1. mjesto

Mislim da je moja obitelj nastala kada sam otvorila oči i nesvjesno vidjela osmijeh moje majke.

Mi se volimo, svađamo. Moj brat i ja nekad se potučemo da dođe do plača. Tata i mama se vole iako je tata za Dinamo, a mama za Hajduk.

Oni se svađaju tko je bolji. To njima ne smeta.

No, ponekad svoju mamu ne razumijem. Kad joj pričam kako sam se zaljubila, ona mi se smije zato joj i ne kažem sve svoje tajne. I uvijek mi govori da učim, učim, učim.

Tata ne viče na mene kad dobijem lošu ocjenu. Valjda zato što se sjeti da je i on ponekad dobio slabu ocjenu.

Moja dva brata žive u svijetu igre. Nekat mi kažu da sam na sedmom nebu i to bih ponekad stvarno htjela biti. Tada mi nitko ne treba, a ima trenutaka kad bih ih sve zagrlila i mogla objasniti koliko ih volim.

Volim svoju obitelj

Obitelj imati je lijepo

Ljubav koju mi svi daju neopisiva je

Imam sve što mi treba i nemam se čemu tužiti

Mislim da imam svu sreću ovog svijeta.

Voljeti je zaista nešto lijepo

A najljepše je kad možeš voljeti svoju obitelj

Sreću imam najveću.

Nagrađeni radovi u skupini 5. - 8. razred

Marko Babić, priča, 2. mjesto

Volim svoju obitelj zato što mi uvijek pomaže ako imam probleme i pitanja. Nikad nisam sam, uvijek je netko oko mene. Ili mi dodje brat, pa se malo zezamo ili ja i moja braća idemo van. Oni mene vole, jer nisam neki divljak. A ja njih volim, jer su oni obitelj mojih snova. Oni žele samo najbolje za mene. Ponekad se malo previše brinu. Ako malo zakasnim, odmah me zovu na mobitel, pa kad dodjem kući, malo galame, ali mene to ne smeta, jer znam da sam kriv.

Ja im ponekad kuham doručak ili bilo šta napravim da im pokažem da ih volim. Oni meni ne trebaju pokazati da me vole, ja to osjećam. Oni su mi najbliži. Kad sam kod njih ničega se ne trebam bojati.

Svaki čovjek treba imati obitelj. Onaj koji je nema imat će uvijek neku prazninu u srcu. Obitelj je zakon!



Daniela Wilhelm, 3. mjesto

Maja Čarapović, Priča, 3. mjesto

Ja se zovem Maja. Imam 11 godina i živim kod dobrih roditelja: mame i tate. Moja mama se zove Nada. Ona je jako dobra. Pomaže mi ako nešto ne razumijem. Sa tatom idem puno na skijanje. Čak i mama dođe sa nama. Naravno da ja mojim roditeljima isto pomažem. Perem suđe umjesto mame, pazim na seke itd. Moja mama se jako raduje kad je nečim usrećim. Ja svoju mamu jako volim. Imam dvije sestre: Ivu i Anu. Obje su mlađe od mene. Ana je slatka, ima 2 godine. Kad sam tužna samo pogledam nju, ona se nasmiješi i meni dođe osmijeh na lice. Druga sestra ide u prvi razred. Ja jako volim svoju obitelj. Kod moje bake u Hrvatskoj je super. U Međimurju, tamo gdje ona živi imam i sestrice. Baka Marija peče najbolje krvavice na svijetu. Jako je dobra, kupi mi svake godine novu robu. Sad ima novog mačka. Jedva čekam da ga vidim i da se s njim mogu igrati. Deda Štef je kao klaun, tako je smiješan, da se moja seka stalno smije. Moja baka ima veliki vrt. Zato ja puno jedem jagoda iz njezinog vrta.

1. - 4. razred:

1. Ana Čosić, violina, "Nächtliche Geiger", "Aus der 9. Symphonie"
2. Nina Lovrić, frula, "Hava Nagira"
3. Barbara Jurčević, gitara, "Oh Su-sanna", "An den Ufern des Mexiko river"



5. - 8. razred:

1. Dominik Lučić, klavir, "Variationen", "Sennenbal"
2. David Baskarad, gitara, "Lipa moja"
3. Magdalena Despotov, klarinet, "Greenslaves", "Marche des rois"

Ivana Božić, Priča, 2. mjesto

Živim s mamom u Švicarskoj. Izgubila sam tatu kad sam bila mala. Nemam ni brata ni sestru, ali imam dosta rođaka ovdje, u Bosni i Hrvatskoj.

Idemo često kući i vidamo se sa rodbinom. Uvijek se svi okupljamo oko moga djeda. Jako volim kad smo svi zajedno. Igramo se i pričamo i vrijeme nam brzo prođe.

Moja mama puno radi, a ostalo vrijeme provodi sa mnom. Slušam svoju mamu. Pomažemo jedna drugoj. U svemu se lijepo slažemo. Kod kuće uvijek razgovaramo hrvatskim jezikom tako da znam pričati i sa svima se razumijeti kad odem na odmor u svoju domovinu. Meni i mojoj mami je lijepo, ali bi nam bilo ljepše da je i tata s nama.

Nagrađeni radovi u skupini 5. - 8. razred

Marija Brašnjić, Priča, 3. mjesto

Život bez obitelji je težak

Sa školom sam išla na izlet koji je trajao pet dana. Putovali smo i putovali, a ja sam mislila samo na svoju obitelj. Cijeli tjedan mi je nešto nedostajalo.

Nedostajala mi je svađa s Gabrielom, nedostajala su mi Tinova pitanja:

"Hoćemo li ići vani?" i "Hoćeš li se igrati sa mnom?" Nedostajala mi je mamina kuhinja – strašno mi je nedostajala, kao i tatino pitanje: "Kako je bilo u školi?"

Isto tako nedostajale su mi i naše šetnje, večeri koje smo zajedno provodili i još mnogo, mnogo toga. Sve te stvari užasno su mi nedostajale, pa sam naučila: bez obitelji nema lijepog života.

Zato mislim da je živjeti bez obitelji kao malim ribicama bez vode.

Na glazbeno natjecanje došlo je četrdeset učenika. Tema izvedbe je bila slobodna.

Ocjenjivač je ovoga puta bio gospodin Ivan Matarić, prof. iz Lustenau-Austrija i predsjednik HKZ.

Bilo je zaista lijepo doživjeti to glazbeno popodne. Kao rezultat dugotrajnog vježbanja i truda djeca su pokazala i znanje i umijeće. S ponosom možemo ustvrditi, da su naša djeca u najmanju ruku ravna svojim vršnjacima u Švicarskoj, a bilo je i nekoliko izvođača koji su izazvali divljenje svojim izvedbama.

Zahvalni smo svima koji su nastupili, osobito roditeljima koji su taj dan u dijelovima cijelog ovog projekta preuzeli funkciju i organizatora i publike.

I s ovog mjesta nagrađenima upućujemo najsrdačnije čestitke u ime organizatora natječaja 2005/2006.

Prijateljsko druženje uz video projekciju slika iz Vukovara i slavonsku zakusku

32. SABOR HKZ

U nedjelju 17. travnja 2005. godine u Hrvatskoj kući u Oltenu održan je 32. Sabor HKZ-e. Odobren je zapisnik 31. Sabora, a onda su pročitana izvješća Upravnog odbora, Uredništva Društvenih obavijesti i Nadzornog odbora. Nakon kraće diskusije po izvješćima, ista su jednoglasno prihvaćena, a upravna tijela dobila razriješene.

U kratkoj stanci prije zadnje točke dnevnog reda - video projekcija sa kolaudacije orgulja u Vukovaru i posjete predstavnika HKZ Vinkovcima - servirana je zakuska sa slavonskim specijalitetima koje je fra Zlatko Špehar darivao g. Matariću i gđi. Gaupp prilikom njihovog boravka u Vukovaru. Njih dvoje su pak odlučili da to neće konzumirati bez ostalih članova Upravnog odbora, koji na žalost nisu mogli biti prisutni u



Ljupko Perić

Ivan Matarić



I. Matarić

Osvin Gaupp



Dunja Gaupp

I. Matarić

Vukovaru. A onda su se dosjetili da bi bilo još bolje kada bi počastili i članove na predstojećem Saboru. Naravno, bilo je potrebno nadokupiti "meze", ali je UO

zaključio da će blagajna udruge podnijeti taj neplanirani izdatak. Smišljeno, učinjeno! A kakav je bio "štimmung" možete vidjeti na fotografijama. ■

LIJEPO JE MOLITI I RADITI S NAŠIM NARODOM

PROMOCIJA KNJIGE RA VLADIMIRA EREŠA

Nakon HKZ Sabora u Hrvatskoj kući u Oltenu, video prikaza kolaudacije orgulja u Vukovaru i zakuske, upriličena je promocija knjige *Lijepo je moliti i raditi s našim narodom*, fra Vladimira Ereša. Posebno smo sretni i ponosni što je promocija ove slikama i zapisima bogate knjige započela upravo u organizaciji Hrvatske kulturne zajednice. Na taj smo se način barem malo mogli odužiti fra Erešu na suradnji u organizaciji književnih popodneva sa autorima koje smo dosada predstavili.

Gospođa Franjica Kos, tajnica Hrvatskog svjetskog kongresa, članica Nadzornog odbora HKZ i predsjednica Misijskog vijeća iz Jone, pozdravila je nazočni skup, zahvalivši se HKZ-i domaćinu fra Šiti Ćoriću na gostoprimstvu.

Slikovitim je riječima opisala život i rad misijske zajednice i zaključila: bez



marljivosti, upornosti, strpljivosti i ljubavi nema uspjeha, a koliko su plodne bile godine rada sa fra Erešom, govori njegova upravo izašla knjiga.

Fra Šito Ćorić je rekao da je fra Vlado, koga on poznaje dugi niz godina, uvijek i svagdje uspješno djelovao, kako u domovini tako i u Njemačkoj i sada u Švicarskoj. Pojava ove knjige ne čudi, jer on je i prije zapisivao rad i život u zajednicama. Ova je knjiga puno više od jednostavne kronologije vremena u jednoj zajednici, to je dokument koji će svoju vrijednost dokazati tek u budućnosti.

Fra Vlado Ereš, autor knjige, zahvalio se domaćinima fra Šiti, voditelju Misije Solturn i Hrvatske kuće, te Hrvatskoj kulturnoj zajednici Švicarske što su ga pozvali i organizirali ovu promociju. Nakon 6 godina plodnog rada u Misiji St. Gallen i Jona ovom knjigom se oprašta od njegovog, kako reče, dragog naroda s kojim je bilo lijepo moliti i raditi. Teško mu je pao oproštaj sa svim divnim ljudima koje je upoznao i s kojima je radio, i nada se da će knjiga doprinijeti tome da njihovo zajedničko vrijeme ostane u dugotrajnoj uspomeni.

Od srca svima preporučujemo ovu zanimljivu knjigu, punu prekrasnih fotografija. Zapisani su baš svi događaji, pa tako i suradnja s Hrvatskom kulturnom zajednicom. Zahvaljujemo fra Vladi, a knjigu treba imati za uspomenu na prijateljstvo s jednim velikim čovjekom kome je **čovjek** uvijek bio i ostao na prvom mjestu.

Tek kratko vrijeme na novoj dužnosti u Wallisu, fra Vlado je već organizirao novu web stranicu misije.

Pogledajte: <http://www.cromission-allis.ch/>, gdje direktno možete naručiti knjigu. ■



Fra Šito Ćorić

fra Vlado Ereš

Franjica Kos

Ana Župa

s. Ivanka



DUGOGODIŠNJA ČLANICA HKZ - MARIJA MACUKIĆ JANJEVKA U ZÜRICHU

Piše D. Gaupp

Niti jedna priredba Hrvatske kulturne zajednice, niti jedan Sabor, nisu prošli bez Marije. Jedna od prvih uplata članarine svake godine sigurno je Marijina, kao i pomoć tiskanju Društvenih obavijesti, a kada se prikuplja novac za neku posebnu akciju, kao primjerice Orgulje za Vukovar, i tu je Marija među prvima. Kada Marije nema, onda nešto nije kako treba, ili je bolesna ili je odsutna. A i tada, možemo biti sigurni da će nas obavijestiti što se dogodilo.

Bili su nam poznati Marijini problemi s koljenima i znali smo za predstojeću operaciju. U listopadu nam javlja da je sve dobro prošlo i da odlazi na rehabilitaciju u Zurzach, te da bi se radovala našoj posjeti. Za nas vrijedi isto i pokušavamo pronaći datum i sat kada je ne ćemo smetati u dnevnom redu oporavka. A to nije bilo nimalo jednostavno, jer u ono malo slobodnog vremena između terapija, već su se najavili obitelj i brojni prijatelji. Napokon dogovaramo susret u njenom domu u Zürichu.

Vjerujem da niti jedna hrvatska udruga nema toliko raznoliko članstvo, kao što ga ima naša Zajednica. Dok su mnoge udruge regionalnog karaktera ili pak sportski orijentirane, u HKZ-u su zastupljene sve hrvatske županije, a s Marijom, čak i Hrvati iz Janjeva.

Roditelji, Janjevački Hrvati, imali su devetero djece. Prva je bila Marija, rođena 13.03.1935 u Janjevu. Završila je Medicinsku školu, a sa 18 godina odlazi u Osijek s namjerom da se zaređi, te nakon dvije godine završava novicijat i pristupa u red Marijinih sestara od čudotvorne medaljice. Kao časna sestra radila je u Osijeku, Janjevu, Zagrebu, gdje ostaje najdulje, a potom u Prištini.

Nakon 20 godina dolazi do promjene

u njenom životu, istupa iz zajednice i u ljeto 1974. dolazi u Švicarsku, gdje su je čekali braća i sestre. Marijina se majka nakon očeve smrti preselila u Zagreb, a njenih petero djece žive danas u Švicarskoj.

Na moje pitanje je li se odmah po dolasku učlanila u HKZ, odgovara mi da je znala za postojanje Zajednice, ali se nije odmah učlanila, jer je pročitala da članovima ne mogu postati ljudi koji imaju bilo kakve veze s politikom. Bila je sigurna da je neće primiti, jer je njezin brat bio poznati antijugoslaven, a i sama je bila proganjana zbog svog hrvatskog izjašnjavanja. Jako joj je žao da nije zabilježila datum pristupa u HKZ, ali misli da je to bilo negdje 1980., i pita mene, da li bih mogla te podatke potražiti u arhivi Zajednice.

Tu joj želim nažalost ne mogu ispuniti, jer je 1999. izabrano vodstvo udruge uspjelo od svojih predhodnika dobiti tek manji dio arhive.

Zajednica mi je na prvom mjestu, kaže Marija, a član sam NK Croatia, te HDZa od 1989. HSP simpatiziram, pa im povremeno uplatim pripomoć. Tko god udara po državi Hrvatskoj i prvom predsjedniku, ne može biti moj prijatelj, kaže Marija.

Prisjeća se posjete Bleiburgu koju je svojevremeno organizirala Zajednica i reakcije jednog člana HKZ kada je hrvatska mladež zapjevala "...evo zore, evo dana, evo Jure i Bobana...". Taj se gospodin dignuo i zajedno sa svojom suprugom uz protest napustio dvoranu. Drugi gospodin, koji je sjedio za istim stolom, šutke je to promatrao. Jedino je



Marija upitala "A zašto Vas to smeta"? Na svoje pitanje dobila je odgovor tek onda kada je saznala da su oba gospodina 1999. tužili HKZ.

Od 1992. g. Marija skrbi i za jednog dječaka iz okolice Vinkovaca, čiji je otac bio branitelj i jedan od prvih poginulih. Iza njega je ostala supruga sa samo nekoliko mjeseci starom bebom.

Kakva bi Marija bila Janjevka, kada ne bi bila član Udruge Janjevo u Zagrebu. Udruga je utemeljena 1993., a ne iznenađuje da je Marija i tamo bila među prvima. O tome svjedoči priznanje, velika medalja "Zvono" na kojoj piše "Utemeljitelj 006 – Marija Macukić".

Našoj dragoj i vjernoj Mariji, želimo brzi oporavak i radujemo se slijedećem susretu. ■

NAJSTARIJA HRVATSKA ISELJENIČKA SKUPINA

SEDMAM STOLJEĆA JANJEVA

2003. g. Janjevci su proslavili sedam stoljeća od prvog spomena Janjeva kao katoličke župe.

Privučeni rudnim bogatstvom zlata i srebra, u prvoj polovici 13. stoljeća u to su područje stigli njemački rudari Sasi. Otvaranjem rudnika bili su privučeni i dubrovački trgovci i poslovni ljudi koji privremeno borave u starom Janjevu. Na prikladnijem, bolje zaštićenom mjestu, izgrađuju novo Janjevo.

Kao građani Dubrovačke Republike doseljeni Dubrovčani podižu u Janjevu crkvu posvećenu sv. Nikoli koja sigurno postoji 1346. godine kada se Janjevo

izričito spominje kao katolička župa. U prilog tome svjedoči i crkveno zvono koje se i danas nalazi na zvoniku nove janjevačke crkve sv. Nikole saliveno 1368. g. negdje u Njemačkoj i vjerojatno preko Dubrovnika dopremljeno u Janjevo.

Veze s Dubrovnikom gotovo su sva-kodnevnice. Svojim građanima u Janjevu Dubrovačka Republika postavlja svoje suce (konzule), koji u sporovima sude prema zakonima i odredbama Dubrovačke Republike, nad čijim građanima srpske vlasti nemaju sudske ovlasti.

Uspostavom osmanske vladavine 1455. Janjevo zadržava svoje povlastice, a nisu imali niti ozbiljnih smetnji u obavljanju vjerskih obreda. Nevolje su

se tokom stoljeća izmjenjivale, jednom je bilo nešto bolje, pa onda opet gore. 1641. godine epidemija kuge uvelike je prorijedila stanovništvo. Prvi pogrom doživjeli su dolaskom vojske carske Austrije 1688. kada su potučeni Albanci uništili sve do čega su došli.

Dolaskom pod vlast Srbije 1912. nastavlja se borba sa srpskim nacionalizmom i započinje raseljavanje Janjeva. Raspadom Jugoslavije 1990. i ratom na Kosovu 1999. danas je opstojnost katoličkog Janjeva i prve hrvatske dijanore na Kosovu više nego upitna. O tome svjedoče brojke. 1846. godine u Janjevu je živjelo 792 Hrvata, danas tek nekih 350. ■

NAJVEĆI IZBOR ISELJENIČKOG NAKLADNIŠTVA

DRUŠTVENE OBAVIJESTI NA SAJMU KNJIGA INTERLIBER

Piše Dunja Gaupp

Na 28. Međunarodnom sajmu knjiga *Interliber 2005.*, koji se održao od 08.-12. studenoga o.g. na Zagrebačkom veletrgskom sajmu, Hrvatska matica iseljenika bila je poseban gost. Na njenom su štandu predstavljene knjige i periodike tiskane izvan Republike Hrvatske. Matičin štand i izložba izazvali su veliku pažnju posjetitelja i medija, jer se po prvi puta na jednom mjestu moglo vidjeti bogatstvo nakladništva hrvatskog iseljeničtva. Među više od 1000 primjeraka knjiga i časopisa, svoje su mjesto našle i ***Društvene obavijesti*** Hrvatske kulturne zajednice.

Posjetili smo Interliber i štand HMI. U nepreglednom nizu iseljeničkog stvaralaštva ipak smo pronašli naše DO, a vidjeli smo i knjige dr. Šimuna Šite Ćorića i prof. Marijana Karabina.

Središnja manifestacija HMI održana je u petak, 11. studenoga 2005. Na prijedodnevnom stručnom skupu, kojeg je vodio Ante Domagoj Petrić, zamjenik ravnatelja HMI, pod nazivom *Hrvatska knjiga izvan Hrvatske – Iskustva, današnje*

stanje i perspektive, sudjelovali su msgr Vladimir Stanković (generalni vikar Zagrebačke nadbiskupije), dr. Vinko Grubišić (prof. na Waterloo University, kroatisti i slavist), mr. Stjepan Šulek (publicist, novinar, nakladnik), dr. Stjepan Blažetin (književni teoretičar i kritičar), dr. Ante Sekulić (publicist, književnik, filmski scenarist) i član UO HMI Hrvoje Hitrec, od kojeg smo saznali da su pripadnici UDBE bili vjerni čitatelji hrvatske iseljeničke književnosti, i to po zadatku, jer je na Hrvate u inozemstvu i njihove "opasne namjere" trebalo dobro paziti.

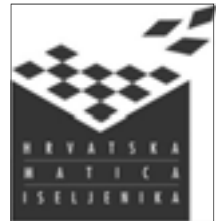
Stjepan Šulek je rekao da je impresioniran eksponatima i da misli da je to do sada najveći izbor iseljeničke književnosti na jednom mjestu, a koji pokriva oko 80 % iseljeničkog nakladništva. Ono što po njegovom mišljenju nedostaje, to su prijevodi hrvatskih knjiga na strane jezike, o čemu se u budućnosti treba povećati računa.

Poslijepodne je održana tribina *Hrvatska knjiga izvan Hrvatske - duhovna integracija hrvatskoga naroda*. Učesnici

tribine bili su kardinal Vinko Puljić, nadbiskup sarajevski, predsjednik Biskupske konferencije BiH (autor knjiga i duhovnih tekstova), Nevenka Nekić (autorka i pjesnikinja), prof. Mile Pešorda (pjesnik), dr. Tomislav Žigmanov (pisac knjiga i eseja), dr. Vlado Šakić (znanstvenik i književnik, ravnatelj Instituta Ivo Pilar), dr. Ante Lučić (profesor na Pedagoškoj akademiji u Mostaru), i prof. Vinko Grubišić. Tribinu je vodio pisac i novinar Ivica Relković.

Svojim umjetničkim nastupima popodnevnu je tribinu uveličala klapa Hrvatske ratne mornarice Sv. Juraj i Zagrebački akademski ansambl s dirigentom Zlatkom Potočnik.

U katalogu svih eksponata unešene su, tekstovno i slikovno, i *Društvene obavijesti*, čime je trajno obilježeno dugogodišnje prisustvo Hrvata u Švicarskoj. ■



DRUGI DIO RAZGOVORA S FRA ŠITOM

KRAJ NEK BUDE SVAKOJ ZLOĆI....

Razgovor vodio O. Gaupp

Prvi dio razgovora s fra Šitom objavili smo u prošlom broju DO. O nekim važnim zbivanjima za Hrvate u Švicarskoj, kao primjerice dobivanju na upotrebu prekrasne vile u Oltenu ili novim funkcijama fra Šite, bilo je tada prerano govoriti. Donosimo nastavak razgovora.

Više nije tajna da ste postali koordinator Hrvatskih katoličkih misija u švicarskoj i nacionalni koordinator za vicarsku. Sigurno ste već čuli kako se govori da su te funkcije konačno u pravim rukama. Bez želje da Vam laskamo, želimo reći da je to i naše mišljenje. Ono što nas posebno zanima, jeste, tko imenuje nacionalnog koordinatera za

vicarsku i koje su njegove zadaće?

Hvala lijepa na pohvalama, ali znam da to što ljudi govore zadužuje čovjeka da što bolje ispunja svoju zadaću. Imenovanje i zadaće opisani su u najnovijem dokumentu Papinskog vijeća za pastoral selilaca i putnika - "Erga migrantes (2005)".

Mene je, nakon određene procedure, imenovala Švicarska biskupska konferencija, a uz suglasnost Hrvatske biskupske konferencije i uprave moje Franjevačke provincije. Zadaće se odnose na dušobrižništvo Hrvatskih kat. misija u Švicarskoj, s posebnim naglaskom na onim djelatnostima koje su svim misijama zajedničke, a to su prvenstveno časopis MOVIS i nekoliko godišnjih duhovno-kulturnih događanja: dvodnevno hodočašće u Einsiedeln, zborovanje ministranata i dječjih zborova pod imenom CRO-MIN, susret mladeži "Rumeni list", redovita humanitarna pomoć potrebnima u domovini, službeni kontakti sa švicarskom i hrvatskom biskupskom

konferencijom i drugim institucijama, te sl. Nije to neki kreativan rad, ali je vrlo važan i s puno obveza koje zahtijevaju puno upornosti, ali i osjećaja za dobru komunikaciju s odgovornima. Uostalom, kao i u svim našim drugim iseljeničkim djelovanjima.

Kad već spominjete MOVIS, primjećujemo da on prolazi kroz fazu podmlađivanja ili možda bolje reći moderniziranja. ojavile su se nove rubrike i teme, novi suradnici ...

MOVIS je svojevrsna kronika hrvatskih zbivanja kroz zadnjih četrdeset godina, a također je nezaobilazna njegova važnost u religiozno-kulturnom uzdizanju, ali i u njegovanju hrvatskog narodnog identiteta u odnosu na ovu zemlju i na našu domovinu. Svaka tri mjeseca on dolazi u gotovo šesnaest tisuća naših obitelji. Kao glavni urednik čuvam sve ono dobro što su fra Ljubo Krasić i fra Lucijan Kordić, kao njegovi utemeljitelji, pa onda iza njih fra Rade ►

Vukšić i svi naši misionari od početka do danas tako dobro u njemu osmislili. Hodeći ukorak s vremenom, zajedno s kolegama i pastoralnim suradnicama, osluškujem prijedloge čitateljstva, ali i iz svoga osobnog spisateljskog iskustva i uviđanja pokušavam kreativno upotrijebiti ono dosadašnje. A i ne bi valjalo, da godinama stojimo u mjestu.

25. lipnja o.g. svečano je otvorena "Hrvatska kuća" u Oltenu. U njoj se sada nalazi Uredništvo MOVIS-a, koordinacija i arhiv, koji time konačno imaju reprezentativni prostor na jednom mjestu. o je jedini uspjeti pokušaj da Hrvati u vicarskoj dobiju, simbolički rečeno, zajednički krov nad glavom. oznato nam je da se svi pitaju kako Vam je to uspjelo, kako se kuća financira, kako izlazite na kraj?

Nakon onog skučenog i praktički za te potrebe koje ste spomenuli već godinama neupotrebljivog prostora u misiji Zürich, ovo je sada Božji dar, a i vrijeme je bilo da ga dobijemo. Međutim, misija Zürich je bila simbolom MOVIS-a i ona zaslužuje, simbolično i stvarno rečeno, da se onaj natpis MOVIS s nje nikada ne skine. Koristim ovdje prigodu, da svima koji su na bilo koji način desetljećima skrbili oko MOVIS-a od srca izrazim javno priznanje i hvalu! Ne zaboravljamo ni one koji su ga i dragovoljno i besplatno "slagali" i adresirali i nosili na poštu. Danas to sve ide automatski.

Što se "Hrvatske kuće" tiče, istina, ja sam se sa svojim švicarskim prijateljima i poznanicima, pozicioniranim na odgovornim mjestima, godinama borio da dobijemo "Hrvatsku kuću", ali je uspjehu svakako doprinio i ugled svih hrvatskih kat. misija u Švicarskoj. Financijskih problema nemamo pri tom baš nikakvih. Iz jednostavnog razloga, jer ni misiju Solothurn ni ikoju drugu to ne košta ništa. Financijsku brigu, podmirujući sve troškove, čak tajništvo, struju i vodu, vode o "Hrvatskoj kući" švicarske crkvene vlasti, kojima smo uistinu na svemu najiskrenije zahvalni. Sad samo to trebamo u tom stilu i načinu sačuvati, jer i ono najbolje može se nemarom i koječime pokvariti ili izgubiti.

Znamo da su prostorije "Hrvatske kuće" otvorene hrvatskim udrugama besplatno. Netko mi od mladih reče da se tamo "i bilijard igra gratis", pa smo Vam na takvom pristupu svi zahvalni. Između izgleda Hrvatske kuće prilikom naše prve posjete kada je još bila u fazi uređenja i njenog današnjeg izgleda velika je razlika. Recite, što je ostalo još urediti u "Hrvatskoj kući"?

Pred nama je polako povećavati fond knjižnice i obogatiti galerijski prostor, gdje želimo da bude stalna postava umjetničkih i povijesnih izložaka, koji pričaju povijest hrvatskog naroda i prostora na kojima smo, i to i u prigodnom vodiču barem na dva jezika. Od Vuče-

dolske golubice, mozaika Eufrazijane iz Poreča, Višeslavove krstionice, Bašćanske i Humačke ploče, Istarskog razvoda, iz Bosne Listine Kulina bana do naših dana. Nećemo ni zaboraviti statue ili biste od Marulića do Štepinca i Tuđmana. Sve je to nezaobilazna naša narodna baština i neka bude predstavljena na jednom mjestu i u ovoj zemlji.

Cijela vila je prekrasna, ali nama se najviše dopada Kapelica u potkrovlju. Smijemo li znati koja je prostorija Vama najdraža?

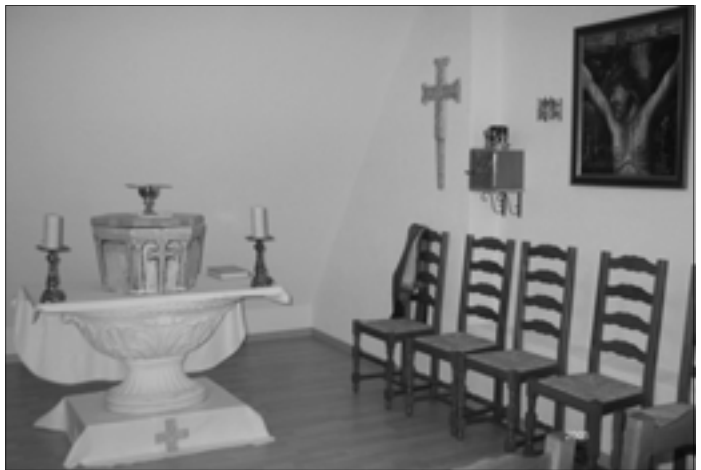
Ja u "Hrvatskoj kući" najviše volim nedavno uređenu "Dalmatinsku konobu", ili kako na ulazu prijatelji iz Chorusa Croaticusa napisali "Conobus Croaticus". Ma šalim se.. za svaki sam kutak jednako zahvalan!

U novom MOVIS-u opširnije najavljujete pod vodstvom Hrvatskih kat. misija podizanje spomenika za dvije stotine pobijenih hrvatskih vojnika na domak Velikog sv. Bernarda. Mogu li u tome sudjelovati i druge hrvatske udruge?

O svakako. Ovo odmah shvaćam kao uključivanje i HKZ u ovaj projekt. Ma tko god htjedne biti sudionikom – više je nego dobro došao.

Koja je Vaša poruka za blagdan Božića i 200. godinu?

Sačuvajmo žar naših najljepših Došašća i Božića, za većinu zasigurno toplinu sjećanja Božića našega djetinjstva i obiteljskog okruženja. Rijetko u kojem narodu su toliko raznoliki Božićni narodni običaji kao po raznim krajevima u našem narodu. I ovdje ih treba koliko se god može više njegovati, promicati ih među djecom i mladima koji ovdje odrastaju, ali i ugrađivati i one švicarske, te tako postajati sve više "katolički", a to znači univerzalno, svjetski orijentiran. A da bi nam Božić bio baš pravi, nužno je uz ovo folklorno, i duhovno pripremiti se za "Božićnu svieću". Prorok Ivan je prije dvije tisuće godina dao dobar tip kako to učiniti: "Ispravite svoje krive pute". Od njega je i potekla ona prastara pje-



sma iz prirode, o pticama koje nas na rad i dobro bude, a od zla odvraćaju:

Kore one lijene ljude, dozivlju ih, od sna bude: srca gore, evo zore! Grijehe svoje oplačimo, dušu lijepo očistimo: srca gore, evo zore! Kraj nek' bude svakoj zloći, Sin će Božji k nama doći: srca gore, evo zore!

A onda, najbolji blagoslov za 2006., bit će izvrsna priprava i kvalitetna proslava Božića. Pa u tom duhu svim čitateljicama i čitateljima želim inspirativan blagdan Božića, te svaki blagoslov u 2006. ■

Hrvatska kuća u Oltenu blagoslovljena je i svečano otvorena 25. lipnja 2005. Svetu misu u mjesnoj crkvi zajedno su vodili bazelski biskup Martin Gächter i fra Šimun Šito Ćorić. U Hrvatskoj kući priređeno je svečano otvorenje uz prisustvo veleposlanika RH, kantonalne i gradske vlasti Solothurna, te brojnih Hrvata.

U glazbenom dijelu nastupili su: jodlerski sastav iz Oltena, Regine Shalom i fra Šito s duhovnim repertoarom, te klapa Chorus Croaticus.



5. IZBORNA KONVENCIJA 15. - 17. SVIBNJA 2005. NAKON BLEIBURGA U ZAGREB

Piše Željka Lešić

Delegati Nacionalnih kongresa HSK iz 30 zemalja svijeta sastali su se u Bleiburgu na 60. obljetnici najveće tragedije hrvatskog naroda, a onda u Zagrebu na 5-oj izornoj Konvenciji svoje udruge.

Peta izborna konvencija održana je u domovinskom sjedištu HSK, koje se od prošlog ljeta ponovno nalazi u Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu. Konvencija je svečano otvorena hrvatskom himnom u izvedbi ženskog zbora Trešnjevka, koji je naknadno otpjevao još nekoliko pjesama pod ravnanjem maestra Bože Potočnika.

Na svečanom otvorenju, uz čelne ljude HSK i delegate 30 nacionalnih kongresa iz cijelog svijeta, nazočili su i izaslanici Vlade, Sabora, Crkve i HMI-a. Ante Domagoj Petrić, zamjenik ravnatelja HMI-a poželio je nazočnima dobrodošlicu i izrazio svoje zadovoljstvo činjenicom da se HSK nakon četiri godine vratio u HMI, "upravo kao i ova zastava, koja je 4 godine bila izgnana iz ove prostorije, sve dok je osobno nisam postavio natrag na njeno mjesto na kojem sada stoji i na kojem je stajala do 2000."

U svom pozdravnom govoru, predsjednik HSK Šimun Šite Ćorić naglasio je da se o izvandomovinskim Hrvatima u Domovini premalo zna i izrazio zadovoljstvo što će predstavnici HSK sljedećih dana imati priliku sastati se s vodećim ljudima u Hrvatskoj.

Gordan Bakota, državni tajnik u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija poručio je da Vlada nije zaboravila hrvatske iseljenike te ih poziva na strpljenje i daljnju suradnju.

Nakon svečanog otvorenja konvencije uslijedilo je radni dio - podnošenje izvješća nacionalnih kongresa. Neočekivana žalosna vijesti o smrtnom slučaju u obitelji predsjednika Šimuna Šite Ćorića prekinula je nakratko rad konvencije, a predsjedavanje je preuzeo glavni tajnik, Josip Sovulj. Na radnim večerama upriličeni su susreti s uzvani-

cima iz javnog, političkog i vjerskog života Hrvatske.

Konvencija je završena konferencijom za tisak. Glavni tajnik HSK-a Josip Sovulj pozdravio je nazočne goste, ravnatelja HMI Nikolu Jelinčića i zamjenika ravnatelja Domagoja Antu Petrića, pomoćnika ministra vanjskih poslova Slavka Lešana i Ivana Fućeka iz Počasnog bleiburškog voda, te upoznao javnost s zaključcima 5. konvencije HSK.

- Zbog nezavršenih projekata, a na period od godine dana ponovno je izabran Izvršni odbor u postojećem sastavu.
- Novouređeni ured u Hrvatskoj matici iseljenika vodi gospođa Željka Lešić, što će zasigurno doprinijeti boljoj suradnji s institucijama u Hrvatskoj.
- Izdana je zanimljiva publikacija *Hrvati – četrnaest stoljeća ustrajnosti*, koja je tiskana na četiri svjetska jezika, a namijenjena je onima koji se zanimaju za Hrvatsku ili bi o njoj morali znati više.
- Osmišljen je i napravljen projekt Hrvatskih svjetskih igara koji će se održati 2006. godine u Zadru.
- Kongres je bio glavni inicijator obnove spomenika na Bleiburškom polju i tu akciju podržava i dalje, nastavljajući prikupljati potrebna sredstva.
- Planirano je utemeljiti arhiv hrvatskog iseljeništva, no doznajući da HMI upravo ustrojava Muzej hrvatskog iseljeništva, od projekta se odustaje, ali nudi suradnja.
- Sudionici su se osvrnuli i na pravo dopisnog glasovanja zaključivši da je taj način nužno potreban, posebice u zemljama gdje su udaljenosti do glasačkih mjesta velike.
- HSK upozorava na težak položaj Hrvata u BiH koje pokušavaju svesti na nacionalnu manjinu, što je nemoguće, jer njima pripada povijesna uloga i mjesto u BiH. Ta se činjenica ne smije zanemariti niti zaboraviti.
- Hrvatsko iseljeništvo ima golemi potencijal koji do

sada nije dovoljno iskorišten. Mišljenja smo da je vrijeme da se izradi program suradnje s izvandomovinstvom koji bi trebao imati svoju zakonodavnu osnovu. Kongres kao iseljenički projekt nije sam sebi cilj. Ako ne treba hrvatskoj državi, onda ne treba ni postojati. Zato je nužno preispitati stav današnje hrvatske vlasti prema iseljeništvu, kako bi se ti odnosi postavili na prave temelje – naglasio je Sovulj kao jedno od glavnih zaključaka konvencije, dodavši da je HSK prisutan i u UN-u gdje ima savjetodavni status i kao takav može učiniti puno.

Zlatna medalja za HSK

HSK je bio glavni inicijator obnove spomenika na Bleiburškom polju, stoga mu je Ivan Fuček u ime Počasnog bleiburškog voda dodijelio Zlatnu medalju za čuvanje istine o Bleiburgu, te veliki doprinos dostojnom obilježavanju bleiburške tragedije. Srebrna medalja dodijeljena je predsjedniku HSK Šimunu Šite Ćoriću, te brončane medalje Josipu Sovulju, Juri Gadži i Ivanu Curmanu.

S one strane granice

Na kraju konferencije za novinare svečano je predstavljena knjiga Šimuna Šite Ćorića *S one strane granice* čiji su nakladnici FRAM-ZIRAL Mostar i Hrvatska matica iseljenika. O ovoj knjizi koja sadrži izabrane razgovore i dokumente Šimuna Šite Ćorića iznimno i s puno emocija govorila je urednica HIZ-a i knjiga u HMI, Vesna Kukavica. ■

Najdraži gosti večeri bili su mali Ante Gotovina i njegova mama Dunja.



OPTUŽENI HRVATSKI NOVINARI

ZAŠTIĆENI SVJEDOK JE JAVNO GOVORIO O SVOJIM IZJAVAMA



KOFI ANNAN
GENERALNI TAJNIK UN-a
NEW ORK, U.S.A.

Poštovani gospodine Annan

Obraćamo Vam se s velikim povjerenjem, jer godinama vrlo cijenimo i podupiremo Vaša nastojanja za dobro i pravedni mir u cijelome svijetu. Kako je Hrvatski svjetski kongres (HSK) "Vaša" nevladina organizacija (član UN-a s konzultativnim statusom), osjećamo dužnost upozoriti i zamoliti Vas za sljedeće.

Zadnjih mjesec dana u predsjedništvo i tajništvo HSK-a sa svih strana (HSK djeluje po svijetu u tridesetak zemalja i ima članove iz još toliko naroda) stižu začuđeni upiti povodom najnovijih optužnica podignutih od strane tužiteljstva Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju protiv novinara u Hrvatskoj: Ivice Marijačića, Domagoja Margetića, Josipa Jovića, Marijana Križića, te književnika Stjepana Šešelja, kao i gospodina Markice Rebića. Optuženi su da su svojim pisanjem otkrili identitet "zaštićenog svjedoka" Suda koji je aktualni predsjednik Republike Hrvatske.

A urbi et orbi poznate su sljedeće činjenice o tome:

1. Spomenuti sud u Den Haagu još je 1998. na svojim internetskim stranicama objavio transkript sjednice sudskog vijeća kojima je predsjedao sudac Jorda, te je tom prigodom javno obznanjen identitet rečenog svjedoka
2. Između 1997. i 2001. taj zaštićeni svjedok davao je izjave medijima u kojima je otvoreno govorio o detaljima svojeg iskaza što ga je dao pred Sudom.
3. Cjeloviti iskaz rečenog svjedoka bio je više godina trajno dostupan na

web-stranicama www.veritas.org.yu.

Poštovani gospodine Annan, jednom prigodom rekli ste nam da je UN za vrijeme rata 1991.-1994. pravio kobne pogreške na prostorima bivše Jugoslavije. Najuljudnije Vas molimo, poduzmite sve što je potrebno da UN ne čini to isto sada u miru. Bojimo se, da UN ovakvim i sličnim optužnicama staje na čelo onih koji ne samo da ne štite, već gaze slobodu izražavanja i ugrožavaju osnovne ljudske i narodne slobode.

Ovom prigodom Vas također molimo, da dadnete pomno ispitati i ostale čine Suda u Den Haagu. Nismo sigurni da UN treba šutke prijeći ni preko takvih banalnih postupaka svojih namještenika, kao što je, primjerice, i najnovija neozbiljnost i opasna umišljenost tužiteljstva Suda u Den Haagu u prozivanju čak i Pape Benedikta XVI.

Uvijek s velikim poštovanjem i srdačnim pozdravima,
Šimun Šito Ćorić,
Predsjednik HSK-a

Solothurn, Švicarska, 30. rujna 2005. ■

LJUBAV PREMA HRVATSKIM TRADICIJSKIM PLESOVIMA I PJESMAMA

10 GODINA KOLOVRATA

Piše Upravni odbor HKZ

17. rujna 2005. bili smo pozvani na 10. rođendan folklorne skupine *Kolovrat* iz Luzerna. Sa zadovoljstvom smo se odazvali, iz dva razloga; prvo, jer smo znali da ćemo uživati u predivnim hrvatskim nošnjama i znanlačkom plesu članova društva. Drugo, mislimo da je potrebno i važno tim vrijednim ljudima dati do znanja da njihov rad cijenimo i njihovim se uspjesima radujemo. U ime UO HKZ naglasila je to gospođa D. Gaupp, te se još jednom i javno zahvalila grupi *Kolovrat* što su svoj honorar sa nastupa na 30. jubilarnom Saboru HKZ (2002.g.) poklonili akciji "orgulje za Vukovar". Orgulje su kupljene, a njihova kolaudacija bila je prije 6 mjeseci. Time je *Kolovrat* zauvijek zabilježen u povijesnim knjigama vukovarske crkve i samog grada.

Voditeljici *Kolovrata*, gospođi Ljiljani Primorac čestitamo na odličnoj koreografiji, njoj kao i svim članovima želimo puno uspjeha u daljnjem radu i radujemo se slijedećim obljetnicama.

Kroz bogati program gledatelje je vrlo duhovito vodio gospodin Jure Primorac. Od njega smo doznali kako je došlo do osnivanja društva, kako su dobili ime, kako su konačno došli do tamburaša i više.



KAKO SMO POČELI, GDJE SMO DANAS

Piše Jure Primorac

Krajem 1994. godine rodila se ideja osnivanja jedne hrvatske folklorne grupe u Luzernu koja bi bogatu hrvatsku baštinu i kulturu mogla predstaviti domaćinima Švicarcima među kojima je zanimanje za Hrvatsku nakon njenog osamostaljenja počelo jačati.

Tako je u siječnju 1995. g. tadašnji misionar u Luzernu, fra Stipe Biško, nakon mise najavio da se zainteresirane osobe mogu javiti u misijskom centru u Luzernu, gdje su počele i prve probe. Nakon preseljenja HKM Luzern 2000. g. u nove prostorije u Matthofu, vježbamo u lijepim i prostranim prostorijama koje nam HKM besplatno stavlja na raspolaganje na čemu joj se srdačno zahvaljujemo isto kao i na posuđenim nošnjama za one članove koji nemaju vlastite posavske nošnje.



Ime *Kolovrat* grupa je dobila demokratskim glasovanjem njenih članova. *Kolovrat* je stari pribor koji je služio stvaranju nekadašnje odjeće - narodnih nošnji, a isto tako sadrži riječi kolo i vrtjeti što lijepo opisuje veliki dio naših tradicijskih plesova.

Da bi se plesalo u *Kolovratu* potrebno je dobro raspoloženje, volja za druženjem, ljubav prema hrvatskim tradicijskim plesovima i pjesmama, i najvažnije od svega - dvije noge: lijeva i desna. Ne moraju biti baš bogzna kako lijepe, ali donekle zdrave, a potrebno je i malo kondicije.

Naša publika uvijek nas vidi lijepo sređene, počestljane i propisno obučene. Ali samo neki znaju koliko je potrebno vremena i truda za spremanje iza pozornice. Najviše nam vremena treba kad plešemo slavonske plesove, jer ►

je oblačenje ženske nošnje, s njenim bezbrojnim skutima i dukatima, te postavljanje oglavlja snahama i friziranje devojaka veoma zahtjevno.

Na početku nismo imali tamburaše - koliko god smo ih željeli i tražili, jednostavno nije ih bilo. Na kraju smo ih našli tamo gdje im je i mjesto - među nama. Počelo je sve s malim Zlatkom koji je od prvoga dana član Kolovrata te je uz zdušnu potporu svojih roditelja uporno vježbao na svojoj tamburici. Danas je situacija takva da mama i tata plešu baš onako kako im sin svira.

Jednoga dana pridružio mu se Vlado, onda Šimun, Zdravko Baća, Danijel, Antiša, Zvonko, Thomas, Matija. I tako, nakon 5-ogodišnjeg traženja imali smo tamburaše - ali nam sada manjkaju plesači, jer je čak njih petero prešlo s plesa na tambure.

Unatoč tome, počele su probe i naba-va instrumenata. U veljači 2001. g. stigla je konačno i berda. Tako da smo tada prigodom naše 1. zavičajne večeri predstavili naše tamburaše i široj javnosti, uz kumstvo poznatog hrvatskog športaša i olimpijskog pobjednika u ru-

kometu Gorana Perkovca. I čini se da se njegov uspjeh uspio prenijeti i na naše tamburaše koji ne samo da idu od svatova do svatova već i nas pune četiri godine vjerno prate od nastupa do nastupa, pa tako naravno i večeras.

Evo, i naš jubilarni program polako se bliži kraju. No prije nego što se od vas oprostimo još jednim plesom, pođite s nama na jednu od naših proba. Pa ako vam se sviđa, slobodno nam se pridružite idući četvrtak od 19.00 do 21.00 sati u prostorijama HKM Luzern. ■

TIEF BEEINDRUCKENDE URAUFFHRUNG EINER MESSE VON IVAN MATARIC IN LUSTENAU

NEUE MESSE KAM GUT AN LUSTENAU (FHO),



Der Uraufführung der *Missa saluum me fecit* für Soli, gemischten Chor und Orgel von Ivan Mataric (geb. 1952) war am Dreifaltigkeitssonntag in der Pfarrkirche St. Peter und Paul ein großer Erfolg beschieden. Ausführende waren das Collegium Vokale unter Musikschuldirektor Karl Matheisl, die Solisten Birgit Plankel und Bea Weishäupl, Sopran sowie Karl Matheisl, Bariton, und der Komponist an der Orgel.

AUSDRUCK DES DANKES

Der seit mehr als einem Jahrzehnt in Lustenau wirkende kroatische Organist und Kirchenmusiker hat das Ordinarium dieser lateinischen Messe (ohne Credo) als umfassenden Dank an den Herrn als Retter der Menschheit und aus Dankbarkeit für das christlich motivierte Engagement ihm nahe stehender Menschen geschrieben.

Dieses kirchenmusikalische Werk und die ebenfalls von Mataric stammenden Kompositionen "Ave Maria" (Sopran solo mit Chor) und der A-cappella-Chor "Vater unser" prägten die musikalische Gestaltung der Eucharistiefeier.

BER HRENDE MUSIK

Die Musik berührte in ihrer Schlichtheit und Demut und wirkte melodisch und satztechnisch sehr einfallsreich. Vom innigen "Kyrie" über das freudvolle "Gloria" und die teils sphärisch klingenden "Sanktus"- und "Benediktus"-Sätze bis zum verhaltenen "Agnus Dei" breitete sich eine erhebende Andachtsstimmung aus.

Sehr einprägsam die klare Melodieführung mit wechselnden Unisono-Passagen, die in polyphone und akkordische Verdichtungen und Auflosungen mündeten. Der gemischte Chor des Collegium Vocale - von Karl Matheisl souverän geführt - beeindruckte durch Klangkultur und dynamischen Vortrag. Die Solistinnen und Prof. Mataric als exzellenter Organist trugen wesentlich zum hervorragenden Gesamteindruck der Darbietungen bei. ■

SALVUM ME ECIT TI SI ME SPASIO

Piše J. Drexel (prijevod O.G.)



Sa ovim naslovom je kompozitor ovdašnje mise, česti organist pri bogoslužju u župi sv. Petra i Pavla, gosp. Ivan Matarić, posegnuo daleko unatrag, pa

opet, ipak i nije.

Duboko u povijesti našeg vjere, tamo gdje se nalaze naši iskon, u Narodu Izraela, u njegovim psalmima, koje je i naš Gospodin Isus Krist molio, uvijek nas iznova ponese ta izvjesnost vjerovanja: On, Bog je taj, koji nas spašava. I nitko drugi. Možemo mi ljudi imati i ne znam kako mudre zamisli, i ostvarivati ih, i možemo imati toliko dobrih poznanstava - spas nam može pružiti samo On. I to je spas, koji ide daleko iznad toga što mi u našem običnom životu smatramo nužnim, ali koji mi ipak trebamo u toj našoj svakidašnjici kako bi imali dostojan i ispunjen život.

Kroz sva vremena je toj izvjesnosti vjerovanja prethodio zov za spasom: Gospodine spasi me - ili ću propasti. Pojedinci su tako zazivali. Čitavi narodi su tako zazivali - čitavi narodi i narodne skupine zazivlju tako i do današnjih vremena: Gospodine, mi sami to ne možemo. Mi smo sve pokušali, ali mi sa našim umom i sa našim snagama ne znamo kako dalje. Spasi nas sada! I onda, tako moleći i nadajući se, dostiže nas ta zahvalna poruka psalama, koja je misi dala ime: *Salvum me fecit - i si me spasio*

Temeljne odrednice vjere dale su g. Matariću inspiraciju za komponiranje ordinarija misne svečanosti. On, koji je u toliko bogoslužja služio svojom glazbom, razvio je istančan osjećaj za to, da je glazba u službi božjoj uvijek i nago-veštanje. Zato njemu, svako u bogoslužju za orguljama tako i u njegovim kompozicijama misne muzike, nije muzika sama sebi svrha, nego uvijek ono na što cijeli liturgijski čin treba ukazivati: na Gospodina Boga i put onima koji su krenuli prema Bogu, često tražeći i pitajući, koji puta sumnjajući, pa onda opet sa osjećajem da su u svojoj životnoj problematici ostavljeni sami. I možda upravo u takvoj jednoj situaciji - možda zahvaljujući nekom dobrom bližnjem - dolazi spoznaja: *Salvum me fecit - i si me spasio* - pa i onda kada to može biti izvana gledajući uopće tako ne izgleda.

Neka ove kompozicije pridonesu tome, da u mnogim ljudima ojača vjera da ih Bog ljubi - usprkos svemu. ■

NAJTRO EJNIJI IGRAČ DINAMA

DR. ŽELJKO MATUŠ
I NJEGOVIH 70. LETA

15.10.2005. AMAC-CH je organizirala proslavu rođendana svog člana i poznatog igrača Dinama.

Piše Fredi Kramer

U lijepom uglednom restoranu Mandrač u Novigradu, u mjesecu kolovozu 2005. proslavili smo sedamdeseti rođendan dr. Željka Matuša.

Bila je to prilika da našem Željku stisnemo junačku desnicu i da mu od srca zaželimo još puno zdravih i uspješnih ljeta. A naš slavljenik, kome nitko ne bi rekao da je 9. kolovoza navršio 70 godina, i da ovako živahan, u stilu izuzetno uspješnog domaćina, reminiscira sjećanja iz proteklih godina koje smo družeći se zajedno provodili.

Željko je svima jednako drag, no ja ću ipak kao njegov najstariji prijatelj podsjetiti, po mom mišljenju, na nekoliko najmarkantnijih događaja iz bogatog životnog opusa našeg velikog prijatelja koji sežu u minulih pola stoljeća. Sjećam se Željka kada je 1954. godine došao u naš klub Dinamo u Maksimiru, zvali smo ga *Zagorec*. Stigao je iz Donje Stubice u Zagreb na studij medicine i ujedno sa željom da pokuša sreću u velikom klubu. Medicinu je izabrao u spomen na svog dragog, puno prerano preminulog oca, također liječnika, a kao navijač Dinama, želio se okušati upravo u tom njemu omiljenom klubu. Bilo je to doba, kada je jedan veliki Željko - Željko Čajkovski, nakon 11 godina vjernosti Modrima dobio u svojoj 31. godini života priliku da karijeru nastavi u Werderu iz Bremena. Sudbina je htjela da Željka zamijeni - Željko. Zanimljivo, na istom položaju u navali, s brojem 10 na leđima. Stručnjaci su vrlo brzo uočili talent mladića iz Hrvatskog Zagorja. Trenirali su ga Milan Antolković i Bogdan Cuvaj.

Konkurencija je bila vrlo jaka, što se može najbolje zaključiti po imenima koji su tada konkurirala za navalu, kao Luka Lipošinić, Dionizije Dvornić, Aleksandar Benko, Vlado Čonč, Lav Mantula, Stojan Osojnak, Željko Čajkovski, a iz juniora se računalo na Dražena Jerkovića, Zdravka Prelčeca i Marijana Kolonića. Međutim, bivši veliki igrač "purgera", Milan Antolković, prepoznao je u Željku svog nasljednika i spremio ga da bude u datom trenutku najbolja zamjena reprezentativnom napadaču. Svestrani Matuš nije žalio truda ni vremena. Nastupajući na trening-utakmicama brusio je svoj

talent isto onako savjesno kako je marljivo odlazio na vježbe i predavanja teškog studija. Spremao se na dva kolosjeka u želji da ispuni svoju zadaću. Da završi studij i da postane standardni prvotimac Dinama.

I uspio je, upravo onako kako je planirao. Diplomirao je na Stomatološkom fakultetu i u nogometu postigao maksimum.

Prvu službenu utakmicu odigrao je 26. lipnja 1955. u Slavenskom Brodu protiv reprezentacije Slavenskog Broda (2:1) i postigao oba pogotka. Njegove realizatorske sposobnosti dolazile su sve više do izražaja. Bio je odličan strijelac i graditelj igre. S Dinamom je 1958. osvojio naslov prvaka Jugoslavije, a tri puta je igrao u momčadi Dinama koja je osvojila Kup Jugoslavije - 1960., 1963. i 1965. godine. Bio je standardni prvotimac dok su u modroj momčadi još igrali Ivica Horvat, Branko Kralj, Tomislav Crnković, Vlado Čonč i Branko Režek. Godina 1960. posebno je značajna u njegovoj briljantnoj karijeri, najtrofejnijeg igrača Dinama. U Parizu je debitirao u reprezentaciji Jugoslavije igrajući u finalu Kupa nacija (danas Europskog prvenstva) protiv SSSR-a. Nakon osvojene srebrene kolajne, osvojio je s reprezentacijom Jugoslavije u Rimu zlatnu olimpijsku medalju. S velikim je uspjehom igrao u sezoni 1962./63. u Kupu velsajamskih gradova (danas Kup UEFA). Dinamo je poražen tek u finalu od Valencije!

Svoj bogati opus najtrofejnijeg igrača Dinama, Željko Matuš je zaokružio sudjelovanjem na Svjetskom prvenstvu u Čileu, kada je reprezentacija Jugoslavije osvojila visoko četvrto mjesto. Od reprezentacije se oprostio 30. rujna 1962. u Zagrebu protiv SR Njemačke, odigrao 13. utakmicu, a za Dinamo je zadnji put nosio modri dres 10. lipnja 1965. na prvenstvenoj utakmici sa Sarajevom u Maksimiru. Odigrao je za najmiliji klub 428 utakmica, polučivši 150 pogodaka. I on je,



Zlatna medalja



Kako sam stao u ovo?!

kao i Željko Čajkovski, u Dinamu bio 11 godina i u tridesetoj godini života krenuo u Zürich, opet "vozeći" na dva kolosjeka. Ostao je kao nogometaš u nogometu, nastupajući za ong Fellows i FC Zürich i počeo raditi u svojoj struci zubnog liječnika, sve do umirovljenja prije šest

godina.

Iako desetljećima daleko od Maksimira, Matuš je stalno u kontaktu s voljenim klubom. Kada je reprezentacija Hrvatske igrala prvu međunarodnu utakmicu, 17. listopada 1990. protiv reprezentacije SAD (2:1) jedini je od bivših igrača koji žive u inozemstvu, došao u Zagreb i nazočio tom povijesnom događaju. Bio je nazočan i na obilježavanju 90. obljetnice Građanskog, čiji je Dinamo sljednik, na svečanoj sjednici u Starogradskej vijećnici u Zagrebu. Ovog proljeća izabran je u Skupštinu NK Dinamo, zajedno s dva bivša velika igrača, nositeljima dresa s brojem 10 na leđima - Milanom Antolkovićem i Željkom Čajkovskim. To su trojica legendarnih igrača, koja su na položaju lijeve spojke obilježila slavno Dinamovo purgersko razdoblje.

U svom dugogodišnjem radu kao član vodstva kluba i novinara, komentator Radio Zagreba i Hrvatskog radija, prijateljvao sam s predstavnicima svih generacija, no najbolji prijatelj mi je bio i ostao - Željko Matuš, kompletna osoba, na ponos hrvatskom športu i hrvatskom nogometu.



ZA DJECU VUKOVARA PODAJ SREĆU - VRATIT ĆE SE

Piše Đurđica Mućnjak

Kao da je bilo jučer. A prošlo je već više od godinu dana! Tih smo ranijesenskih dana u našoj župi ugostili zbor Panis Angelicus iz Zagreba, mlade zagrebačke tamburaše, velečasnog Matu Matica iz zagrebačkog naselja Vrapče i fra Zlatka Špehara, gvardijana vukovarskog. Tri su dana prošla uz pjesmu i veselje. Bilo je neobično i lijepo vidjeti kako su se isprepleli običaji, kultura i mentalitet Hrvata i Švicaraca. Posebno je zanimljivo bilo što su Švicarci toliko uživali uz našu tamburu, da zagrebački tamburaši više nisu ni išli na pauzu.

No, povod našega druženja ipak je bio puno ozbiljniji. Naime, naša župa u Kirchdorfu sudjeluje u projektu izgradnje cjelodnevnog boravka za školsku djecu u Vukovaru. Obitelj Sohn, dijakon Herbert i Margreth, voditeljica zborova iz Kirchdorfa, uveliko su pridonijeli da se dosad sakupilo preko 30.000 CHF. Na tom se našem druženju fra Zlatko Špehar raspričao o djeci Vukovara i pozvao sve prisutne da dođu u Vukovar i sami vide kako ta

djeca žive. Njegova je priča toliko dirnula srca svih pristunih, da smo se počeli pripremati za put.

Pola godine kasnije, 25-oro djece i omladinaca i 14 odraslih našlo se na putu za Vukovar. U autobusu su se našli i *Murmi*, maskota dječje emisije na švicarskom programu, i članovi grupe *I-A-O* (Kinderhilfegruppe) iz Nussbaumena. No, nismo mogli posjetiti Hrvatsku, a da ne posjetimo i Zagreb. Tu su nas dočekali zborashi Panis Angelicus s kojima smo razgledali znamenitosti Gornjega grada, Katedralu, Markovu crkvu, Kamenita vrata i zagrebački trbuh, Dolac. Poseban je doživljaj bio spustiti se s Gornjega grada uspinjačom u centar, tik do poznate zagrebačke slastičarnice Vinček. Naravno, nismo mogli odoljeti sladoledu i kremšnita. Večer smo proveli u Vrapču uz razanj i pjesmu i pjevali bismo i do jutra da nas u rane jutarnje sate nije čekao nastavak puta.

U autobusu smo, vozeći se prema Vukovaru, kratko prošli povijest Hrvatske, Zagreba i, naravno, Vukovara. Pričali smo o djeci Vukovara, ratu, minskim poljima i razrušenome gradu. Nakon Švicarske i raskošnoga Zagreba teško je bilo shvatiti da postoji Vukovar, ovakav Vuko-

var. Zagreb nam se u tom trenutku učinio još raskošnijim! Sve nas se to jako dojmilo, a posebno djecu, koja su tek tada shvatila da u blizini Švicarske još postoje gradovi, gdje se djeca igraju nedaleko od minskih polja, spomenika, grobnica, ruševina. Teško je od svih utisaka odvojiti najjači. Za mene je to bilo kad smo došli do crkve gdje je dvadesetak djece iščekivalo naš dolazak. Potrčali su prema crkvi vičući: "Došli su nam Švicarci!" Zajednička misa prošla je uz puno pjesama, a domaćine je posebno dojmilo što "pravi" Švicarci znaju pjevati pjesmu "Zdravo, Djevo". I *Murmi* je imao zadatak. Dijelio je, na radost djece, čokoladu. Stotinu prstiju ispružilo se u želji za slatkišem. Te će ruke jednoga dana obnavljati grad, zidati nove kuće i oživjeti Vukovar. U tom gradu još uvijek ima djece kojima je jedini topli obrok onaj, koji dobiju u školi do koje moraju pješačiti, jer nemaju za mjesečnu kartu. Nitko ne smije dozvoliti da te ruke ovaj Božić ostanu prazne!

Ima mnogo gladnih na svijetu, ali negdje treba početi. Mi smo počeli u Vukovaru i nastavili i ove godine s akcijom božićnih paketića pod motom "Gib Glück – es kommt zurück" - "Podaj sreću - vratit će se". ■

IZJAVA ZA ŠTAMPU TVRTKE "ENERS S GESELLSCHAFT FÜR REGENERATIVE ENERGIEN MBH"

DRUGO POSTROJENJE ELEKTRIČNIH VJETRENJAČA U HRVATSKOJ

Preveo i skratio: Osvin Gaupp



Prvo postrojenje od sedam vjetrenjača za proizvodnju električne energije izgrađeno je na otoku Pagu. Tvrtka

EnerSys GmbH (Bietigheim-Bissingen u blizini Stuttgarta, Njemačka) najavila je 30.11.2005. početak radova na drugom takvom postrojenju u Hrvatskoj. U blizini Šibenika, na planinskom lancu Trtar-Krtolin biti će do sredine 2006. izgrađeno 14 vjetrenjača sa ukupnom snagom od 11,2 MW odnosno 800 kW po vjetrenjači. Visina vjetrenjača do centra osi iznosi oko 50 m, što je relativno malo za takovu instaliranu snagu. Usprkos toga se očekuje relativno visoka godišnja proizvodnja od 30'000 MWh zahvaljujući vrlo povoljnim vjetrovnim uvjetima.

Projekt vodi tvrtka EnerSys d.o.o. sa sjedištem u Dubrovniku, a u vlasništvu njemačke kompanije. Prema izjavi tvrtke suradnja sa vlasti na lokalnoj i državnoj razini u svezi sa dobivanjem dozvola je bila vrlo dobra (nahezu reibungslos). Postrojenje očito financiraju tvrtke EnerSys i WPD AG, Bremen i za otkup

energije su napravile ugovor sa Hrvatskom Elektroprivredom (HEP). Voditelj projekta u Hrvatskoj, dipl. ing. Andreas Chollet, izjavio je da se namjeravaju etablirati u Hrvatskoj i sukcesivno realizirati daljnja takova postrojenja. Ako projektiranje bude napredovalo prema očekivanjima, onda bi se već u 2006. g. moglo početi sa gradnjom postrojenja slične veličine samo nekoliko kilometara od postrojenja Trtar-Krtolin. Prema njegovim riječima hrvatska vlada pozdravlja i podupire korištenje energije vjetra. S jedne strane vlada nastoji znatno smanjiti ovisnost Hrvatske o uvozu električne energije, a s druge strane, obzirom na pregovore o ulasku u EU, želi preuzeti europske ciljeve glede regenerativne energije. U pripremi je zakon sličan njemačkom - za napajanje električne mreže takovom vrstom energije.

Primjedba prevoditelja:

Obzirom da u svojoj struci radim između ostalog na određenim komponentama za električne vjetrenjače imam uvid u pozitivne i negativne aspekte istih.

Pozitivno je što se u krajnjoj liniji iskorištava sunčeva energija, koja je sa ljudskog stanovišta neiscrpna. Kažem s ljudskog stanovišta, jer će se i sunce jednoga dana ugastiti. Međutim, iako je proizvodna cijena električne energije dobivenom vjetrenjačama u zadnje vrijeme znatno pala zbog njihove masovne proizvodnje, što je snizilo investicijske troškove, ona još uvijek nije konkurentna. Usprkos toga u zadnjih 5 godina je izgrađeno ogroman broj takovih postrojenja u Europi, prije svega u Njemačkoj i Danskoj, i to zahvaljujući sub-

vencijama. S jedne strane EU potpomaže izgradnju takovih postrojenja, a s druge strane su donešeni zakoni koji prisiljavaju elektroprivredna poduzeća na otkup te energije po cijeni koja pokriva troškove proizvodnje. Takav zakon se očito priprema i u Hrvatskoj.

Negativna značajka vjetrenjača je njihova neuračunljiva proizvodnja energije, jer ovisi o vjetru. Poboljšanje za taj problem bi bilo uskladištenje energije u električnim akumulatorima, ali to je zasa sada vrlo skupa tehnika i upotrebljena je dosad samo u specijalnim slučajevima. Daljnji negativni aspekti vjetrenjača su buka i vizuelno zagađivanje pejzaža. Rentabilnost vjetrenjača je posebno dobra u predjelima gdje vjetar puše tokom čitave godine sa umjerenim intenzitetom. To je slučaj u priobalju Atlantskog oceana i sjevernog mora, ali po mom sudu ne na Jadranu. Iz podataka koje je dao EnerSys lako se može izračunati prognozirana iskoristivost postrojenja Trtar-Krtolin, t.j. koliko se u prosjeku od instalirane snage stvarno upotrijebi za proizvodnju. Ona iznosi 31 % i to je relativno visoka iskoristivost. Ako podatak nije friziran onda se radi o posebno povoljnoj lokaciji na Jadranskom priobalju, koja po mom mišljenju predstavlja izuzetak. Osim toga, iako su vjetrenjače tako koncipirane da mogu odoliti olujnom nevremenu, refule sjevernojadranske bure su posebnost koju ni Atlantik ni Sjeverno more ne poznaju. Zbog unakažavanja pejzaža i zbog po mom sudu slabe rentabilnosti, nisam oduševljen sa gradnjom vjetrenjača u Hrvatskoj. ■

ŠVICARAC ROĐEN PRIJE 400 GODINA SERA IN SCH N

U nedjelju, 23.10.2005. u Menzingu, rodnom mjestu slikara Serafina Sch n, svečano je obilježeno 400 godina njegova rođenja. Taj kasnorenesansni slikar, dolazi kao mladić (1630.) na Trsat u marijansko svetište i stupa među franjevce. Iste godine započelo je obnavljanje izgorjelog samostana i crkve, gdje on stvara prekrasne slike koje danas pobuđuju veliko zanimanje javnosti i stručnjaka. Mistična večera njegova je najpoznatija slika. U trsatskom svetišu ostaje do kraja života, a svoje rodno mjesto posjećuje da bi u crkvi u kojoj je bio kršten, oslikao oltarnu sliku.

Prigodnu izložbu je otvorio dr. Andrić, veleposlanik RH u Švicarskoj, u prisustvu gostiju iz Hrvatske, fra Matija Kren (vikar Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda iz Zagreba), fra Lucije Jagec (čuvar Svetišta Majke Milosti na Trsatu), Ivanka Persić (pročelnica Gradskega odjela za kulturu grada Rijeke), Ljubica Stipaničić (zamjenica direktora Hrvatskoga radija Rijeka), te Bernardin i Janja Modrić. Izaslanstvo iz Hrvatske pozdravila je gradonačelnica Menzingena, Margrit Hegglin.

Hrvatski i švicarski vjernici iz kantona Zug povezani su s Crkvom u Hrvata. Vjernici Zuga darivali su 1993. godine orgulje za franjevačku crkvu sv. Križa u zagrebačkom naselju Siget, a iz Menzingena 2003. godine za franjevačku crkvu sv. Ive u Podmilačju pored Jajca u Bosni i Hercegovini.

RANZISKANER SERA IN SCH N

Piše fra Lucije Jagec, gvardijan Svetišta Majke Božje na Trsatu

Trsat, das heute zur Stadt Rijeka gehört, war einst eine Siedlung oberhalb von Rijeka. Rijeka und Trsat sind kroatische Orte mit einer langen und ungewöhnlichen Geschichte. Das Heiligtum der Muttergottes entstand Ende des 13. Jh. und seine Anfänge sind mit der Tradition verbunden, wonach das Häuschen der Muttergottes aus Nazareth zuerst nach Trsat und danach von Trsat in das italienische Städtchen Loreto übertragen wurde. Um den Pilgern zu dienen, die zum Heiligtum nach Trsat kamen, rief der Fürst Martin Frankopan die Franziskaner nach Trsat und baute ihnen das erste Kloster, doch verbrannte der größte Teil dieses Klosters am 05. März 1629. Von 1628 bis 1631 wurde das Kloster vom leitenden Franziskaner in Westkroatien dem Provinzial Mihovil Kumar erneuert.

Nach der Erneuerung des alten Klosters baute er auch ein neues und vers-



ch nerte die Gelbniskirche und die Räumlichkeiten des Klosters. Mit dieser Arbeit beauftragte er den Maler Serafin Sch n. Er kam 1630 mit seinem Malerzubehör - Pinseln, Farben und Mappen mit graphischen Blättern, die ihm als Vorlage für die Werke dienen sollten, mit denen er das erneuerte Heiligtum verzieren sollte.

Damals war Sch n noch ein Anfänger, aber ein geschulter Maler. Heute besteht das berühmte Werk dieses Malers aus acht Bildern in Öltechnik, wovon sich zwei in seiner Geburtsstadt Menzingen und die restlichen in Trsat befinden. Im Kloster von Trsat ist sein Zyklus von Wandbildern zu finden, die die Szenen aus den Leben der Gottesmutter und Christus zeigen. In Trsat blieb er über zehn Jahre. Hier trat er in den Franziskanerorden der Provinz Kroatisches Bosnien ein. Es scheint, dass er bis zum Tode in Trsat tätig war, weil wir aus der Menzinger Chronik erfahren konnten, dass er am 14. August 1642 in Trsat starb.

In Trsat gibt es mehrere Werke von Sch n. Das wichtigste ist das Abendmahl der Heiligen Familie. Dies ist ein Bild von imposanter Größe 214 x 784 cm, das sich im Sommerspeisesaal des Klosters befindet, einem besonderen Interieur, das Anfang des 18. Jh. vom Maler Christofor Tasca verziert wurde. Das Bild ist eine Komposition von drei getrennten Szenen. In der Mitte befindet sich die Heilige Familie am Tisch, auf dem ein einfaches vegetarisches Mittelmeergericht gezeigt wird. Auf einem weißen Tisch Tuch sind Platten mit drei Pfeln, genauso vielen Eiern, ein Weinkrug und Trauben für Jesus. Er erhebt die Hand wie ein junger Lehrer und ein Mensch, der den Tisch segnet. Rechts von ihm sitzt die Jungfrau Maria, seine Mutter, voller Frömmigkeit und links von ihm ist sein Pflegevater Josef.

Sch n hinterließ auch Bilder in der

Wallfahrtskirche von Trsat. Dort befinden sich drei Altarbilder von Sch n, die wahrscheinlich auch 1631. entstanden sind.

Das Bild "Hl. Nikolaus mit Fürsprechern" befindet sich auf dem ersten Altar rechts vom Eingang ins Hauptschiff der Kirche und war ziemlich beschädigt, so dass seine ursprünglichen Züge nicht besonders gut erhalten sind. Einige kroatische Kunstgeschichtsforscher verbinden das Motiv dieses Bildes mit dem Bild des kroatischen Malers Julije Klović, den wir "Michelangelo der Miniature" nennen. Um den Hl. Nikolaus herum sind einige andere Heiligen, die Sch n wahrscheinlich selbst ins Bild einkomponiert hat, weil es sich um Heilige handelt, die vom Volk aus der Gegend, in der Trsat liegt, verehrt wurden.

Fast identisch ist die Komposition des Bildes der "Hl. Katharina und die Märtyrerinnen", die sich auf dem rechten Altar unter dem Triumphbogen befindet, dass das Sanktuarium der Kirche umrahmt. Weil es besonders gut erhalten ist, ist es ein Prachtbeispiel für das ausgesprochene malerische Können von Sch n, das farbenreich und mit vielen Nuancen versehen ist, mit geschickt eingebauten kleinen Details und mit Lichtreflexen, die mit Punkten oder kurzen Strichen dicker weißer oder gelblicher Farbe erzielt wurden.

Auf dem Pallium der Hl. Katarina sehen wir zehn Heilige. Dies sind die Heiligen Dorothea, Katharina, Apolonie, Agatha, Magdalena, Klara, Lucia, Elizabeth von Ungarn, Barbara und Ursula. Es dominiert die heilige Katharina, wahrscheinlich deshalb, weil sie die Schutzpatronin mehrerer Katharinas aus dem Adelsgeschlecht der kroatischen Fürsten den Frankopan war, die die Erbauer des Heiligtums von Trsat waren.

Die lateinische Inschrift auf der Rückseite eines Bildes bestätigt eine tiefe Verehrung des schweizerischen Malers dem Menschen gegenüber, der ihn nach Trsat gebracht hat und die er in noch einigen seiner Bilder aufzuweisen wird. Die Inschrift lautet: *... r den sehr verehrten Vater Mihovil Kumar, den Generaldefinitoren, Provinzial und Erneuerer des Klosters, vom ranziskaner Serafin Sch n, Bruder mit abgelegtem Gelbde 1631 gemalt.*

Wir in Trsat schätzen die Werke von Sch n. Der Bildhauer Zvonimir Kamenarović schuf das Relief von Sch n, das sich in der Kapelle des Hl. Antons im Heiligtum von Trsat befindet und die Stadt Rijeka hat eine kleine Straße südlich des Klosters nach ihm benannt.

■

Da se ne zaboravi BOŽIĆ 1992.

Piše Jadranka Cigelj

Sumrak se uskoro pretvorio u mrklu noć. Gledajući je kroz prozorsko staklo sa kojeg su se još cijedile kapljice ledene kiše, zato mi uzdah nad pomisli kako će mi noge, ponovno mokre i prozeble od prosinačke sušnježice, trnuti do jutra u oskudno grijanom stančiću.

Posramljeno otjerah samosažaljenje izazvano rupama na čizmama dobivenim u Caritasu. Što li je sa mamom i tatom? Učinilo se kako pucnjevi paraju noć i za trenutak odlutah u Prijedor.

"Kolegice! Vi danas niste ručali?! Si gurno doma čeka bakalar i kolači?!" smješeći me zapita kolega u čijim rukama primijetih vrećicu iz koje je virio vrh dimljene šunke. Prijateljski osmijeh kojim me hrabrio znajući za moje roditelje i brige, koje su me mučile pokušavajući ih mjesecima iščupati sa područja Republike Srpske i dovesti u Domovinu, bio je tog trenutka hrana koju pohlepno zgrabih.



"Sretan Božić Vjeko Vama i Vašoj obitelji. Ne, nisam ručala. Ne osjećam glad." Stisak ruku. Na izlasku mi još jednom mahnu, i ja se uputih prema visokoj sjeni sina koji me brižno čekao. Sjena se pretvori u predragi lik. Usne mu dodirnuše moje čelo, a toplina ruke obgrli ramena. Šutke smo silazili Radićevom ulicom, trudeći se ne primijetiti ljude natrpane paketima i darovima, koji su se veselo gurali pored nas.

A možda i mi jednom ponovno uđemo u ovakav dućan?!

Mladićev tihi glas nagna me da bacim pogled prema natpisu "Delikatese". Napraviti ću Ti palačinke večeras. Mislim, negdje je ostalo i đema. Htjedoh reći, ali ga umjesto toga primih čvrsto ispod ruke, kradomice zagledajući prelijepo lice, čiju je mladost negdje u izbjeglištvu prekrpio izraz brige. Ali živ je. Živi smo. U Hrvatskoj smo. Još samo tata i mama...

Javlju li se Jela i djeca?

zateče me njegovo pitanje. Ne čekajući odgovor, nastavi još samo da im je Jozo živ, a tko zna... i čuda se dešavaju..."

Ne htjedoh prihvatiti razgovor o nestalom prijatelju i njegovoj obitelji, već ga pogurah kroz gomilu prema tramvaju.

U Americi se, barem formalno, dobro pazi da nijedna etnička, vjerska, rasna ili bilo koja druga skupina nije diskriminirana. To koji puta dovodi do diskriminacije većine, na što cilja slijedeća anegdota, koja potječe iz Engleske. Iako misli da je nešto posebno, Europa slijedi sa izvjesnim zakašnjenjem sve dobre i loše "trendove" iz Amerike. (Tako Europa i Hrvatsku prisiljava na diskriminaciju Hrvata na račun Srba povratnika.)

KORESPONDENCIJA ELEKTRONSKOM POŠTOM POVODOM NADOLAZEĆIH BOŽIĆNIH PRAZNIKA U JEDNOJ TVRTCI:

datum: 1. studenog

šalje: Pauline Lewis, sekretarica

Predmet: Proslava Božića

Veseli me da vas mogu obavijestiti da će se ovogodišnja božićna proslava naše kompanije održati 23. prosinca sa početkom u podne. Imati ćemo roštilj i bar sa raznovrsnim pićima. Svirati će manji orkestar sa tradicionalnim repertoarom božićnih pjesama, svatko može slobodno zapjevati. Božićnu jelku ćemo postaviti oko 13 h. Mogu se razmjenjivati darovi, ali ne bi trebali biti skuplji od 10 kako bi svatko mogao sudjelovati. Sretan Božić Vama i Vašoj obitelji. Pauline

datum: 2. studenog

šalje: Pauline Lewis, sekretarica

Predmet: Proslava praznika

Jučerašnjim dopisom nije se ni na koji način mislilo isključiti naše namještenike židovske vjere. To se odnosi i na sve one koji nisu kršćani. Da ne bi došlo do nesporazuma proslavu ćemo odsada zvati "Proslava praznika". Neće biti božićne jelke niti božićnih pjesama. Imati ćemo drugačiju vrstu glazbe na Vaše zadovoljstvo. Sve u redu?

Sretne praznike Vama i Vašoj obitelji.

Pauline

datum: 6. studenog

šalje: Pauline Lewis, sekretarica

Predmet: Proslava praznika

Udovoljiti ćemo želji članova "Anonimni alkoholičari" i za njih postaviti poseban stol. Ali, kako da označim rezervaciju? Ako napišem za koga je rezerviran stol, onda neće biti više anonimni? Zaboravite izmjenu darova. To nije dozvoljeno jer sindikat smatra da je 10 puno previše, a direkcija misli da je premalo. Izmjena darova nije dozvoljena

Pauline

datum: 7. studenog

šalje: Pauline Lewis, sekretarica

Predmet: Proslava praznika

Koliko različitih ljudi ima. Nisam ni znala da se ove godine muslimanski sveti mjesec ramadan, koji zabranjuje jelo i piće za vrijeme dana, poklapa sa našim praznicima. Kako bi zadovoljili i one muslimanske vjere mi ćemo za njih servirati jelo na završetku proslave, ili možda da pripremimo vrećice kako bi jelo mogli ponijeti kući? U međuvremenu sam organi-

ziranje rupe u čizmama. Noge mi, plivajući u mokroj studeni, ponovno vratiše tjeskobu. Izbjegavala sam gledati bilo u raskošnu jelku na Trgu, bilo u nasmejana lica prolaznika... Stisnuh u džepu onih 20-tak HRD i osmjehnuh se prema sinu.

Kad budemo prolazili kroz park, otrgnut ćemo jednu granu jele... i sa malo vještine i vate, imat ćemo i naš blagdanski ugođaj. Imamo li još koju konjersku ribu? A kad bi napravila palačinke...

Mama, samo neka su nam oni živi...!

Oboje utonismo u razmišljanje, snatreći zajednički san. A negdje u krajičku skrivenih misli, zatreperiše nam zajednički strahovi i nade okupani neonskim svjetlom reklama grada na čijoj periferiji smo još mogli čuti odjeke agresorske vojske.

U razdraganoj masi prolaznika pokušah razabrati pogled, koji bi nosio iskru razumjevanja. Čuti toplinu riječi, koja poziva bar jednog Hrvata izbjeglog od ratnih strahota Bosanske Posavine, a koji u izgnanosti masi istih, strpljivo cupkajući na studeni blagdanskog večerjara, čeka vrijeme polaska u privremeno sklonište, nastojeći skrbati plašt satkan od dostojanstva, ljubavi i čežnje i zavaravajući se kako je jedan među istima. ■

zerala stol za trudnice u blizini toaleta. Homoseksualci će isto imati vlastiti stol, to vrijedi i za lezbijke (odvojene od homoseksualaca). Da, stol za homoseksualce će također biti aranžiran cvijećem. Imati ćemo i posebne povišene stolice za one malog rasta. Za sve koji su na dijete biti će priređena posebna hrana sa malo masti. Ali zahtjevu za hranom bez soli za one sa povišenim tlakom ne znam kako udovoljiti. Jesam li nešto zaboravila?

Pauline

datum: 8. studenog

šalje: Pauline Lewis, sekretarica

Predmet: Proslava praznika

Sad mi je pukao film. Samo ste mi Vi vegetarijanci još trebali. Imat ćemo roštilj, svidalo vam se ili ne. Ako Vas roštilj smeta sjednite za stol koji je najdalje od "lomče za nevina bića". K vragu, dobit ćete svoj bife od salate, sve biološki. Ali znajte, rajčice su isto živa bića, koje također boli kad ih se reže.

Nadam se da će vam svima na toj proslavi polziti i da će te svi pocrkati..

DOĐAVOLA SVI.

datum: 9. studenog

šalje: John Bishop, direktor

Predmet: Pauline Lewis i Proslava praznika

Siguran sam da govorim za sve kad našoj Paulini želim od sveg srca čim prije ozdravljenje. U međuvremenu je direkcija odlučila otkazati Proslavu praznika. Umjesto proslave svatko ima 23. prosinca slobodno poslijepodne. ■

Poštovanom Uredništvu!

Prije dva dana nam je stigao novi broj DO i na prvi pogled nas razveselio s naslovnicom "HKZ pobijedila". Svima koji ste se zauzimali za opstanak Zajednice, veliko hvala. Pridružujemo se Upravnom odboru i posebno zahvaljujemo gospodinu Gauppu na požrtvornosti. Iskreno rečeno divimo mu se i na hrabrosti. Preuzeti na sebe ovako važnu stvar nije mačji kašalj, jer da nas nije obranio, zloće bi ga prozvale krivcom.

Ovaj broj je neobično bogat odličnim temama (razgovori s Međimorcem, kardinalom Puljićem, fra Šitom, izvještaj o Vukovaru, Bijela Hrvatska – Crvena Hrvatska....). Posebnu radost priuštila su nam naša djeca koja, vidi se, vole našu Hrvatsku iako u njoj nisu rođeni niti u njoj odrastaju. Svaka čast hrvatskim mamama i tatama na domoljubnom odgoju podmlatka. Srdačne pozdrave, **Marija i Tomislav S.**

Draga gospođo i dragi gospodine Gaupp!

U svojoj sam prelijepoj Gornjoj Stubici. Od sinoć navečer imam i taj naš dugo i željno očekivani najnoviji broj DO. Odličan je i ohrabrujući. Impozantni su (i mnoštvom i kakvoćom priloga) i Vaši osobni udjeli, pri čemu sam svjestan da pored tih jasno vidljivih ima još puno i onih na vani "nevidljivih". Ne mogu a da Vam na tom Vašem angažmanu osobno ne odam i priznanje i zahvalnost te i sa svoje strane rado "supodpisujem" onu zahvalu Osvinu na str. 22.

Inače: Pored svih drugih vrijednih i sve jednog od drugog boljih priloga, izričito važnim smatram odlično sročenu "REZOLUCIJU HSK-a" kao i činjenicu da ste ju uvrstili u DO.

Uz najbolje želje i srdačne pozdrave! **Marijan Karabin**

Poštovana gospođo Dunja,

primila sam danas Društvene obavijesti i odmah zahvaljujem. Uistinu su informativne, ja i tek površnim prelistavanjem, osjećam da su tamo neki ljudi međusobno slični, da dijele zajedništvo, čuvaju tradiciju, iznad svega ljubav prema Hrvatskoj i što je još važnije, to prenose na mlade i daju im i primjeren prostor da izraze svoje osjećaje, misli i boje. Tako se na najbolji način osigurava kontinuitet domoljublja. Bravo! Svakako da ovakav odabir, uz odličan uvodnik i druge teme, može osigurati samo odličan glavni urednik sa dobrim uređivačkim kolegijom.

Stoga moje iskrene čestitke gosp. Osvinu, Vama i Vašim suradnicima.

Mira D. ■

**PRVENSTVO EUROPE U PLESU
"EUROPEAN OPEN 2005"****BRONCE U OSIJEK I
SLAVONSKI BROD**

Piše Milan Bugarić

Nakon trodnevnog sudjelovanja na europskom prvenstvu u plesu *European Open 2005*, koje je održano u Leondingu pokraj Linza, plesači iz Osijeka i Slavenskog Broda vratili su se s brončanim odličjima oko vrata. Bio je to vrhunac višemjesečnog plesnog truda i odricanja.

Na prvenstvu je nastupilo više od tisuću plesaca iz desetak europskih zemalja. Iako su govorili različitim jezicima, plesači su se odlično sporazumjeli na plesnom podiju, jer ples je univerzalni jezik koji ne poznaje kulturne i nacionalne granice. Ples je govor tijela, umijeće i umjetnost kojoj je čovjek i autor, i sredstvo, i samo umjetničko djelo. Tako se na jednom mjestu, u različitim izričajima, mogla vidjeti sva ljepota plesnog pokreta. Sucima su prezentirane različite plesne tehnike, od hip-hopa, akrobatskog plesa, suvremenog plesa, jazz-dancea, musicala i velikih plesnih pro-

dukcija, koje su karakteristike velikih kazališnih kuća.

Svi su suci ovoga natjecanja istaknuli koreografiju koji su svi odreda radili predstave na Broadwayu i većim kazališnim kućama u Europi.

- Iako smo znali da je na natjecanju preferiran jazz-dance plesni pokret, na natjecanje smo izišli s originalnom izvedbom estern polke, koja je pravi mamac za publiku. Svoje smo napravili, u dva nastupa u klasi Open podigli smo publiku na noge i više smo nego zadovoljni odlukom sudaca koja nam je dodijelila broncu za pokazanu kvalitetu plesne izvedbe - rekla je Ivana Valentić, plesačica i tajnik ŠPU Feniks iz Osijeka, dodajući da je put u Leonding bio dragocjeno iskustvo za sve plesače.

Sličnog je mišljenja i Olja Andrusenko, ukrajinska koreografkinja Brodskih leptirića iz Slavenskog Broda. Oljine su djevojke također osvojile broncu u klasi Plesne produkcije, i to s koreografijom Carmen.

- rvi put izlazimo na međunarodno natjecanje i, unatoč velikom umoru od trodnevnog natjecanja, iznimno smo zadovoljni nastupom i brončanom ocjenom sudaca. Dovoljno je to što smo se našli u konkurenciji s profesionalnim

ansamblima, vidjeli kako oni to rade. Dolazimo i dogodine! - rekla je Olja.

Brođanke su, zahvaljujući izvrsnoj trenerici, pokazale izuzetnu gracioznost na plesnom podiju pa stoga uspjeh nije ostao. Samo natjecanje nije imalo klasičan bodovni karakter. Nije to bila borba za pozicije, nego se prvi put ocjenjivala plesna kvaliteta. Pokazalo se da je ova metoda, uz prisutnost vrhunskih sudaca koreografa, više nego dobra. Nekima je pružena šansa (dobili su ponude kazališnih kuća) da im ples od statusa amatera postane posao. Tko zna, možda će i netko iz Hrvatske zaplesati na inozemnim daskama koje život znače! ■

**feniks
nastupa na**

**Hrvatskom balu
18. veljače 2006.
Casino Zürichhorn Lake Side**



HRVATSKA OSVOJILA DAVIS CUP

Piše O. Gaupp

U nedjelju, 5. prosinca 2005. glatkom pobjedom Ančića nad Martinakom u tri seta, Hrvatska je po prvi puta osvojila Davis cup, najveći momčadski trofej u tenisu. Već je kvalifikacija Hrvatske za to prestižno natjecanje bila velik uspjeh, a na njezinu pobjedu nitko od poznavatelja tenisa nije računao. To je sigurno najveći uspjeh hrvatskog sporta u 2005. godini. U sjeni natjecanja za plasman na svjetsko nogometno prvenstvo u Njemačkoj, nastup hrvatske teniske ekipe u prvom kolu Davis cupa je prošao skoro pa nezapaženo u široj javnosti. A upravo ta prva pobjeda nad Amerikancima na njihovom terenu dao je poleta Ljubičiću i Ančiću da svladaju Rumunje, Ruse i Slovake i upišu se u vječne anale. Ljubičić je ponio najveći dio tereta. Bez obzira na njegovo opterećenje kao profesionalni igrač na raznim turnirama, bez obzira na trenutačnu formu, taj simpatičan i skroman Hrvat iz Bosne uvijek je kao u nekom zanosu davao najviše u hrvatskoj reprezentaciji. Pobjedio je sve svoje protivnike do zadnjeg susreta sa Slovakom Hrbaty-em, kad je već iscrpljen od tolikih turnira posustao. Za to

je u zadnjem susretu uskočio Ančić i upisao zadnji poen za Hrvatsku kojim smo pobijedili Slovake sa 3 naprama 2. Odlučujuće za ovaj fenomenalni uspjeh hrvatskog sporta je harmonija Ljubičića i Ančića u parovima, pobijedili su u svim susretima, a pobjeda u pet setova nad američkim parom – koji kotira kao najbolji na svijetu – je senzacionalna. To je bio pravi krimi u pet setova u kojem su Hrvati iznenadili napuhane i samouvjerenе Amerikance i otpašili ih u vječna lovišta da razmisle o tom prastarom narodu, kojeg su do nedavno njihovi političari posprdno nazivali plemenom, a koji je imao svoju državu daleko prije nego što



su se neki engleski vagabundi udružili u zločinačku bandu i počeli tamaniti sjevernoamerička plemena, čime su počinili prvi novovjeki genocid i etničko čišćenje. ■

Kapetan hrvatske momčadi: Nikola Pilić			
Igrač	Mjesto rođenja	Stariost	ATP poredak
Ivan Ljubičić	Banja Luka	27	9
Mario Ančić	Split	27	22
Ivo Karlović	Zagreb	27	72
Goran Ivanišević	Split	34	Bez kvalifikacije

AKO SE JOŠ NISTE PRIJAVILI, POŽURITE, JER GDJE JOŠ MOŽETE DOBITI

TJEDAN DANA LJETNOG ODMORA I ZABAVE ZA SAMO 285 EU ?

<http://.zadar2006.com/>



HRVATSKE SVJETSKJE ZADAR IGRE 15.7.-21.07.06.

RUBRIKA: TIJELO, DUŠA I DUH

EINE BÜNGUNG ZUR VORBEREITUNG AUF DIE FROHE WEIHNACHTSZEIT:

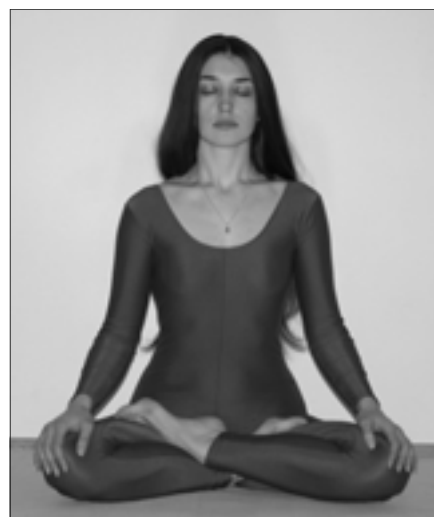
DIE MEDITATION DER LIEBE

DER WEG ZU INNERER UND
MENSCHLICHER HARMONIE

Piše Iris Martina Kovič

Meditation ist ein natürlicher Zustand des menschlichen Bewusstseins. Jeder Mensch meditiert jeden Tag: in den Momenten tiefster Entspannung nach einem hektischen Arbeitstag, in den Augenblicken unmittelbar vor dem Einschlafen. Diese Ausflüge in die Bewusstseinssebenen oberhalb der Gefühle und Gedanken sind jedoch zu kurz, so dass der Mensch dies weder wahrnehmen noch einen Nutzen daraus ziehen kann. Meditation bedeutet in ihrer höchsten Form, die Gefühle und Gedanken zu stoppen – bei gleichzeitiger vollkommener GEISTESANWESENHEIT. Diese Kunst des "Gedanken-Stoppens" kann

erlernt werden. Der gesundheitliche Nutzen dieser Technik ist vielseitig: die Qualität des Schlafes sowie die Fähigkeit der Entspannung und Erholung verbessern sich erheblich, der Mensch hat bedeutend mehr Vitalkraft, psychoso-



matische Krankheiten können geheilt werden. So bietet z.B. eine der größten privaten Krankenkassen in den Niederlanden ihren meditierenden Mitgliedern 30 % niedrigere Prämien an, da regelmäßig Meditierende zu 87 % weniger unter Herzkrankheiten leiden, zu 55 % weniger Tumore und bedeutend weniger Infektionskrankheiten haben.

Doch der Nutzen der Meditation ist noch umfassender: er reicht von der immensen Steigerung der Konzentration, über die Umwandlung negativer, die Gesundheit und die Lebensqualität belastender Gefühle und Gedanken (wie Ärger und Trauer) in positive, unterstützende Gefühle und Gedanken (wie Liebe und Freude) bis zu tiefer Erkenntnis des Lebens oder – für religiöse Menschen – Gottes.

Die "Meditation der Liebe" ist universell anwendbar und gleich wirkungsvoll, ob man sie zur Förderung der Gesundheit und der Lebensqualität oder aber zur Erreichung höchster geistiger Ziele an-

wendet. Ihr Spezifikum ist, dass sie sich einen weiteren natürlichen "meditativen" Zustand des menschlichen Bewusstseins zu Nutzen macht: den Zustand der Verliebtheit. Verliebte Menschen halten sehr häufig und leicht die Gedanken sowie eine Vielzahl alltäglicher kleiner Gefühle an, um den telepathischen Liebeskontakt zu genießen. Die Verliebtheit und Liebe wiederum sind, wie die Meditation, Fähigkeiten der menschlichen Seele, die entwickelt werden können. Mit der vorgestellten Meditationstechnik "Meditation der Liebe", auch bekannt als "Komaja-Meditation", wird die Fähigkeit oder Kunst des Liebens (die Liebe zum Partner, zu den Kindern, die Liebe zum Nächsten oder die Liebe zu Gott) bewusst gemacht, geübt und gesteigert. Man kann sich leicht vorstellen, was die Meisterung dieser Fähigkeit für das persönliche Lebensglück, für das geistige Wachstum sowie für das soziale und religiöse Miteinander bedeutet.

Die Technik: man meditiert 30-40 Min. jeweils morgens und/oder abends. Während der meisten Zeit halten wir die Wirbelsäule, Hals und Kopf gerade, d.h.

wir sitzen aufrecht auf einem Stuhl oder im Schneidersitz auf dem Boden. Zuerst entspannen wir den Körper, insbesondere die Stirn, den Anus und unteren Bauch sowie die Handflächen. Wenn wir entspannt sind, beginnt der innere Teil der Meditation: Nun stellen wir uns eine Person vor – wesentlich ist, dass diese Person (unser Partner, unser Kind, ein Heiliger/eine Heilige oder eine ausgedachte Person), sobald wir uns an sie erinnern, ein Gefühl der Liebe, Vergewunderung, Bewunderung, der Freude und des Glücks hervorruft. Das muss ganz lebendig sein, als ob diese Person jetzt hier anwesend wäre – und wir vergehen vor Liebe und Freude. Wir müssen ein starkes Strahlen aus der Brustgegend und das Strömen von Lebensenergie durch den ganzen Körper fühlen. Wenn wir eine Person ausgewählt haben, sollten wir mit ihr mind. einen Monat lang arbeiten, denn das Ziel der Technik ist es, im Menschen die Fähigkeit des Liebens bewusst zu machen und zu entwickeln – die Fähigkeit der universellen Liebe, der Liebe für alle Wesen, im Gegensatz zur persönlichen, sentimental-sexuellen Liebe.

Man beginnt mit der Liebe für eine Person des anderen (oder desselben Geschlechts) aus dem einfachen Grund, weil das für Anfänger am leichtesten ist. Die Zeichen, dass die Meditation gut ausgeführt wurde, sind: Energie fließt durch krankes Gewebe und z.B. Kopfschmerzen verschwinden; der Atem wird tief und voll. Körper und Seele füllen sich mit Vitalkraft, wir fühlen uns wie gut ausgeschlafen. (Meditierenden wird empfohlen, kein Alkohol, keine Zigaretten, kein Fleisch, keine Drogen und andere giftigen Stoffe zu konsumieren.)

In der nächsten Ausgabe:

**ENTSPANNUNGS- UND
VITALITÄTSBÜCHER
BROUILLAT.**

Iris Martina Kovič ist Komaja-Meditationslehrerin und beschäftigt sich seit nahezu 20 Jahren mit verschiedenen geistig-wissenschaftlichen Konzepten der Selbstverwirklichung. Sie hält Vorträge und Kurse über persönliche und geistige Entwicklung und gibt Yoga-Unterricht in der Migros-Klubschule in Schwyz. ■

**ZA GENERALA GOTOVINU I SVE ŽRTVE
HAAŠKOG TRIBUNALA**

ŽUTA VRPCE

Piše Uredništvo Hrvati AMAC

Uhićenjem generala Gotovine, Hrvatska definitivno sjedi na optuženičkoj klupi Haaške sudnice. Moramo li se pomiriti s tom činjenicom? Hoćemo li mirno i tiho gledati kako osuđuju naše junake? Smijemo li od Svevišnjega očekivati pomoć, bez da si sami pokušamo pomoći?

Naši su stari govorili "pomozi si sam, pa će ti i Bog pomoći". Istinitost te narodne mudrosti najbolje je došla do izražaja prije 15 godina, kada su svi Veliki bili sigurni u to da će Jugoarmija srediti Hrvatsku za nekoliko dana. Prevarili su se, a to znači da nije važno u što vjeruju Veliki. Važno je u što mi vjerujemo, što mi želimo i što mi činimo.

Ante Gotovina nije čekao da Hrvatskoj "netko" pomogne, nego se spremno stavio na raspolaganje svojoj napadnu-toj domovini.

Veliki i moćni provode svoje planove sredstvima politike i novca. Ne uspiju li do svojih ciljeva mirnim putem, posežu za oružjem. Pri tome ne pitaju narod za mišljenje, iako upravo narod ispašta posljedice njihovih odluka. Tako je bilo od uvijek, tako je i danas, i to ne samo kod nas u Hrvatskoj.

Jedina sredstva koja Malima stoje na raspolaganju da iskažu nezadovoljstvo i neslaganje s odlukama Velikih su protesti, peticije, referendum. Pri tome veliku



ulogu imaju vizuelni simboli s upečatljivom emocionalnom porukom. Sjetimo se plakata i naljepnica "Stop the War in Croatia". Sa malo riječi, sve reći! Probuditi uspavale, dirnuti u savjest svakoga pojedinca, promijeniti smjer događaja za koje vidimo da idu krivim putem i da će imati pogubne posljedice za generacije Hrvata.

Hrvati AMAC je odlučio reagirati i pokrećemo akciju "Yellow Ribbons" - Žute Vrpce. Što je to, o čemu se radi?

Nastanak Žute vrpce pripisuje se vremenu građanskog rata u Americi. Njome su ljudi signalizirali očekivanje povratka vojnika kući. Pop pjesma iz 1973., "Tie a Yellow Ribbon Round the Old Oak Tree" (zaveži žutu vrpcu oko starog hrasta) i običaj kao takav, aktualizirani su 1981. kada su Amerikanci 444 dana čekali na povratak 52 njihovih talaca iz Irana. U mnogim američkim gradovima ljudi su vezali žute vrpce na pročelja kuća, ulazna vrata, na ograde, drveće i sl., čime su signalizirali solidarnost i nadu. Žute vrpce pojavile su se i

u vrijeme rata u Golskom zaljevu 1991. Tada su mnoge američke televizijske postaje iz dana u dan donosile snimke ulica, vrtova i parkova u kojima su se vidjele žute vrpce, kao ključni dokaz američkog patriotizma na domaćem frontu.

Što je dobro Amerikancima, ni nama ne može biti loše. U našem slučaju mogli bismo to i ovako formulirati, "ako je patriotizam dozvoljen Amerikancima, mora biti dozvoljen i Hrvatima!"

Dragi Hrvati i Hrvatice, pokažite svoj hrvatski patriotizam! Zavežite **Žutu vrpcu** na svoj prozor, na ogradu balkona, na ulazna vrata, na drvo u vašem vrtu, na drveća u parkovima kroz koja prolazite, na rever odijela, na antenu auta ili unutrašnje ogledalo....

To su samo neke od ideja. Budite kreativni i dovitljivi, signalizirajte svoju vjeru u ispravnost poteza generala Gotovine, u njegov brzi povratak obitelji.

Signalizirajmo supruzi Dunji i malome Anti junioru da smo s njima! ■

http:// .hrvati-amac.com/

GORE NEBO VISOKO, DOLJE MORE DUBOKO, A JA U SREDINI... KUPITE ME!

Obiteljska kuća na obronku Učke, u mjestu Veprinac, općina Opatija, 240 m nadmorske visine, 8 min. vožnje automobilom do Ičića, 7 km do Opatije, 20 km do Rijeke. Udaljenost od ceste Tunnel Učka-Ičići 500 m. Do Trsta 1 sat vožnje, do Ljubljane 2, Klagenfurt 3, Zagreb 2 sata. Kuća je okružena stoljetnom šumom, u kojoj se nalazi još pet kuća, sagrađena je prije 25 godina, ima pogled na Kvarner i otoke Cres, Krk, Lošinj, Unije i velebnu planinu Učku.

Ukupna stambena površina 220 m², na zemljištu od 1400 m² s bazenom i voćnjakom. Mogućnost izgradnje tenis-koga igrališta.

U suterenu su tri odvoje prostorije, s dva mala podruma i WC-om. Na zapadnom dijelu prizemlja su kuhinja, velika dnevna soba i kupaonica. Istočni dio, s posebnim ulazom, je cjelina od dvije sobe, čajne kuhinje i kupaonice. Prvi kat čine tri sobe, čajna kuhinja, kupaonica i ostakljen balkon s panoramskim pogledom na Jadran.

U gornjem dijelu dvorišta nalazi se samostalna kućica od 40 m², sastoji se od kuhinje, sobe i kupaonice.

Ako postoji interes za opisan objekt upit na e-mail adresu: nevenka.vucemilovic@ri.t-com.hr, tel/fax : (0)51-299-093.



Cjenik oglasa / Inseraten Preise:

1/1 Seite: CHF 670.-
1/2 Seite: CHF 360.-
1/4 Seite: CHF 200.-
1/8 Seite: CHF 110.-
1/16 Seite: CHF 60.-

NAJAVA

Prof. dr. Zdravko Tomac
predstavlja svoje knjige
Ponoćne misli i
Predsjednik protiv predsjednika
Subota, 21.01.2006.,
Stadtcasino Baden, 18.30 sati

Nedjelja, 22.01.2006., Dulliken
poslije svete mise, ca. 12.30 sati

Važne adrese ichtige Adressen Veleposlanstvo RH

Thunstr. 45, 3005 Bern
Tel. 0313520275, 0313520279,
Fax: 0313520373
Konzularni odjel veleposlanstva:
Tel. 0313525080, Fax: 0313528059

Konzulat RH
Bellerivestr. 5, 8008 Zürich
Tel. 01 4228318, Fax: 01 4228354

Konzulat RH
Via Folletti 20, 6900 Lugano
Tel. 091 9666310,
Fax: 091 9672110

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA
L wenstr. 22, 8001 Zürich

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES
Kroatischer Weltkongres
Präsident: prof. dr. Šimun Šito Ćorić
Untere Winkel 7, CH-4500 Solothurn
Tel. 41 32 62192022, Fax: 41 31 6219208
e-mail: scoric@swissonline.ch

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES
CH/ L Kroatischer Weltkongres
CH/FL
Franjica Kos, Sekretärin
Postfach 3664, CH-8021 Zürich
Tel./FAX 055 2407258
e-mail: f.kos@bluewin.ch

Vodstvo udruge / hrungsorgane

Upravni odbor / Vorstand:
Ivan Matarić, predsjednik
Dunja Gaupp, dopredsjednica
Ljupko Perić, dopredsjednik, tajnik
Anto Lukač, blagajna

Nadzorni odbor / Kontrollstelle:
Vlado Šimunović, predsjednik
Franjica Kos, Ivo Boban

**Kolektivni član /
Kollektivmitglied:**
Hrvatsko glazbeno društvo
"Tamburica", Vorarlberg

Počasni članovi / Ehrenmitglieder:
ing. Stipe Roščić, dr. Vlado
Šimunović, prof. dr. Marko Turina,
prof. dr. Žarko Dolinar, fra
Lucijan Kordić, dr. Jure Petričević,
prof. dr. Vladimir Prelog,
dr. Tihomil Rađa

NAJAVA

Hrvatski bal,
Subota, 18.02.2006., 19.00 h
Casino Zürichhorn Lake Side
Nastupa plesna grupa **eniks**

Književno podne,
Nedjelja, 19.02.2006.
Jona, Pfarramt St. Franziskus
poslije sv. mise. ca. 13.00 sati
Prešućene knjige

gđe. Višnje Starešine
Vježbe u laboratoriju Balkan i
Haaška formula

Narudžbenica kojom neopozivo naručujem:

Naslov	CH	Kom.
<i>Ambra</i> , Ivan Aralica	50.-	
<i>iše Sunja Vukovaru</i> , Miroslav Međimorec	35.-	
<i>rankfurtska veza</i> , M. Međimorec	35.-	
<i>Moja hrvatska sudbina</i> , Marko Veselica	50.-	
<i>Anglo američki establishment</i> , Carroll Quigley (prijevod Emil Čić)	45.-	
<i>ovijest hrvatskih neprijatelja</i> , Emil Čić	35.-	
<i>rečejanuarska Hrvatska</i> , Joško Čelan	25.-	
<i>Oteto zaboravu</i> , Joško Čelan	30.-	
<i>Oklevetani narod, Hrvati u BiH 1900.-2000.</i> Joško Čelan	25.-	
<i>ajni rat UDBE protiv hrvatskog iseljništva</i> , Bože Vukušić	50.-	
<i>riče iz didove brčine</i> , Mile Mudrovčić	20.-	
<i>Serbian m th about Jasenovac</i> , Josip Pečarić	50.-	
<i>Mein Vukovar lebt</i> , Peter Weibel	33.-	
<i>CD "Zabranjena priča"</i> , Dario Plevnik	15.-	

Ime i prezime, adresa i telefon naručitelja:

Potpis: _____

Narudžbenicu izrezati i poslati na adresu:
Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Postfach, 8050 Zürich

Knjige se mogu naručiti i na:
Fax: 056 2218208 ili e-mail:
hkzkkv@hkz-kkv.ch



P.P./JOURNAL
CH-8050 ZÜRICH

AZB
CH-8050 ZÜRICH



BLEIBURG 1945 - 2005



OLUJA 1995. - 2005.

